

Przewodnik, który oddajemy w Państwa ręce jest wynikiem projektu transgranicznego na pograniczu polsko-ukraińskim. Organizacje, które wspólnie postanowiły przywołać pamięć o książęcym rodzie Sanguszków, działają na obszarze województwa lubelskiego w Polsce i obwodu wołyńskiego na Ukrainie i taki zasięg terytorialny ma szlak, który stworzono z nielicznych pamiątek po potężnym niegdyś rodzie.

Туристичний довідник, який ми представляємо вашій увазі, є результатом транскордонного проекту на польсько-українському прикордонні. Організації, які спільно вирішили відновити пам'ять про князівський рід Сангушків, діють на території Люблінського воєводства Республіки Польща та Волинської області України, і саме такий територіальний ви-мір має маршрут, який створено з небагатьох уцілілих пам'яток колись могутнього роду.

The guidebook that we are giving you is the result of a cross-border project on the Polish-Ukrainian border. Organizations that have jointly decided to recall the titled family, Sanguszko which operate in the Lublin Province in Poland and the Volyn Oblast in Ukraine, and this territorial range has a trail that has been created from a few souvenirs of the once powerful family.

PL-BY-UA
2014-2020

The project entitled: "Prince Sanguszko's Family By-Ways Virtual tour – let's reveal new pages of shared Ukrainian and Polish history" is implemented with the financial support of the European Union under the Cross-border Cooperation Program Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020

PRZEWODNIK

ПУТІВНИК

GUIDE BOOK

SZLAKIEM RODU KSIĄŻĘCEGO SANGUSZKÓW

ШЛЯХАМИ КНЯЗІВСЬКОГО РОДУ САНГУШКІВ

PRINCE SANGUSZKO'S FAMILY BY-WAYS

PRZEWODNIK

ПУТІВНИК

GUIDE BOOK

**SZLAKIEM RODU KSIĄŻĘCEGO
SANGUSZKÓW**

**ШЛЯХАМИ КНЯЗІВСЬКОГО РОДУ
САНГУШКІВ**

**PRINCE SANGUSZKO'S FAMILY
BY-WAYS**

Redakcja/Редаговано/Edited by:

Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Bug

Autorzy/Автори/Authors:

Zbigniew Lubaszewski: „Historia rodu Sanguszków”, opis części polskiej trasy turystycznej

Serhij Naumuk: opis części ukraińskiej trasy turystycznej

Zdjęcia/Фотографії/Pictures:

Zbigniew Lubaszewski, Joanna Chomik Suszek

Zdjęcia historyczne pochodzą z udostępnionych zasobów cyfrowych muzeów

Wołyńskie Regionalne Centrum Inicjatyw

Niniejsza publikacja powstała przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Za treść tej publikacji wyłączną odpowiedzialność ponosi Organizacja Społeczna „Centrum Inicjatyw Regionalnych Wołyńia” i w żadnym wypadku nie może być traktowana jako odzwierciedlenie stanowiska Unii Europejskiej, Instytucji Zarządzającej ani Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.

Ця публікація була виготовлена за фінансової підтримки Європейського Союзу у рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 Європейського Інструменту Сусідства. Відповідальність за зміст цієї публікації несе виключно Громадська організація «Центр регіональних ініціатив Волині». Зміст публікації, за будь-яких обставин, не відображає позицію Європейського Союзу, Органу управління або Спільного технічного секретаріату Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020.

This publication has been produced with the financial assistance of the European Union, under the ENI CBC Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020. The contents of this document are the sole responsibility of NGO “Volyn Regional Initiatives Centre” and under no circumstances can be regarded as reflecting the position of the European Union, the MA or the Joint Technical Secretariat of the ENI CBC Programme Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020.

Publikacja bezpłatna

Nakład: 1000 egz.

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

The project entitled: “Prince Sanguszek’s Family By-Ways Virtual tour – let’s reveal new pages of shared Ukrainian and Polish history” is implemented with the financial support of the European Union under the Cross-border Cooperation Program Poland-Belarus-Ukraine 2014-2020

SPIS TREŚCI

ЗМІСТ

TABLE OF CONTENTS

1	PRZEDMOWA ПЕРЕДМОВА PREFACE	5
2	HISTORIA RODU SANGUSZKÓW ІСТОРІЯ РОДУ САНГУШКІВ THE HISTORY OF THE HOUSE OF SANGUSZKO.....	7
3	OBIEKTY – ŚWIADKOWIE ŻYCIA I DZIAŁALNOŚCI RODU SANGUSZKÓW NA TRASIE TURYSTYCZNEJ ОБ'ЄКТИ – СВДКИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ РОДУ САНГУШКІВ НА ТУРИСТИЧНОМУ МАРШРУТІ OBJECTS – WITNESSES OF THE LIFE AND ACTIVITY OF THE SANGUSZKO FAMILY ON THE TOURIST ROUTE.....	29
4	INFORMACJE PRZYDATNE DLA TURYSTÓW КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ТУРИСТІВ USEFUL INFORMATION FOR TOURISTS	79
5.	DRZEWO GENEALOGICZNE РОДИННЕ ДЕРЕВО FAMILY TREE.....	93

1

PRZEDMOWA ПЕРЕДМОВА PREFACE

Przewodnik, który oddajemy w Państwa ręce jest wynikiem projektu transgranicznego na pograniczu polsko – ukraińskim. Organizacje, które wspólnie postanowiły przywołać pamięć o książęcym rodzie Sanguszków, działają na obszarze województwa lubelskiego w Polsce i obwodu wołyńskiego na Ukrainie i taki zasięg terytorialny ma szlak, który stworzono z nielicznych pamiątek po potężnym niegdyś rodzie.

Wśród wybitnych rodów magnackich związanych z Lubelszczyzną i Wołyniem ważne miejsce zajmuje książęca rodzina Sanguszków. Chociaż jej przedstawiciele przez znaczną część swoich dziejów

prowadzili typową dla innych rodów działalność, w której można odnaleźć aktywność gospodarczą, polityczną, wojskową i fundacyjną, to pod jednym względem Sanguszkowie byli rodem niezwykłym. Wyróżniało ich wyjątkowe pochodzenie. Jako potomkowie księcia litewskiego Olgierda, mogli wykazać się pokrewieństwem z rządzącą państwem polsko-litewskim dynastią Jagiellonów. Widomym dowodem ich szczególnej pozycji był tytuł książęcy (kniaziowski) oraz herb – litewska Pogonia. Biorąc pod uwagę, że ród dotrwał do czasów współczesnych (w odróżnieniu od Jagiellonów), Sanguszkowie najdłużej zachowali tradycje Olgierdowiczów

Tуристичний довідник, який ми представляємо вашій увазі, є результатом транскордонного проекту на польсько-українському прикордонні. Організації, які спільно вирішили відновити пам'ять про князівський рід Сангушків, діють на території Люблінського воєводства Республіки Польща та Волинської області України, і саме такий територіальний вимір має маршрут, який створено з небагатьох уцілілих пам'яток колись могутнього роду.

Серед видатних магнатських родів, пов'язаних з Люблінщиною та Волиною, важливе місце посідає цей князівський рід. Хоча його представники протягом значної частини своєї історії вели діяльність, характерну й для інших родин – економіч-

ну, політичну, військову, соціальну, – та в одному відношенні Сангушки були надзвичайним родом. Вони вирізнялися своїм унікальним походженням. Як нащадки литовського князя Ольгерда, вони могли похвалитися спорідненням з династією Ягеллонів, яка правила Польсько-Литовською державою. Наочним доказом їх особливого становища були князівський титул та герб – Погоня Литовська. Зважаючи на те, що рід дожив до сучасних часів (на відміну від Ягеллонів), Сангушки найдовше зберегли традиції Ольгердовичів та Гедиміновичів. У цьому відношенні вони стоять на одному рівні з Чарторийськими, які походять від сина Гедиміна Коріята, і також використовують герб «Погоня».

The guidebook that we are giving you is the result of a cross-border project on the Polish-Ukrainian border. Organizations that have jointly decided to recall the titled family, Sanguszko which operate in the Lublin Province in Poland and the Volyn Oblast in Ukraine, and this territorial range has a trail that has been created from a few souvenirs of the once powerful family.

Among the eminent magnate families associated with the Lublin and Volhynia regions, the titled family Sanguszko is very important. Although its representatives for a significant part of their history conducted activities typical for other families in which

economic, political, military and foundational activity could be found, in one respect the Sanguszko family was very extraordinary. They were distinguished by their unique origin. As descendants of the Lithuanian prince Olgierd, they could show kinship with the ruling Polish-Lithuanian state of the Jagiellonian dynasty. Visible proof of their special position was the dukedom (Kniaziowski) and the Lithuanian coat of arms Pogon. Given that the family has survived to modern times (unlike the Jagiellonians), the Sanguszko have kept the traditions of Olgierdowicz and Giedyminowicz families for the longest time. In this respect, they match, among others, Czartoryski, descended from

 i Giedyminowiczów. Pod tym względem dorównują między innymi Czartoryskim, wywodzącym się od syna Giedymina Koriata i również posługującym się herbem Pogoń.

W swojej kilkuwiekowej historii przedstawiciele Sanguszków pojawiali się w różnorodnych częściach państwa polsko-litewskiego, w tym również na Lubelszczyźnie, zarówno w kształcie z czasów Rzeczypospolitej Obojga Narodów, jak również we współczesnych granicach administracyjnych, obejmujących m.in. dawną ziemię chełmską, wchodzącą w skład województwa ruskiego oraz tereny dawnego wielkiego księstwa litewskiego, związane

z dawnym województwem brzeskim. Wiek XV i XVI to rozkwit rodu na terenach obecnej Litwy, Białorusi i Ukrainy. Późniejsze wieki to powiększanie terytoriów rodowych na terenach obecnego województwa lubelskiego, podkarpackiego, małopolskiego, obwodów wołyńskiego, lwowskiego na Ukrainie, mińskiego i grodzieńskiego na Białorusi.

 За свою багатівікову історію представники Сангушків з'являлися в різних частинах Польсько-Литовської держави, у тому числі і на Люблінщині, як за часів Польсько-Литовської Речі Посполитої, так і на сучасних адміністративних кордонах, які охоплюють у т.ч. колишню Холмщину, що входила до складу Руської держави, та райони колишнього Великого князівства Литовського, пов'язані з колишньою Брестською губернією.

XV і XVI століття були розквітом родини на території сучасної Литви, Білорусі та України. Пізніші століття характеризуються розширенням

родових володінь на територіях нинішнього Люблінського, Підкарпатського, Малопольського воєводств Польщі, Волинської та Львівської областей України, Мінської та Гродненської областей Білорусі.

 the son of Giedymin Koriat and also using the Pogoń coat of arms.

In their long history, representatives of the Sanguszko family appeared in various parts of the Polish-Lithuanian state, including the Lublin Province, both in shape from the times of the Polish-Lithuanian Commonwealth, as well as in contemporary administrative boundaries with the former Chelm land, which is a part of the Ruthenian province, and the areas of the former Grand Duchy of Lithuania, associated with the former Brest province.

In the 15th and 16th centuries the present-day Lithuania, Belarus and Ukraine flourished. Later cen-

tures were the expansion of the ancestral territories in the current Lubelin, Podkarpackie and Malopolskie Provinces, but also Volyn, Lviv in Ukraine, Minsk and Grodno in Belarus.

2

HISTORIA RODU SANGUSZKÓW ІСТОРІЯ РОДУ САНГУШКІВ THE HISTORY OF THE HOUSE OF SANGUSZKO

Pochodzenie Sanguszków było obarczone było sporymi niejasnościami. Wprawdzie w kronikach z XVI w. wskazywano na wielkiego księcia litewskiego Olgierda jako przodka rodu, to jednak na początku XVII w. w tej roli pojawił się książę połocki i halicko-wołyński Lubart. W znacznej mierze było to „zasługą” żyjącego na przełomie XVI i XVII w. księcia Szymona Samuela Sanguszki z linii kowelskiej, który w prowadzonej kronice uznał za przodka rodu Lubarta, syna księcia litewskiego Giedymina i młodszego brata Olgierda. Dopiero w XIX w. badaczom genealogii udało się w pełni udowodnić, że bezpośrednim

przodkiem rodu był urodzony w 1324/26 r. Fiodor (Fedor), syn księcia Olgierda i jego pierwszej żony Anny, przyrodni brat Władysława Jagiełły. Fiodor prawdopodobnie z nadania swojego ojca Olgierda lub też stryja Lubarta, władał księstwem ratneńskim na Polesiu Wołyńskim. Jego dziećmi byli:

- Roman, książę na Kobryniu, protoplasta kniaziów kobryńskich, wymarłych jeszcze w XV w.
- Hurko, książę na Dubie (w ziemi chełmskiej), protoplasta kniaziów Hurkowiczów, również wymarłych w XV w.

Походження Сангушків обтяжене багатьма незрозуміlostями. Справді, у літописах XVI століття згадується Великий князь Литовський Ольгерд як родоначальник роду, але на початку XVII століття у цій ролі згадується князь Полоцький та Галицько-Волинський Любарт. Значною мірою це було «zasługою» князя Семена Самійла Сангушка з Ковельської лінії, що жив на рубежі XVI-XVII століть, який в літописі визнав родоначальником роду Любарта, сина литовського князя Гедиміна та молодшого брата Ольгерда.

Лише у XIX столітті дослідникам генеалогії вдалося повністю довести, що безпосереднім

предком роду був Федір (Федор), який народився близько 1332/1333 років, син великого князя Литовського Ольгерда. Федір, ймовірно, за волею свого батька Ольгерда чи дядька Любарта, правив Ратнівським князівством на Волинському Поліссі. Його дітьми були:

- Роман, князь у Кобрині, родоначальник Кобринських князів, вимерлих ще у XV столітті;
- Гурко, князь у Дубі (на Холмщині), родоначальник князів Гурковичів, також вимерлих у XV столітті;
- Сангушко, що володів Ратном, прямий родоначальник Сангушків (Сангушковичів),

There was a certain lack of clarity as to the origins of the Sanguszkos. Although 16th-century chronicles suggested Algirdas, Grand Duke of Lithuania, as an ancestor of the family, early 17th-century accounts revised this belief, considering that the Sanguszkos descended from Lubart, Prince of Polotsk and Galicia-Volhynia. This change was “owed” to Prince Szymon Samuel Sanguszko from the Kowel line, who lived at the turn of the 17th century. In his chronicle he assumed that the family descended from Lubart, a son of Gediminas, Grand Duke of Lithuania, and the younger brother of Algirdas. It was not until the 19th century that genealogists provided conclusive

evidence that Fedor, born 1324/26, a son of Prince Algirdas and his first wife Anna, and a stepbrother of Władysław II Jagiełło, was in fact the progenitor of the Sanguszkos. Fedor held rule over the Duchy of Ratnie in Volhynian Polesia, which was probably granted to him by his father Algirdas or his uncle Lubart. He had five children, including three sons:

- Roman, Duke of Kobryn, the progenitor of the Kobryn dukes, who died out back in the 15th century;
- Hurko, Duke of Duba (Chelm Land), the progenitor of the Dukes of Hurkowicze, who also died out in the 15th century;

- — Sanguszko, posiadający Ratno, bezpośredni protoplasta Sanguszków (Sanguszkowiczów),
- dwie córki: Anna i Agafia.

Główny protoplasta rodu książę Sanguszko pozostawił czterech synów: Wasyla, Iwana, Aleksandra i Michała. Dwaj pierwsi zmarli przed rokiem 1476. Aleksander i Michał Sanguszkowie dali początek dwóm liniom tego rodu: pierwszy linii koszyrsko-niesuchojeskiej, drugi kowelskiej. Ród kniaziów Sanguszków jest obecnie kontynuowany przez tzw. linię kowelską.

Aleksander Sanguszkowicz był starostą włodzimierskim a następnie krzemienieckim. Od jego dwóch synów wywodzą się dwie gałęzie linii koszyrsko-niesuchojeskiej: od Michała — gałąź koszyrska (zmarła w 1653) a od Andrzeja — gałąź niesuchojeska (zmarła w 1591).

- — dwie córki: Anna ta Agafia.

Головний родоначальник роду, князь Сангушко, залишив чотирьох синів: Василя, Івана, Олександра та Михайла. Перші двоє померли до 1476 року. Олександр та Михайло Сангушки дали початок двом лініям цього роду: перша — Коширсько-Несухойська, друга — Ковельська. Рід князів Сангушків зараз продовжується так званою Ковельською лінією.

Олександр Сангушкович був Володимирським, а потім Кременецьким старостою. Від його двох синів вийшли дві гілки Коширсько-Несухойської лінії: від Михайла — Коширська гілка (зимерла в 1653 році), а від Андрія — Несухойська гілка (зимерла в 1591 році).

- — Sanguszko, the owner of Ratno, the progenitor of the Sanguszkos (Sanguszkowicze);
- and two daughters: Anna and Agafia.

Prince Sanguszko, the main progenitor of the family, had four sons: Vasyli, Ivan, Aleksander, and Michał. The first two died before 1476. Aleksander and Michał started two lines of the Sanguszko family: the Kamień Koszyrski-Niesuchojeże line and the Kowel line, respectively. Currently, the Sanguszko Dukes family is continued through the Kowel line.

Aleksander Sanguszkowicz was the starost of Włodzimierz, and later of Krzemieniec. Two branches of the Kamień Koszyrski-Niesuchojeże line descended from his sons: the Kamień Koszyrski branch (which died out in 1653) from Michał, and the Niesuchojeże branch from Andrzej (which died out in 1591).

LINIA KOSZYRSKO-NIESUCHOJESKA. GAŁĄŻ KOSZYRSKA

Syn Aleksandra Michał Sanguszko miał jednego syna Andrzeja i dwie córki. Andrzej Sanguszko w młodości uczestniczył w wojnach z Moskwą i Tatarami (pocz. XVI w.), zasiadał w radzie panów litewskich, a w 1522 r. został marszałkiem hospodarskim. W 1529 r. brał udział w wyniesieniu Zygmunta Augusta na tron wielkksiążęcy. Był starostą łuckim. Pod koniec życia często przebywał w Wilnie u boku króla Zygmunta Augusta oraz uczestniczył w działaniach dyplomatycznych i wojskowych. Zmarł w 1560 r. Miał syna Aleksandra i dwie córki.

Aleksander Sanguszko, ur. ok. 1508 r. był także marszałkiem hospodarskim i uczestniczył w

КОШИРСЬКО-НЕСУХОЇЗЬКА ЛІНІЯ. КОШИРСЬКА ГІЛКА

Син Олександра Михайло Сангушко мав одного сина Андрія та дві дочки. У молодості Андрій Сангушко брав участь у війнах з Москвою та татарами (на початку XVI століття), засідав у Раді Великого князівства Литовського, а у 1522 році став маршалком господарським. У 1529 році він брав участь у посадженні Сигізмунда Августа на престол великого князя. Був Луцьким старостою. Наприкінці життя часто перебував у Вільносі біля короля Сигізмунда Августа та брав участь у дипломатичних та військових заходах. Помер у 1560 році. У нього був син Олександр та дві дочки.

Олександр Сангушко, який народився близько 1508 року, також був маршалком господарським та

KAMIEŃ KOSZYRSKI-NIESUCHOJEŻE LINE KAMIEŃ KOSZYRSKI BRANCH

Michał Sanguszko's son Aleksander had one son, Andrzej, and two daughters. As a young man, Andrzej Sanguszko fought in wars with Moscow and the Tatars (early 16th century), and was a member of the Lithuanian Council of Lords, and in 1522 he became Hospodar Marshal (*Marschalchus noster*). In 1529 he was involved in elevating Sigismund II Augustus to the Grand Duke's throne. Also, he was the starost of Lutsk. Towards the end of his life, he often stayed in Vilnius, remaining by King Sigismund's side, and took part in diplomatic and military efforts. Michał Sanguszko died in 1560. He had a son, Aleksander, and two daughters.

▶ Roman Sanguszko (1537-1571)

▶ Janusz Aleksander Sanguszko (1712-1775)

▶ Barbara z Duninów Sanguszko (1718-1791)

licznych wojnach. Jego siedzibą był Zamek w Pere-myłu. Pochowany został jak ojciec, we Włodzimierzu. Jego dobra odziedziczył syn Lew Sanguszko.

Książę Lew Sanguszko, ur. ok. 1536 r. był rotmistrzem jazdy litewskiej i uczestniczył w wojnach z Rosją. Brał udział w sejmie lubelskim w 1569 r., na którym podpisano Unię Lubelską. Jego główną siedzibą był Kamień Koszyrski, gdzie został pochowany w 1571 r.

Jedynym spadkobiercą Lwa był syn Hrehorz (Grzegorz), ur. 1566 r. W 1597 r. został kasztelanem lubaczowskim a rok później — braclawskim. Jako gorący obrońca prawosławia wraz z Księciem Ostrogskim uczestniczył w zjeździe wyznawców w Wilnie w 1599 r., gdzie został wybrany na jednego z prowizorów generalnych, broniących praw prawosławia i protestantyzmu. Był właścicielem ol-

брав участь у численних війнах. Його резиденцією був Перемишльський замок. Поховали Александра, як і батька, у Володимирі. Його маєток успадкував син Лев Сангушко.

Князь Лев Сангушко, що народився близько 1536 року, був капітаном литовської кінноти і брав участь у війнах з Росією. Він брав участь у Люблінському сеймі 1569 року, на якому було підписано Люблінську унію. Його головною резиденцією був Камінь-Каширський, де й був похований у 1571 році.

Єдиним спадкоємцем Лева був син Григорій (Гжегож), народжений у 1566 році. У 1597 році він став Любачовським каштеляном, а через рік — Брацлавським. Як запеклий захисник православ'я, разом із князем Острозьким брав участь у з'їзді протестантів та православних у Вільнюсі 1599

Born around 1508, Aleksander Sanguszko was Hospodar Marshal as well, and fought in multiple wars. His seat was the Castle of Peremył. Like his father, Aleksander was buried in Włodzimierz. His estate was inherited by his son Lew Sanguszko.

Born around 1536, Duke Lew Sanguszko, was a *rotmistrz* (captain) of Lithuanian cavalry and fought in wars with Russia. He participated in the Lublin Sejm of 1569, which saw the signing of the Union of Lublin. His principal seat was in Kamień Koszyrski, where he was buried in 1571.

Born in 1566, his son Hrehorz (Grzegorz) was Lew's only heir. In 1597 he became the Castellan of Lubaczów and, a year later, of Braclaw. As an ardent defender of the Orthodox faith, alongside Duke Ostrogski he participated in a conference of followers in Vilnius in 1599, where he was elected one of the

 brzymich dóbr koszyrskich z Kamieniem, Koszyrem i przynależnościami. Posiadał Peremyl i Horochów oraz liczne dobra pozyskane w wyniku transakcji i procesów. Zmarł w 1602 r. Miał syna Adama Aleksandra i dwie córki.

Urodzony ok. 1590 r. książę Adam Aleksander Sanguszko był kasztelanem braclawskim a w 1618 r. awansował na kasztelana kijowskiego, by w 1621 r. zostać wojewodą podolskim. Zwieńczeniem jego kariery była godność wojewody wołyńskiego. Obok działalności sejmowej, angażował się w sprawę relacji między unitami i wyznawcami prawosławia. Po wybuchu powstania kozackiego w 1648 r. przebywał na Wołyniu i krytycznie traktował ówczesne działania. Zmarł bezpotomnie w 1653 r. i na nim wygasła linia koszyrska Sanguszków.

 roku, de його обрали одним із генеральних провізорів, що захищали закони православія та протестантизму. Він був власником величезного маєтку Коширських з Каменем, Коширем та прилеглими володіннями. Володів Перемишлем та Гороховом, а також численними маєтками, отриманими в результаті різних операцій та процесів. Помер у 1602 році. Мав сина Адама Олександра та двох дочок.

Народжений близько 1590 року князь Адам Олександр Сангушко був Брацлавським каштеляном, у 1618 році його підвищили до Київського каштеляна, а в 1621 році він став Подільським воєводою. Вінцем його кар'єри був титул Волинського воєводи. Окрім діяльності у Сеймі, займався питаннями стосунків між unitami та православними віруючими. Після вибуху козацького повстання 1648 року, він перебував на Волині і критично ставився

 General Church Wardens of the Orthodox and Protestant faiths. He was the owner of the Kamień Koszyrski estate, including Kamień, Koszyr and their appurtenances. He owned Peremyl and Horochów, as well as a number of different estates obtained by transactions and trials. He died in 1602 leaving a son, Adam Aleksander, and two daughters.

Born ca. 1590, Duke Adam Aleksander Sanguszko was the Castellan of Braclaw and in 1618 he was promoted to the Castellan of Kiev, and in 1621 he became the Voivode of Podole. At the height of his career he was the Voivode of Volhynia. In addition to his parliamentary duties, he engaged in the relations between the Uniates and the Orthodox. After the Cossack uprising of 1648 he lived in Volhynia and was critical of the unfolding events. He died childless in 1653, marking the end of the Kamień Koszyrski line of the House of Sanguszko.

LINIA KOSZYRSKO-NIESUCHOJESKA. GAŁĄŻ NIESUCHOJESKA

Drugi syn Aleksandra Sanguszkowica – Andrzej urodził się ok. 1454 r. we Włodzimierzu. Był namiestnikiem krzemienieckim, następnie braclawskim i winnickim, po 1508 r. – starostą włodzimierskim i w 1522 – marszałkiem ziemi wołyńskiej. Zmarł w 1534 r. Miał 5 córek i dwóch synów: Fiodora i Romana.

Roman ur. ok. 1482, starosta braclawski, winnicki i zwinogrodzki zmarł bezdzietnie w 1517 r.

Fiodor (Teodor) był sprawcą marszałkostwa wołyńskiego a w 1529 r. został starostą włodzimierskim. Uczestniczył w walkach z Tatarami i Moskwą. W 1535 r. został marszałkiem szlachty wołyńskiej a w 1544 r. również starostą braclawskim i winnickim.

до тодішніх подій. Помер бездітним у 1653 році, і на ньому загасла Коширська гілка Сангушків.

КОШИРСЬКО-НЕСУХОЇЗЬКА ЛІНІЯ. НЕСУХОЇЗЬКА ГІЛКА

Другий син Олександра Сангушковича – Андрій народився близько 1454 року у Володимирі. Він був Кременецьким воєводою, потім Брацлавським та Вінницьким, після 1508 року – Володимирським старостою і в 1522 році – маршалком Волині. Помер у 1534 року. У нього було 5 дочок та два сини: Федір та Роман.

Роман народився близько 1482 року, був старостою Брацлавським, Вінницьким та Звенигородським, помер бездітним у 1517 році.

КAMIEŃ KOSZYRSKI-NIESUCHOJEZE LINE THE NIESUCHOJEZE BRANCH

The second son of Aleksander Sanguszkowicz was born ca. 1454 in Włodzimierz. He was the Namiestnik of Krzemieniec, then of Braclaw and Winnica, after 1508 the Starost of Włodzimierz and in 1522 the Marshal of Volhynia. He died in 1534, having had 5 daughters and 2 sons, Fiodor and Roman.

Roman, born ca. 1482, Starost of Braclaw, Winnica and Zwinogród, died childless in 1517.

Fiodor (Teodor) was the Deputy Marshal of Volhynia and in 1529 he became the Starost of Włodzimierz. He took part in fights with the Tatars and Moscow. In 1535 he became the Marshal of Nobility of Volhynia and in 1544 also the Starost of Braclaw and Winnica. His main residences were Niesuchojeże

Głównymi jego siedzibami były Niesuchoże i Łokacze (stąd nazwa linii). Miał dwie córki i czterech synów: Dymitra, Andrzeja, Romana i Jarosława.

Synowie księcia Fiodora Sanguszki należeli do elity państwa polsko – litewskiego. Najstarszy Dymitr młodość spędził na dworze królewskim i był w zażyłych stosunkach z Zygmuntem Augustem. W 1546 r. w zastępstwie ojca uczestniczył w pracach rozgraniczających Litwę i Polskę. Za udział w walce z Tatarami został starostą żytomierskim. Na przełomie 1552/53 r. w zamian za starostwo żytomierskie otrzymał starostwo kaniowskie i czerkaskie. Znakomicie zapowiadająca się kariera Dymitra została zaprzeczona w wyniku skandalu z Halszką (Elżbietą) Ostrogską. Halszka była jedyną dziedziczką ogromnej fortuny ojca księcia Ilia (Eliasa) Ostrogskiego. Jej ojciec zmarł jeszcze przed jej urodzeniem

w wieku 29 lat w wyniku obrażeń doznanych w turnieju rycerskim. Kiedy osiągnęła wiek 14 lat o jej ręce zaczęło zabiegać wielu konkurentów. Jednym z nich był 24-letni Dymitr Sanguszko, wspierany przez stryja wybranki, starostę włodzimierskiego, księcia Konstantego Wasyla Ostrogskiego. Matka, zasłaniając się wolą króla – głównego opiekuna córki, nie wyraziła zgody na mariaż. Dymitr nie przyjmując odmowy do wiadomości, wraz z Konstantym Wasylem Ostrogskim najechali Ostróg i w dramatycznych okolicznościach uwięzili Beatę Ostrogską a jej córkę Dymitr pospiesznie poślubił i uprowadził. Sprawa stała się głośna i na posiedzeniu rady senatu w Knyszynie, w 4 miesiące po porwaniu, Dymitr Sanguszko został uznany winnym obrazie majestatu i skazany na infamię i śmierć. Ratując życie uciekł z Halszką do Czech, gdzie jednak został pojmany i zabity z rozkazu woje-

Федір (Теодор) був управляючим Волинсько-го воеводства, а в 1529 році став Володимирським старостою. Він брав участь у боях з татарами та Москвою. У 1535 році став маршалком Волинської знаті, а у 1544 році також старостою Брацлавським та Вінницьким. Його головними резиденціями були Несухойкі та Локачі (звідси походить назва лінії). У нього було дві дочки та чотири сини: Дмитро, Андрій, Роман та Ярослав.

Сини князя Федора Сангушка належали до еліти польсько-литовської держави. Найстарший Дмитро провів юність у королівському дворі та був у близьких відносинах із Сигізмундом Августом. У 1546 році, як заступник батька, брав участь у розмежуванні Литви та Польщі. За участь у боротьбі з татарами він став Житомирським старостою. На рубежі 1552/53 років в обмін на Житомирське староство він отримав

Канівське та Черкаське староство. Багатообіцяючу кар'єру Дмитра було занапащено внаслідок скандалу з Гальшкою (Єлизаветою) Острозькою. Гальшка була єдиною спадкоємицею величезного багатства батька – князя Ілія Острозького. Її батько помер ще до її народження у віці 29 років внаслідок травм, отриманих у лицарському турнірі. Коли їй виповнилося 14 років, багато конкурентів хотіли просити її руки. Одним з них був 24-річний Дмитро Сангушко, якого підтримував дядько обранниці, Володимирський староста, князь Костянтин Василь Острозький. Мати, прикриваючись волею короля – головного опікуна дочки, не давала згоди на одруження. Дмитро, не приймавши відмови, разом з Костянтином Василем Острозьким вторглися в Острог і в драматичних обставинах ув'язнили Беату Острозьку, а з її дочкою Дмитро поспішно одружився та викарв. Sprawa стала гучною, і

and Łokacze (hence the name of the line). He had two daughters and four sons: Dymitr, Andrzej, Roman and Jarosław.

Fiodor Sanguszko's sons were part of the elite of the Polish-Lithuanian Commonwealth. The oldest of them, Dymitr, spent his youth at the king's court and had an exceptionally good relationship with Sigismund Augustus. In 1546 he filled in for his father in the work to set the borders between Lithuania and Poland. He was granted the title of Starost of Żytomierz for his participation in the fight with the Tatars. In late 1552/early 1553 he became the Starost of Kaniów and Czerkasy in exchange for his Starosty in Żytomierz. Dymitr's great career in the making was ruined by the scandal with Halszka (Elżbieta) Ostrogska. Halszka was the only heiress of the immense fortune of her father, Ilia (Eliasz) Ostrogski. He died before she was

born because of injuries suffered in a tournament. When she reached the age of 14, numerous rivals to her hand appeared. One of them was the 24-year-old Dymitr Sanguszko supported by his chosen one's paternal uncle, the Starost of Włodzimierz, Duke Konstanty Wasyl Ostrogski. The mother, hiding behind the will of the King, who was her daughter's chief guardian, refused to agree to the marriage. Dymitr, who did not accept the refusal, invaded Ostróg along with Konstanty Wasyl Ostrogski and they captured Beata Ostrogska in dramatic circumstances, while Dymitr hurriedly married and kidnapped her daughter. Word of this terrible event spread and during the Senate Council in Knyszyn, 4 months after the kidnapping, Dymitr Sanguszko was found guilty of lèse-majesté and sentenced to infamy and death. Trying to save his life, he escaped with Halszka to Bohemia, where he

 wody kaliskiego Marcina Zborowskiego. Po powrocie do matki Halszka została wydana za męża za wojewodę łęczyckiego Łukasza Górkę wbrew woli matki i własnej. Była to polityczna decyzja króla. Halszka nigdy nie zaakceptowała męża, więc została przez niego uwięziona w wieży. Po jego śmierci w 1573 r. zamieszkała w Dubnie u swojego krewnego księcia Jakuba Ostrońskiego. Dramatyczna historia stała się kanwą wielu opowieści i legend.

Drugi syn Fiodora Sanguszki, Roman, ur. ok. 1537 r., wiódł bardziej ustabilizowane życie. Podobnie jak brat w młodości przebywał na dworze królewskim. Następnie uczestniczył w walkach z Rosją, a od 1557 r. był starostą żytomierskim. W kolejnych latach zajmował się przede wszystkim sprawami wojskowymi, uczestnicząc w walkach z Tatarami i Rosją. Pod koniec 1569 r. za zasługi wojenne, doświadczenie i wier-

ność został obdarzony godnością hetmana polnego litewskiego, zarządzał olbrzymimi dobrami odziedziczonymi po ojcu i bracie Dymitrze. Prowadził także działalność fundacyjną. Dobra odziedziczył po nim syn Fiodor Roman, który jednak zmarł w wieku dwudziestu pięciu lat jako ostatni przedstawiciel linii niesuchojeskiej Sanguszków.

LINIA KOWELSKA

Założycielem głównej linii Sanguszków był Michał Sanguszkowicz. Był właścicielem Trościanicy, którą odebrał mu Kazimierz Jagiellończyk oferując w zamian inne ziemie. Część majątku odziedziczył po zmarłym bracie. Kowel na Wołyniu otrzymał od Aleksandra Jagiellończyka, wówczas jeszcze wielkiego księcia litewskiego. Zmarł w 1511 r.

 na zasedнанні сенатської ради у Книшині, через 4 місяці після викрадення, Дмитра Сангушка було визнано винним у образі Його величності та засуджено до ганьби та смерті. Рятуючи життя, він втік з Гальською до Чехії, де, однак, його ввіймали і вбили за наказом Калішського воєводи Мартина Зборовського. Повернувшись до матері, Гальшка була видана заміж за Ленчицького воєводу Лукаша Гурка проти волі матері та її власної. Це було політичне рішення короля. Гальшка ніколи не визнавала свого чоловіка, тому була ув'язнена ним у вежі. Після його смерті в 1573 році вона оселилася у Дубному у свого родича, князя Якуба Острозького. Драматична історія стала приводом для створення багатьох історій та легенд.

Другий син Федора Сангушка Роман народився близько 1537 року і вів спокійніше життя. Як і його брат, за молодих літ перебував при королівському

дворі. Потім він брав участь у війні з Росією, а з 1557 року був старостою Житомирським. У наступні роки він займався насамперед військовими справами, брав участь у війні з татарами та Росією. Наприкінці 1569 року, за військові заслуги, досвід та вірність, йому присвоєно звання Литовського польового гетьмана. Він керував величезними володіннями, успадкованими від батька та брата Дмитра. Він також займався меценатською діяльністю. Маєтки успадкував його син Федір Роман, який, проте, помер у віці двадцяти п'яти років як останній представник Несухоїзької лінії Сангушків.

КОВЕЛЬСЬКА ЛІНІЯ

Засновником головної лінії Сангушків був Михайло Сангушкович. Він був власником Троścianци,

 was captured and killed on the orders of the Voivode of Kalisz Marcin Zborowski. After reuniting with her mother, Halszka was married off to the Voivode of Łęczyca, Łukasz Górka, against her and her mother's will. It was a political decision made by the King. Halszka never accepted her husband, so he imprisoned her in a tower. After his death in 1573 she went to live in Dubno with her relative, Duke Jakub Ostrogski. This dramatic story gave rise to many tales and legends.

The other son of Fiodor Sanguszko, Roman, born ca. 1537, lived a more stable life. Like his brother, he spent his early years at the King's court. Then he participated in the struggle with Russia and in 1557 he became the Starost of Żytomierz. In the years that followed he was mainly concerned with military matters, taking part in the fight against the Tatars and Russia. In late 1569 he was granted the position of

Lithuanian Field Hetman for his merit in war, experience, and allegiance, and he managed the enormous estate inherited from his father and brother Dymitr. He also conducted foundational activities. His estate was inherited by his son Fiodor Roman who died at just twenty-five years of age as the last representative of the Niesuchojeże line of the House of Sanguszko.

THE KOWEL LINE

The main line of the House of Sanguszko was established by Michał Sanguszkowicz. He was the owner of Trościanica, which Casimir IV Jagiellon took from him, offering him land in return. He inherited part of his estate after his deceased brother. He obtained Kowel in Volhynia from Alexander Jagiellon, who was still the Grand Duke of Lithuania at that time.

pozostawiając dwóch synów: Janusza Sanguszko i Wasyla Sanguszkowica Kowelskiego. Jeszcze za życia ojca bracia przejęli dzieło poszerzania majątku, od króla Zygmunta Staroego otrzymali puszcę śmidyrńską w powiecie włodzimierskim jako dworzanie królowsy. Janusz zmarł bezpotomnie w 1516 r. Wasyl od Zygmunta Staroego otrzymał również przywilej lokacyjny Kowla. Zmarł w 1558 r. Miał syna Hrehorego (Grzegorza) i trzy córki. Grzegorz zmarł jeszcze za życia ojca, ok. 1555 r., pozostawił jednak syna Andrzeja Jerzego i córkę Fedorę. Jedyny potomek linii kowelskiej, Andrzej Jerzy Sanguszko, również zmarł wcześniej, pozostawiając syna Samuela Szymona i dwie córki.

Urodzony w 1570 r. książę Szymon Samuel Sanguszko dzięki szerokiej aktywności publicznej był dość znaczącą postacią w czasach panowania

Wazów. Wychowywał się pod opieką Lwa Sapiehy i jego braci. Był pierwszym Sanguszką, który zdecydował się odejść od prawosławia i przeszedł na katolicyzm. W młodości był dworzaniem króla Zygmunta III Wazy. Uczestniczył w wojnach ze Szwecją i Rosją, a także pełnił obowiązki posła do Moskwy. Pełnił wiele funkcji publicznych. Znacznie powiększył majątek rodziny, głównie dzięki nadaniom i małżeństwu. W swoich dobrach gorliwie wspierał unitów. W pobliżu Smolan wybudował nową rezydencję, w której zgromadził spory księgozbiór i kolekcję dzieł sztuki. Obok działalności publicznej zajmował się pisarstwem (stworzył genealogie rodu Sanguszków) i sztuką. Zmarł w 1638 r. Miał trzech synów i osiem córek. Najstarszy syn, Kazimierz zginął na wojnie z Rosją, będąc kawalerem. Drugi, Hieronim został Jezu-

яку у нього відібрав Казимир Ягеллончик, запропонувавши натомість інші землі. Частину маєтку він успадкував від померлого брата. Ковель на Волині отримав від Олександра Ягеллончика, тоді ще Великого литовського князя. Він помер у 1511 році, залишивши двох синів: Януша Сангушка та Василя Сангушковича Ковельського. Ще за життя батька брати взялися за розширення маєтку. У якості королівських придворних короля Сигізмунда Старого вони отримали Смідинський ліс у Володимирському повіті. Януш помер бездітним у 1516 році. Василь отримав від Сигізмунда Старого привілей на місце розташування Ковеля. Помер у 1558 році. Мав сина Григорія (Гжегожа) і три дочки. Гжегож помер, коли батько був ще живий, близько 1555 року, але він залишив сина Андрія Єжи та дочку Федору. Єдиний нащадок ковельської лінії Андрій Єжи

Сангушко теж рано помер, залишивши сина Самійла Семена та двох дочок.

Народжений у 1570 році князь Семен Самійло Сангушко завдяки своїй широкій громадській діяльності був вагомим фігурою у часи правління династії Ваза. Він був вихованим під опікою Лева Сапєги та його братів. Був першим Сангушком, який вирішив залишити православ'я та перейти в католицизм. У молодості був придворним короля Сигізмунда III Вази. Брав участь у війнах зі Швецією та Росією, а також виконував обов'язки посла в Москві. Він обіймав багато державних посад. Значно збільшив маєток родини, головним чином завдяки отриманим привілеям та шлюбом. У своїх володіннях він очолював підтримував уніатів. Недалеко від Смолян побудував нову резиденцію, у якій зібрав велику колекцію книг і творів мистецтва. Окрім громадської діяльності, він за-

He died in 1511 leaving two sons: Janusz Sanguszko and Wasyl Sanguszkowicz Kowelski. When their father was still alive, the brothers took over the task of expanding the estate and, as royal courtiers, they were granted the Smidyn Primeval Forest in the Vladimir-Volynsky Uyezd by King Sigismund the Old. Janusz died childless in 1516. Sigismund the Old also granted Wasyl the city rights to Kowel. He died in 1558. He had a son Hrehory (Grzegorz) and three daughters. Grzegorz died before his father, ca. 1555, leaving one son Andrzej Jerzy and daughter Fedora. The only descendant of the Kowel line, Andrzej Jerzy Sanguszko also died early, leaving his son Samuel Szymon and two daughters.

Born in 1570, duke Szymon Samuel Sanguszko, thanks to his political activity, was a significant figure during the reign of the House of Waza. He was

raised under Lew Sapieha and his brothers. He was the first Sanguszko to abandon the Orthodox faith and become a Catholic. In his young days, he was a courtier of King Sigismund III Waza. He took part in the wars with Sweden and Russia and was also an envoy to Moscow. He held many public offices and greatly increased the family estate, mainly by bestowal and marriage. He fervently supported Uniates in his estate. Near Smolany he built a new residence in which he accumulated a large collection of books and artworks. In addition to his public activities, he was a writer (who wrote the genealogies of the Sanguszko family) and artist. He died in 1638 having had 3 sons and 8 daughters. The oldest son, Kazimierz, died in the war with Russia while still a bachelor. The second, Hieronim, became a Jesuit, Suffragan Bishop of Vilnius, Titular Bishop of Methone and Bishop of Smoleńsk.

 itą, sufraganem wileńskim, tytularnym biskupem metońskim oraz biskupem smoleńskim.

Dziedzicem Szymona Samuela Sanguszki został jego trzeci syn Jan Władysław, urodzony w 1612 roku. W młodości był rotmistrzem i pułkownikiem chorągwi husarskiej. Posłował także na sejm i posiadał starostwo suraskie. Około 1647 r. ożenił się. Miał dwoje dzieci: syna Hieronima i córkę Katarzynę. Zmarł w 1652 r.

Hieronim Sanguszko, urodzony w 1651 r., był dworzaninem królewskim, ożenił się z Konstancją, córką Jana Pawła Sapiehy, hetmana wielkiego litewskiego i wojewody wileńskiego. Z małżeństwa tego miał dwie córki: Annę Katarzynę i Krystynę oraz dwóch synów: Kazimierza Antoniego i Hieronima. Zmarł młodo, w wieku 34 lat. Anna Katarzyna wyszła za księcia Karola Sta-

nysława Radziwiłła, a Krystyna została żoną Władysława Józefa Sapiehy.

Pierwszy syn Hieronima Sanguszki, Kazimierz Antoni Sanguszko zmarł bezpotomnie jako marszałek nadworny litewski w wieku 29 lat. Drugi syn Hieronima Sanguszki Paweł Karol Sanguszko uznawany jest za twórcę potęgi rodu, dzięki której Sanguszkowie awansowali do pozycji jednej z głównych rodzin magnackich w Rzeczypospolitej. Urodził się w 1680 r. z Zahajcach na Wołyniu, w związku z przedwczesną śmiercią rodziców znalazł się pod opieką krewnych z rodu Sapiehów. W 1700 r. podpisał ze starszym bratem porozumienie na mocy którego otrzymał rodowe dobra: Smolany, Połonne, Hawryłków i Janów w woj. witebskim. Miał również otrzymać starostwo bolnickie. Po rocznej podróży po Europie, w 1703 r. zaangażował się w działalność

 ймався письменництвом (створив генеалогію роду Сангушків) та мистецтвом. Помер у 1638 році. У нього було троє синів та вісім дочок. Найстарший син Казимир загинув у війні з Росією неодруженим. Другий, Ієронім, став єзуїтом, Вільнюським супераганом, титулярним єпископом Метонським та єпископом Смоленським.

Спадкоємцем Семена Самійла Сангушка став його третій син Ян Владислав, 1612 року народження. У юності був капітаном і полковником гусарського полку. Він також був депутатом Сейму і володів Сурацьким староством. Близько 1647 року одружився. У нього було двоє дітей: син Ієронім та дочка Катерина. Помер у 1652 році.

Ієронім Сангушко, 1651 року народження, був королівським придворним, одружився з Констанцією, дочкою Яна Павла Сапєги, великого гетьмана Ли-

товського та Вільнюського воєводи. Від цього шлюбу у нього було дві дочки Анна Катерина й Христіна та два сини: Казимир Антоній та Павло Кароль. Він помер молодим у віці 34 років. Анна Катерина вийшла заміж за князя Кароля Станіслава Радзівіла, а Христіна стала дружиною Владислава Юзефа Сапєги.

Перший син Ієроніма Сангушка, Казимир Антоній Сангушко, помер бездітним, як маршалок надвірний литовський, у віці 29 років. Другий син Ієроніма Сангушка, Павло Кароль Сангушко, вважається творцем могутності роду, завдяки якій Сангушки стали на рівень однієї з головних магнатських родин у Речі Посполитій. Він народився у 1680 році в Загайцях на Волині. Через передчасну смерть батьків його виховували родичі з роду Сапєгів. У 1700 році він підписав угоду зі своїм старшим братом, згідно з якою отримав родинні маєтки: Смоляни, Полонне, Гаврил-

 The heir of Szymon Samuel Sanguszko was his third son Jan Władysław, born in 1612. In his young days he was a commander and lieutenant of the Polish Winged Hussars. He was also a member of the Sejm and held the Starosty of Suraz. He married ca. 1647 and had two children: son Hieronim and daughter Katarzyna. He died in 1652.

Hieronim Sanguszko, born in 1651, was a royal courtier. He married Konstancja, the daughter of Jan Paweł Sapieha, the Grand Hetman of Lithuania and Voivode of Vilnius. From this marriage, he had two daughters: Anna Katarzyna and Krystyna, and two sons: Kazimierz Antoni and Hieronim. He died at the young age of 34. Anna Katarzyna married Duke Karol Stanisław Radziwiłł and Krystyna became the wife of Władysław Józef Sapieha.

The first son of Hieronim Sanguszko, Kazimierz Antoni Sanguszko, died childless as the Court Marshal of Lithuania at the age of 29. The second son of Hieronim Sanguszko, Paweł Karol Sanguszko is regarded as the one who made the family powerful, allowing them to be promoted to the position of one of the highest-ranking magnate families in the Commonwealth. Born in 1680 in Zahajce, Volhynia, he found himself under the guardianship of relatives from the Sapieha family due to the premature death of his parents. In 1700 he signed an agreement with his older brother, granting him the family estates of: Smolany, Połonne, Hawryłków and Janów in the Witebsk Voivodeship. He also allegedly received the Starosty of Bolniki. After a year-long journey around Europe, in 1703 he got involved in political activities. During the Sejm in Lublin, he was chosen as Deputy

► Klementyna Sanguszko Ostrowska (1786-1841)

► Roman Stanisław Sanguszko (1800-1881)

► Władysław Sanguszko (1803-1870)

polityczną. Na sejmie w Lublinie został wybrany na deputata u boku króla Augusta II Mocnego. Po nagłej śmierci starszego brata, pojął za żonę wdowę po nim, Bronisławę Pieniżkównę, która wkrótce też zmarła. W ten sposób Paweł Karol stał się nie tylko posiadaczem całego majątku rodzowego ale też majątku żony, co wzbudziło protesty jej rodziny. Spór zakończyła ugoda, zawarta przy pomocy samego króla. Dodatkowo król nadał Sanguszcze dobra Czernik i Żuchówkę za zasługi w czasie wojny północnej. Paweł Karol został opiekunem prawnym Marianny (Marii Anny) Teofili Lubomirskiej, dziedziczki marszałka wielkiego koronnego Józefa Karola Lubomirskiego (zm. 1702). W 1710 r. bez zgody brata Marianna poślubiła swojego owdowiałego opiekuna, co wywołało protesty Lubomirskich. Wkrótce jednak podpisano ugodę, wedle której

ків та Янув у Вітебському воєводстві. Він також мав отримати староство Більницьке. Після річної подорожі Європою, у 1703 році зайнявся політичною діяльністю. У Сеймі в Любліні його обрали депутатом поряд з королем Августом II Сильним. Після раптової смерті старшого брата він одружився з його вдовою Броніславою Пеньонзківною, яка незабаром теж померла. Таким чином, Павло Кароль став не лише власником цілого родового маєтку, а й маєтку дружини, що викликало протести її родини. Суперечка закінчилася угодою, укладеною за допомогою самого короля. Крім того, король надав Сангушці маєтки Черник та Жухівку за його заслуги під час Північної війни. Павло Кароль став законним опікуном Маріанни (Марії Анни) Теофілі Любомірської, спадкоємиці великого маршалка корони Юзефа Карла Любомірського (помер 1702 року). У 1710 році без згоди брата

by the side of King Augustus II the Strong. After his older brother's sudden death, he married his widow Bronisława Pieniżkówna, who soon also died. This made Paweł Karol not only the owner of the whole family estate, but also the estate of his wife, which was protested by her family. The feud ended in a settlement concluded with the assistance of the King himself. In addition, the King granted Sanguszko the estates of Czernik and Żuchówka for his merit during the Great Northern War. Paweł Karol became the legal guardian of Marianna (Maria Anna) Teofila Lubomirska, heiress of the Grand Crown Marshal Józef Karol Lubomirski (died 1702). In 1710 Marianne married her widowed guardian, which was not accepted by representatives of the Lubomirski family. Not long after, however, a settlement was signed, according to which Sanguszko was granted the Duchy of Zasław in Volhynia

 Sanguszcze przypadły księstwo zaslawskie na Wołyniu oraz liczne dobra na Lubelszczyźnie jak: Jakubowice, Kijany, Lewartów a także klucze: ostrowiecki i Ćmielowski w woj. sandomierskim. W 1711 r. Paweł Karol został mianowany pułkownikiem gwardii litewskiej oraz podskarbigim nadwornym litewskim a po dwóch latach został marszałkiem nadwornym litewskim. Po bezpotomnej śmierci księcia Aleksandra Dominika Lubomirskiego (zm. 1720), VI ordynata Ostrogińskiego, po wielu perturbacjach, Sanguszko został uznany za posesora olbrzymiej ordynacji. Majątkiem zarządzał do śmierci żony w 1729 roku, kiedy formalnym właścicielem dóbr został ich jedyny syn – Janusz Aleksander Sanguszko. Po 6 latach od straty drugiej żony Paweł Karol ożenił się po raz trzeci z 17-letnią Barbarą Urszulą (sam miał już 55 lat), która urodziła mu jedenaścioro dzieci. Po tym ślubie

ojciec i Janusz Aleksander podpisali ugodę, według której uzgodnili stan własności obu stron.

Książę Paweł Karol Sanguszko był brany pod uwagę jako kandydat do tronu królewskiego po śmierci Augusta II Mocnego. Ostatecznie opowiedział się za Augustem III Sasem i był jedną z głównych postaci u boku wspieranego przez Rosję króla, za co otrzymał w 1734 r. godność marszałka wielkiego litewskiego. Po raz drugi jako kandydat na króla w 1745 r. był proponowany przez króla pruskiego Fryderyka II Wielkiego.

Książę Paweł Karol Sanguszko w wyniku dziedziczenia, małżeństw, nadań królewskich i zawartych umów stał się właścicielem potężnego majątku. Poza majątkiem ziemskim, pałacami posiadał dwa pałace w Warszawie, po jednym w Grodnie, Tarnowie, Lublinie, kamienicę w Wilnie. Wzniósł

 Маріанна вийшла заміж за овдовілого опікуна, що викликало протести Любомирських. Однак незабаром було підписано угоду, згідно з якою Сангушко отримав князівство Заславське на Волині та численні маєтки на Люблінщині: Якубовіце, Кіяни, Левартів, а також маєтки Островецькі та Чмеловські у Сандомирському воєводстві. У 1711 році Павло Кароль був призначений полковником Литовської гвардії та литовським придворним скарбником, а через два роки став литовським придворним маршалком. Після смерті бездітного князя Олександра Домініка Любомирського (помер у 1720 році), VI спадкоємця Острозьких, після багатьох обурень Сангушко був визнаний володарем величезного маєтку. Він керував маєтком до смерті дружини в 1729 році, коли формальним власником маєтку став їх єдиний син – Януш Олександр Сангушко. Че-

рез 6 років потому Павло Кароль одружився втретє з 17-річною Барбарою Уршулою (йому вже було 55 років), яка народила йому одинадцять дітей. Після цього шлюбу батько та Януш Олександр підписали угоду, згідно з якою вони домовилися про право спільної власності.

Князь Павло Кароль Сангушко вважався кандидатом на королівський престол після смерті Августа II Сильного. Зрештою, він підтримав Августа III Саксонського і поряд з королем був однією з ключових фігур, якого підтримувала Росія, за що він отримав в 1734 році титул Великого маршала Литовського. Вдруге кандидатом у королі в 1745 році його запропонував пруський король Фрідріх II Великий.

Князь Павло Кароль Сангушко завдяки спадщині, шлюбом, королівським привілеям та договорам став власником великої кількості нерухомості.

 and numerous estates in the Lublin land, such as: Jakubowice, Kijany, Lewartów and the jointly-administered groups of estates in Ostrowiec and Ćmielów in the Sandomierz Voivodeship. In 1711 Paweł Karol was appointed a lieutenant of the Lithuanian Guard and the Lithuanian Court Treasurer, and after two years he became the Lithuanian Court Marshal. After the childless death of Aleksander Dominik Lubomirski (died 1720), the 6th Entailer of the Ostrogski Family Estate, following many perturbations, Sanguszko was declared the owner of the giant entail. He managed the estate until his wife's death in 1729 when their only son, Janusz Aleksander Sanguszko, became its formal owner. Six years after losing his second wife, Paweł Karol married again with the 17-year-old Barbara Urszula (he was 55), who gave him eleven children. After that marriage Janusz Aleksander and

his father signed a settlement in which they agreed on the possessions of both parties.

Duke Paweł Karol Sanguszko was a candidate for the royal throne after the death of Augustus II the Strong. Eventually, he supported Augustus III and was one of the main figures by the side of the Russia-supported king, for which in 1734 he received the title of the Lithuanian Grand Marshal. In 1745 he was once again proposed as a candidate for the throne by the Prussian King Frederic II the Great.

By succession, marriage and royal bestowal Duke Paweł Karol Sanguszko became the owner of a vast estate. In addition to land he owned two palaces in Warsaw, one each in Grodno, Tarnów and Lublin and a tenement in Vilnius. He erected a number of churches, including in Zaslów, Lubartów, Raków, Dubno, Łokacze, Nowogródek and Cudnów. He died on 14

szereg kościołów, m.in. w Zasławiu, Lubartowie, Rakowie, Dubnie, Łokaczach, Nowogródce i Cudnowie. Zmarł 14 kwietnia 1750 r. w Zahajcach, gdzie się urodził. Pochowany został w Lublinie, w Kościele kapucynów.

Majątek Pawła Karola przejęło trzech synów z trzeciego małżeństwa. Przejęli oni również większość dóbr po starszym przyrodnim bracie Januszu Aleksandrze Sanguszko, który zmarł bezdzietnie w Dubnie. Już rok po śmierci ojca Janusz Aleksander zobowiązał się do przekazania odziedziczonych dóbr, pieniędzy i ruchomości na rzecz młodszych braci przyrodnich.

Trzech dziedziców wielkiego majątku Pawła Karola Sanguszki to:

- Józef Paulin Jan Adam (Jan Paulin), urodzony w 1740 r. w Kolbuszowej, wychowany w

Lubartowie, w momencie śmierci ojca miał 10 lat.

- Hieronim Janusz, urodzony w 1743 r. w Kolbuszowej, wychowany w Lubartowie.
- Jan (Janusz) Modest, urodzony w 1749 r. w Zasławiu

Jan Paulin rozpoczął zarządzania majątkiem jeszcze przed uzyskaniem pełnoletności. Od przyrodniego brata otrzymał nie tylko dobra, pieniądze i godności (marszałka nadwornego litewskiego) ale również chorągiew pancerną w pułku syna Augusta III – Fryderyka. W wieku siedemnastu lat pełnił obowiązki asesora sądu zadwornego a w wieku 18 lat posłował na sejm z województwa kijowskiego. W wieku 21 lat był brany pod uwagę przy obsadzeniu funkcji Marszałka Trybunału Litewskiego. Po śmierci Augusta III wspierał Stanisława Poniatowskiego,

Окрім поміщицьких маєтків, він мав два палаци у Варшаві, один у Гродно, Тарнові, Любліні та будинок у Вільносі. Він побудував низку костелів, у тому числі в Заславі, Любартові, Ракові, Дубному, Локачах, Новогрудці та Цуднові. Помер 14 квітня 1750 році в Загайцях, де він народився. Його поховали в Любліні у костелі капучинів.

Маєток Павла Кароля успадкували троє синів від третього шлюбу. Вони також успадкували більшу частину майна старшого зведеного брата Януша Олександра Сангушка, який помер без дітей у Дубному. Всього через рік після смерті батька Януша Олександр зобов'язався передати успадковані маєтки, гроші та рухоме майно молодшим зведеним братам.

Три спадкоємці Павла Кароля Сангушка:

- Юзеф Паулін Ян Адам (Ян Паулін), народився 1740 року в Колбушовій, виховувався у

Любартові, на момент смерті батька було 10 років.

- Ієронім Януш, народився 1743 року в Колбушовій, виховувався у Любартові.
- Ян (Януш) Модест, народився в 1749 році в Заславі.

Ян Паулін почав керувати маєтностями ще до досягнення повноліття. Від свого зведеного брата він отримав не лише володіння, гроші та привілеї (придворний маршалок Литовський), але й лицарський прапор у полку сина Августа III – Фрідріха. У віці сімнадцяти років він став засідателем придворного суду, а у 18 років депутатом Сейму від Київського воєводства. У віці 21 року він розглядався як кандидат на виконання повноважень маршала Литовського трибуналу. Після смерті Августа III він підтримав Станіслава Понятовського, підписав його елекцію,

April 1750 in Zahajce, where he was born. He was laid to rest in the Church of the Capuchin Order in Lublin.

Paweł Karol's estate was taken over by his three sons from the third marriage. They also took over most of the estates after their older half-brother Janusz Aleksander Sanguszko, who died childless in Dubno. Just one year after his father's death, Janusz Aleksander was committed to assign the inherited estate, money, and movables to his younger half-brothers.

The three heirs to the immense estate of Paweł Karol Sanguszko were:

- Józef Paulin Jan Adam (Jan Paulin), born in 1740 in Kolbuszowa, raised in Lubartów, who was 10 years old when his father died.
- Hieronim Janusz, born in 1743 in Kolbuszowa, raised in Lubartów.
- Jan (Janusz) Modest, born in 1749 in Zasław.

Jan Paulin began managing the estate even before he was of age. From his half-brother he received not only estate, money, and titles (Lithuanian Court Marshal), but also the Armoured Banner in the regiment of Augustus III's son, Frederick. At the age of 17 he was an assessor in the assessor court and at 18 he was an envoy in the Kijów Voivodeship. At 21 he was considered for the function of the Lithuanian Tribunal Marshal. After the death of Augustus III, he supported Stanisław Poniatowski, signed his election representing the Volhynia Voivodeship and participated in the coronation of the king. He prepared his own government reform draft. In 1768 he received the title of the Lithuanian Grand Marshal. In 1773 he focused on financial matters, purchasing the estates of Romanówek and Kropiwnie in the Kijów Voivodeship from Stanisław Lubomirski. He also owned the manor

 podpisał jego elekcję reprezentując województwo wołyńskie i uczestniczył w koronacji króla. Opracował własny projekt reformy rządu. W 1768 r. otrzymał godność marszałka wielkiego litewskiego. Po 1773 r. skupił się bardziej na sprawach majątkowych, m.in. zakupił od Stanisława Lubomirskiego dobra Romanówka i Kropiwnia w woj. kijowskim. Posiadał również dwór w Mińsku i pałac w Grodnie. Główną jego siedzibą był Lubartów, gdzie zgromadził olbrzymią bibliotekę. W 1774 r. poślubił Annę, która rok później urodziła mu jedyneho syna Romana. Książę Jan Paulin zmarł w Krakowcu pod Lwowem w 1781 r. po długiej chorobie spowodowanej upadkiem z sań podczas polowania. Dziewięć lat później zmarł jego jedyiny syn w wieku lat piętnastu.

Hieronim Janusz w wieku 19 lat otrzymał od brata starostwo czerkaskie. Nadano mu również godność

generała majora wojsk koronnych, od 1764 r. regularnie uczestniczył w posiedzeniach sejmu jako poseł. Kolejne lata to pasmo godności wojskowych i politycznych. Po uchwaleniu Konstytucji 3 Maja był jednym z jej głównych oponentów. Po wybuchu wojny polsko-rosyjskiej w 1792 r. wyjechał ze swojej siedziby w Gumniskach do Lwowa, gdzie sprowadził rodzinę i dwór. Został wówczas konsyliarzem konfederacji targowickiej. Po wybuchu powstania kościuszkowskiego, w 1794 r. uczestniczył w walkach z wojskiem pruskim oraz dowodził oddziałami pod Grodnem, które sprowadził do Warszawy. Po dwóch miesiącach wycofał się z działań i po upadku powstania wyjechał do Tarnowa a następnie za granicę. Po trzecim rozbiórze przebywał głównie w Sławucie na Wołyniu i nie angażował się w politykę. Posiadał olbrzymie dobra ale Sławuta była znana ze stadniny koni arabskich,

 представляючи Волинське воєводство та брав участь у коронації короля. Він розробив власний проєкт реформи уряду. У 1768 році його призначили великим маршалом Литовським. Після 1773 року він більше зосередився на майнових питаннях, у т.ч. купив маєтки Романівки та Кропивни у Станіслава Любомирського в Київському воєводстві. Він також володів двором у Мінську та палацом у Гродно. Головною його резиденцією був Любартов, де він зібрав величезну бібліотеку. У 1774 році одружився з Анною, яка через рік народила йому єдиного сина Романа. Князь Ян Паулін помер у Краківці під Львовом у 1781 році після тривалої хвороби, спричиненої падінням з саней під час полювання. Через дев'ять років помер його єдиний син у віці п'ятнадцяти років.

Ієронім Януш у віці 19 років отримав від брата Черкаське староство. Йому також присвоєно звання

генерал-майора коронної армії, з 1764 року він регулярно брав участь у засіданнях Сейму як депутат. Наступні роки були смугою військової та політичної діяльності. Після прийняття Конституції 3 травня 1791 року, він був одним з її головних противників. Після початку польсько-російської війни у 1792 році він виїхав зі своєї резиденції в Гумнісках до Львова, куди переселив свою родину та придворних. У цей же час він став консулом Тарговицької конфедерації. Після повстання Костюшка у 1794 році брав участь у боях із прусською армією та командував військами поблизу Гродна, які привів до Варшави. Через два місяці він вийшов на пенсію та після закінчення повстання виїхав до Тарнова, а потім за кордон. Після третього поділу він залишався в основному у Славуті на Волині і не займався політикою. Володів величезними маєтками, але Славута була відома через стайню араб-

 in Mińsk and the palace in Grodno. His main residence was Lubartów, where he accumulated a huge library. In 1774 he married Anna, who one year later bore him his only son Roman. Duke Jan Paulin died in Krakowiec near Lwów in 1781 after a long illness caused by falling off a sledge during hunting. Nine years later his only son died at the age of fifteen.

Hieronim Janusz received the Starosty of Czerkasy from his brother at 19. He was also granted the title of the Major General of the Crown Army and from 1764 he regularly participated in the sessions of the Sejm as an envoy. The following years brought him a number of new military and political titles. After the adoption of the Constitution of 3 May 1791 he was one of its main opponents. Following the outbreak of the Polish-Russian war in 1792 he left his seat in Gumniska for Lwów, where he brought his family and

court. He then became a councillor of the Targowica Confederation. After the outbreak of the Kościuszko Uprising in 1794 he took part in the fights with the Prussian army and commanded troops at Grodno, which he then brought to Warsaw. After two months he withdrew from military action and after the fall of the uprising he relocated to Tarnów and then abroad. After the third partition he mainly stayed in Sławuta, Volhynia and did not get involved in politics. He had a large estate, but Sławuta was best known for the Arab horse stud farm, with as many as 423 horses in 1799. At first, horses were purchased or captured from Turks and later they were imported from Turkey. The stud farm was famous and esteemed for dozens of years. In Sławuta the duke began the construction of a new palace with a rich collection of paintings and a library, and he also maintained a band of court

których w 1799 r. było już 423. Początkowo konie były kupowane lub zdobyte na Turkach a następnie były sprowadzane z Turcji. Stadnina była znana i uznana przez wiele dziesięcioleci. W Sławucie książę rozpoczął budowę nowego pałacu z bogatą kolekcją obrazów oraz biblioteką, utrzymywał kapelę nadworną. Hieronim Janusz był trzykrotnie żonaty. Z pierwszego małżeństwa urodziła mu się córka Marianna i dwóch synów: Eustachy Erazm i Paweł (zmarł w dzieciństwie). Drugie małżeństwo zakończyło się rozwodem po kilku miesiącach. Trzecią żoną księcia została Anna z Ursyn-Pruszyńskich i urodziła pięcioro dzieci, z których dwoje zmarło w wieku dziecięcym, dwoje później na ospę. Przeżyła tylko córka Tekla.

Jan (Janusz) Modest kształcił się za granicą, m.in. w Wiedniu i Metz (w zakresie literatury, retoryki, matematyki, języków, sztuki wojennej, tańca

oraz gry na skrzypcach i gitarze). Odwiedził Wenecję, Paryż i Gdańsk. Po powrocie do kraju otrzymał po ojcu księstwo zasławskie oraz Niemierzyńce, Kijany, Jakubowice, Łąki, hrabstwo rakowskie i majątność bychawska. Otrzymał także udziały w handlu z Gdańskiem. Od brata kupił starostwo krzemienieckie. W 1780 r. został posłem na sejm z woj. wołyńskiego i rozpoczął aktywną działalność polityczną. Tyle, że w przeciwieństwie do brata Hieronima, Jan Modest pozostał w obozie zwolenników króla. W 1787 r. otrzymał godność strażnika wielkiego koronnego. Prowadził jeszcze długo aktywne życie polityczne, by pod koniec życia szukać pomocy w kuracji wzroku. Zmarł ociemniały w Zaslawiu w 1806 r. Był dwukrotnie żonaty, po raz pierwszy z Karoliną, z którą się rozwiódł w 1778 r. W tym samym roku poślubił wdowę po podkomorzym krzemienieckim Annę

ських коней, яких у 1799 році було вже 423. Спочатку коней купували чи відбирали у турків, а потім їх завозили з Туреччини. Стайня була відома і визнавана протягом багатьох десятиліть. У Славуті князь розпочав будівництво нового палацу з багатою колекцією картин та бібліотекою, підтримував придворну капелу. Ієронім Януш був одружений тричі. Від першого шлюбу у нього народилися дочка Маріанна та два сини: Євстахій Еразм і Павло (помер у дитинстві). Другий шлюб закінчився розлученням через кілька місяців. Третьою дружиною князя стала Анна з Урсин-Прушинських, і вона народила п'ятеро дітей, двоє з яких померли в дитинстві, двоє пізніше від сипи. Вижила лише дочка Текла.

Ян (Януш) Модест навчався за кордоном, у т.ч. у Відні та Меці, де опановував літературу, риторичку, математику, мови, військове мистецтво, танці, гру

на скрипці й гітарі. Він відвідав Венецію, Париж та Гданськ. Після повернення в країну отримав від свого батька князівство Заславське та Немежинці, Кіяни, Якубовіце, Лонки, князівство Раківське і маєток Бихавський. Він також отримав привілеї в торгівлі з Гданськом. У брата купив Кременецьке староство. У 1780 році став депутатом Сейму від Волинського воєводства та розпочав активну політичну діяльність. На відміну від брата Ієроніма Ян Модест залишився в таборі прихильників короля. У 1787 році його призначили стражником великим коронним. Він продовжував своє активне політичне життя довгий час, щоб наприкінці кінця життя шукати допомоги у лікуванні зору. Помер сліпим у Заславі у 1806 році. Він був одружений двічі, вперше з Кароліною, з якою розлучився у 1778 році. Того ж року одружився з вдовою камергера Кременецького Анною (Анелою). У

musicians. Hieronim Janusz married three times. The first marriage gave him his daughter Marianna and two sons, Eustachy Erazm and Paweł (died in childhood). The second marriage ended in divorce after just a few months. The duke's third wife was Anna Ursyn-Pruszyńska, who bore five children, of whom two died in early childhood and two succumbed to smallpox. Only one daughter, Tekla, survived.

Jan (Janusz) Modest was educated abroad, including in Vienna and Metz (in literature, rhetorics, mathematics, languages, art of war, dance and violin and guitar). He visited Venice, Paris and Gdańsk. After he returned to his homeland, his father granted him the Duchy of Zaslav, as well as Niemierzyńce, Kijany, Jakubowice and Łąki, the County of Raków. He also received shares in the trade with Gdańsk. He purchased the Starosty of Krzemieniec from his brother. In 1780

he became the envoy in the Volhynia Voivodeship and was active as a politician. However, unlike his brother Hieronim, Jan Modest stayed in the camp of the followers of the king. In 1787 he was granted the title of the Crown Great Guard. His active political life continued for a long time until he started experiencing eye problems late in his life. He died blind in Zaslav in 1806. Twice married, first with Karolina whom he divorced in 1778. In the same year he married the widow of the Chamberlain of Krzemieniec, Anna (Aniela). With her he had two sons, Karol and Konstanty, and two daughters, Barbara and Klementyna.

In the early 19th Century the main representatives of the House of Sanguszkowie were:

- the only son of Hieronim Janusz — Eustachy Erazm Sanguszkowie, born in 1768 in Radzyń Podlaski,

 (Aniele). W związku urodziło mu się dwóch synów: Karol i Konstanty i dwie córki: Barbara i Klementyna.

Na początku XIX wieku głównymi przedstawicielami rodu Sanguszków byli:

- jedyny syn Hieronima Janusza – Eustachy Erazm Sanguszko, ur. 1768 w Radzynie Podlaskim,
- synowie Jana Modesta – Karol i Konstanty.

Eustachy Erazm Sanguszko uczęszczał do Collegium Nobilium a następnie akademii wojskowej w Strasburgu. Podróżował po Włoszech i Francji. Po powrocie do kraju wstąpił do wojska polskiego. Po zwołaniu Sejmu Wielkiego w 1788 r. został posłem z województwa lubelskiego. Popierał reformy w kraju i Konstytucję 3 Maja. Brał udział w wojnie polsko-rosyjskiej, za zasługi otrzymał Złoty Krzyż *Virtuti Militari*. Uczestniczył w powstaniu kościuszkowskim. W bitwie pod Szczekocinami ocalił życie

naczelnikowi Kościuszcze. Później uczestniczył w obronie Warszawy. Po upadku powstania wyjechał do Tarnowa, następnie do Triestu. W 1798 r. powrócił na Wołyń z żoną Klementyną z Czartoryskich. W 1812 r. został wezwany przez Napoleona i mianowany tytularnym adiutantem cesarza. Walczył m.in. pod Smoleńskiem i Możajskiem. W trakcie odwrotu towarzyszył księżu Józefowi Poniatowskiemu. Następnie został marszałkiem departamentu lubelskiego. W 1813 r., otrzymał stopień generała dywizji, jednak wkrótce porzucił armię. W okresie powstania listopadowego przebywał w Sławucie, chociaż władze powstańcze proponowały mu funkcję prezesa trzech województw i regimentarza Wołyńia i Podola. Do powstania dołączyli natomiast jego synowie: Roman i Władysław. W Sławucie wybudował kościół pw. Św. Doroty, kontynuował rów-

 шлюбі у нього народилося два сини: Кароль і Костянтин та дві дочки: Барбара та Клементина.

На початку XIX століття головними представниками роду Сангушків були:

- єдиний син Ієроніма Януша – Євстахій Еразм Сангушко, народився 1768 року в Радзині Підляському;
- сини Яна Модеста – Кароль і Костянтин.

Євстахій Еразм Сангушко навчався у шляхетному коледжі, а потім у військовій академії у Страсбурзі. Він багато подорожував Італією та Францією. Після повернення в країну вступив до польської армії. Після скликання Великого сейму у 1788 році став депутатом від Люблінського воєводства. Він підтримував реформи в країні та Конституцію 3 травня. Брав участь у польсько-російській війні, за заслуги отримав Золотий Хрест Військової Добročесності. Брав

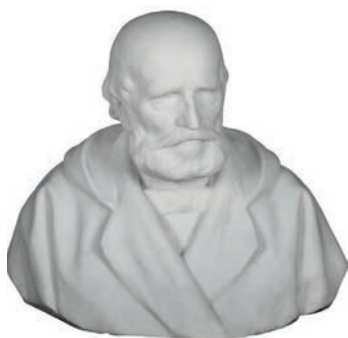
участь у повстанні Костюшка. У битві під Щекоцинами врятував життя провідникові Тадеушу Костюшку. Пізніше він брав участь в обороні Варшави. Після закінчення повстання вийшов до Тарнова, потім до Триєста. У 1798 році повернувся на Волинь зі своєю дружиною Клементиною з Чарторийських. У 1812 році його викликав Наполеон і призначив титульним ад'ютантом імператора. Він воював поблизу Смоленська та Можайська. Під час відступу супроводжував князя Юзефа Понятовського. Потім став маршалом Люблінського департаменту. У 1813 році отримав звання генерала дивізії, але незабаром залишив армію. Під час Листопадового повстання 183–1831 років він перебував у Славуті, хоча лідери повстанців запропонували йому посаду президента трьох воєводств та командира Волині й Поділля. До повстання долучилися натомість його сини, Роман і Владислав.

 – the sons of Jan Modest – Karol and Konstanty.

Eustachy Erazm Sanguszko attended Collegium Nobilium and then the Military Academy in Strasbourg. He travelled across Italy and France. After returning to his homeland, he enlisted in the Polish Army. After the establishment of the Great Sejm in 1788 he became an envoy from the Lublin Voivodeship. He supported domestic reform and the Constitution of 3 May 1791. He took part in the Polish-Russian War and was awarded the Golden Cross of the *Virtuti Militari* Order. He participated in the Kościuszko Uprising. In the Battle of Szczekociny he saved the life of Commander-in-Chief Kościuszko. Later he participated in the defence of Warsaw. After the fall of the uprising he went to Tarnów and then to Trieste. In 1798 he returned to Volhynia with his wife Klementyna née Czartoryska. In 1812 he was summoned by Napoleon

and appointed the Emperor's brigadier general. He fought at Smoleńsk, Możajsk and other places. During the retreat he accompanied Prince Józef Poniatowski. Then he became the Marshal of the Lublin Department. In 1813 he was assigned the rank of divisional general. During the November uprising he stayed in Sławuta, although the uprising authorities offered him the function of head of three voivodeships and *regimentarz* of Volhynia and Podolia, but the uprising was joined by his sons: Roman and Władysław. In Sławuta he built St. Dorothy's Church and continued and significantly expanded the Arab horses stud farm. He imported horses from Syria (via Odessa). He died in 1844 and was buried in Sławuta in St. Dorothy's Church of his own foundation.

Konstanty Sanguszko, born in 1779 – the younger son of Jan Modest was a Knight of Malta. He

► Roman Damian Sanguszko (1832-1917)

► Helena Sanguszkówna (1836-1891)

► Eustachy Stanisław Sanguszko (1842-1903)

niez i wydatnie rozbudował stadninę koni arabskich. Konie sprowadzał z Syrii (przez Odessę). Zmarł w 1844 r. i został pochowany w ufundowanym przez siebie kościele Św. Doroty w Sławucie.

Konstanty Sanguszko ur. w 1779 r. – młodszy syn Jana Modesta był kawalerem maltańskim. Poślubił stryjeczną siostrę Dorotę Sanguszkówną (córkę Eustachego Erazma), gdy miała 11 lat ale małżeństwo rozpadło się po 9 latach. Konstanty po rozwodzie zamieszkał samotnie w Zasławiu, gdzie zmarł w 1840 r.

Konstanty, ur. w 1778 r., w 1800 r. ożenił się z Katarzyną, córką hetmana wielkiego koronnego. W związku urodził się syn Mieczysław, który zmarł w wieku 5 lat oraz córka Klementyna, która również zmarła wkrótce po urodzeniu. Sam książę Konstanty również zmarł młodo, w wieku 30 lat. Jego dobra

У Славуті він збудував костел святої Дороти, а також значно розширив стайню арабських коней. Він завозив коней з Сирії (через Одесу). Помер у 1844 році і був похований у заснованому ним костелі святої Дороти у Славуті.

Кароль Сангушко народився у 1779 році. Молодший син Яна Модеста був мальтійським кавалером. Він одружився зі своєю двоюрідною сестрою Доротою Сангушківною (дочкою Євстахія Еразма), коли їй було 11 років, але шлюб розпався через 9 років. Після розлучення Кароль оселився один у Заславі, де помер у 1840 році.

Костянтин Сангушко 1778 року народження у 1800 році одружився з Катериною, дочкою великого коронного гетьмана. У шлюбі народився син Мечислав, який помер у віці 5 років, і дочка Кlementина, яка також померла незабаром після народження.

married his cousin Dorota Sanguszkówna (daughter of Eustachy Erazm) when she was 11, but their marriage broke down after 9 years. After divorce, Konstanty came to live alone in Zasław, where he died in 1840.

Born in 1778, Konstanty married Katarzyna, daughter of the Grand Crown Hetman, in 1800. She gave birth to their son Mieczysław, who died at the age of 5, and daughter Klementyna, who also died soon after birth. Prince Konstanty himself died young, at the age of 30. His estate was inherited by his brother Karol and sister Klementyna. Karol was mainly connected with Zasław, where lived all his life. Klementyna took over the Lublin estate, which she managed with her husbands. In 1839 Klementyna sold most of her land estate (including Lubartów) and moved to Paris, where i.a. she supported Adam Mickiewicz. She died in Paris in 1841.

 odziedziczył brat Karol oraz siostra Klementyna. Karol związany był przede wszystkim z Zaslawiem, gdzie mieszkał do śmierci. Dobra lubelskie przejęła Klementyna i zarządzała nimi wraz z mężami. W 1839 r. Klementyna sprzedała większość dóbr (w tym Lubartów) i wyjechała do Paryża, gdzie m.in. wspierała Adama Mickiewicza. Zmarła w Paryżu w 1841 r.

Po śmierci Klementyny głównymi przedstawicielami rodu Sanguszków, zostali jej stryjeczni bracia, synowie księcia Erazma Eustachego Sanguszki. Starszy Roman Stanisław Adam Sanguszko urodził się w 1800 r. w Antoninach. W wieku osiemnastu lat podjął studia w Berlinie. W 1820 r. musiał jednak powrócić do kraju i wstąpić (zgodnie z życzeniem cara Aleksandra I) do armii carskiej. W 1825 r. objął zarząd nad dobrami ojca w zaborze rosyjskim (Zasław, Sławuta, Białogródka). W 1829 r. ożenił się

z Natalią, która zmarła wkrótce po urodzeniu córki. Po wybuchu powstania listopadowego Roman Sanguszko w stopniu kapitana wstąpił do wojska polskiego. Służył jako adiutant naczelnego wodza gen. Jana Skrzyneckiego i oficer sztabu korpusu gen. Wojciecha Chrzanowskiego. Walczył na Lubelszczyźnie, m.in. pod Lubartowem. W 1831 r. został odznaczony Złotym Krzyżem Virtuti Militari. Następnie służył w sztabie gen. Antoniego Jankowskiego. W rejonie Rudy nieopodal Kocka dostał się do niewoli rosyjskiej. Początkowo ukrywał się pod nazwiskiem Lubartowicz. Rozpoznany został skazany na zesłanie, utratę majątku i szlachectwa. Większość drogi do Tobolska odbył w kajdanach i pieszo. W 1834 r. zgłosił się ochotniczo do służby linowej na Kaukazie. Jako szeregowiec służył w tengińskim pułku piechoty. Kilkakrotnie ranny w 1838 r. otrzy-

 Сам князь теж помер молодим у віці 30 років. Його спадщину успадкували брат Кароль та сестра Клементина. Кароль в основному був пов'язаний із Заславом, де жив до своєї смерті. Люблінські маєтки успадкувала Клементина і керувала ними разом зі своїми чоловіками. У 1839 році Клементина продала більшість маєтків (включаючи Любартів) і виїхала до Парижа, де, поміж іншим, підтримувала Адама Міцкевича. Померла у Парижі в 1841 році.

Після смерті Клементини головними представниками роду Сангушків були її двоюрідні брати, сини князя Євстахія Еразма Сангушка. Старший, Роман Станіслав Адам Сангушко, народився у 1800 році в Антонінах. У вісімнадцять років він розпочав навчання в університеті у Берліні. Однак, у 1820 році йому довелося повернутися в країну та вступити (відповідно до побажань царя Олександра I) до

царської армії. У 1825 році він перейняв управління маєтками свого батька в російській частині (Заслав, Славута, Білогрудка). У 1829 році одружився з Наталією, яка померла незабаром після народження дочки. Після вибуху Листопадового повстання Роман Сангушко вступив до польської армії у званні капітана. Він служив ад'ютантом генерал-командувача Яна Скішинецького та офіцером штабу корпусу генерала Войцеха Хшановського. Воював на Люблінщині, у т.ч. поблизу Любартова. У 1831 році його було відзначено Золотим хрестом військової добродесності. Потім служив у штабі генерала Антонія Янковського. В районі Руди, недалеко від Коцька, потрапив у російський полон. Спочатку він ховався під прізвищем Любартович. Коли його впізнали, засудили до заслання, втрати маєтку та шляхетного титулу. Більшу частину дороги до Тобольська йшов в ланцюгах та пішки.

 After Klementyna's death the main remaining representatives of the Sanguszkos were her cousins, sons of Prince Erazm Eustachy Sanguszko. The older Roman Stanisław Adam Sanguszko was born in 1800 in Antoniny. At the age of 18 he began his studies in Berlin. In 1820, however, he was forced to return to his home country and enlist (as requested by Emperor Alexander I) in the Tsar's army. In 1825 he took the management of his father's estate in the Russian Partition (Zasław, Sławuta, Białogródka). In 1829 he married Natalia, who died soon after giving birth to a daughter. After the outbreak of the November Uprising, Roman Sanguszko enlisted in the Polish army as captain. He served as the adjutant to Commander-in-Chief Jan Skrzynecki and staff officer of the corps of Gen. Wojciech Chrzanowski. He fought in the Lublin land, including at Lubartów. In 1831 he was awarded

the Golden Cross of the Virtuti Militari Order. Later he served in the staff of Gen. Antoni Jankowski. He was captured by the Russians in the area of Ruda near Kock. At first, he was hiding under the name Lubartowicz. When his identity was discovered he was sentenced to exile and deprived of his estate and nobility. He spent most of the way to Tobolsk walking in chains. In 1834 he volunteered for active service in the Caucasus. He served as a private in the Tengin Infantry Regiment. He was wounded several times in 1838 and was promoted to second lieutenant, regaining his civil rights and nobility status. In 1840 he was transferred to civil service and worked in the Moscow police. In 1842 he was granted permission to travel abroad and stayed, i.e., in Germany, Italy and Turkey. In 1845 he was granted permission to return to his estate in Volhynia, which was then formally held by his daughter

maławs na podporucznika i odzyskał prawa cywilne i szlachectwo. W 1840 r. został przeniesiony do służby cywilnej i pracował w policji moskiewskiej. W 1842 r. uzyskał zgodę na wyjazd zagranicę i przebywał min. w Niemczech, Włoszech i Turcji. W 1845 r. uzyskał zgodę na powrót do swoich dóbr na Wołyniu, które formalnie posiadała jego córka Maria Klementyna. Z czasem zakupił Szarogród oraz przejął dobra zasławskie po śmierci kuzynki Klementyny z Sanguszków Małachowskiej. W swoich dobrach rozwijał przemysł i nadal prowadził stadninę w Sławucie. Pod wsią Baczmanówka wybudował nawet tor wyścigowy i organizował wyścigi. Wysyłał także swoje konie na wyścigi do Warszawy, Kijowa, Lwowa, Wilna i Moskwy. Angażował się w liczne działania społeczne. Posiadał ogromną bibliotekę (udostępniał zbiory historykom) i kolekcję

sztychów, broni i obrazów. Zmarł 21 marca 1881 r. w Sławucie, gdzie również został pochowany. Jego dobra przejął krewny książę Roman Sanguszko.

Młodszy syn księcia Erazma Eustachego Sanguski Władysław Hieronim Adam Sanguszko urodził się w 1803 r., również w Antoninach. Razem ze starszym bratem studiował w Berlinie i podróżował po Europie. Następnie objął dobra tarnowskie w zaborze austriackim, rezydując w Gumniskach. Po wybuchu powstania listopadowego przedostał się do Warszawy i w stopniu podporucznika służył u boku naczelnych wodzów gen. Michała Radziwiłła i gen. Jana Skrzyneckiego. Był odznaczony Złotym Krzyżem Virtuti Militari i otrzymał awans do stopnia porucznika. Po powrocie do Galicji nadal zarządzał swymi dobrami, poszerzonymi o zakupione Niedomicę i Podhorce (od Rzewuskich). W Gumni-

У 1834 році він добровільно погодився на фронтову службу на Кавказі. У якості рядового служив у Тенгінському піхотному полку. Поранений кілька разів, у 1838 році був підвищений до звання лейтенанта і отримав назад громадянські права та шляхетний титул. У 1840 році його перевели на державну службу, працював в московській поліції. У 1842 році отримав дозвіл на виїзд за кордон та перебував у Німеччині, Італії і Туреччині. У 1845 році отримав дозвіл повернутися до своїх маєтків на Волині, якими формально володіла його дочка Марія Клементина. З часом він купив Шаргород і успадкував Заславський маєток після смерті двоюрідної сестри Клементини із Сангушків Малаховської. У своїх маєтках розвивав промисловість та далі продовжував керувати стайнею у Славуті. Він навіть побудував біля села Бачманівка іподром та організовував перегони. Також від-

правляв своїх коней на перегони до Варшави, Києва, Львова, Вільнюса та Москви. Брав участь у численних громадських заходах. Він володів величезною бібліотекою (надавав книги історикам) та колекцією гравюр, зброї та картин. Помер 21 березня 1881 року у Славуті, де й був похований. Його власність успадкував родич, князь Роман Сангушко.

Молодший син князя Євстахія Еразма Сангушка, Владислав Ієронім Адам Сангушко народився в 1803 році, також в Антонінах. Разом зі старшим братом він навчався в Берліні і подорожував Європою. Потім він успадкував Тарновський маєток в австрійській частині, проживаючи в Гумнісках. Після початку Листопадового повстання йому вдалося дістатися до Варшави, де служив лейтенантом разом з генералами Михайлом Радзівілом та Яном Скішинецьким. Він був нагороджений Золо-

Maria Klementyna. In time, he purchased Szarogród and took over the Zaslav estate after the death of his cousin Klementyna Małachowska née Sanguszko. In his estate he developed industry and continued to run the stud farm in Sławuta. He even built a race track near the village of Baczmanówka and held races. He also sent his horses for races in Warsaw, Kiev, Lwów, Vilnius and Moscow. He engaged in a lot of social activities. He had a vast library (which he allowed historians to use) and a collection of etchings, weapons, and paintings. He died on 21 March 1881 in Sławuta, where he was also buried. His estate was taken over by his relative, Prince Roman Sanguszko.

The younger son of Prince Erazm Eustachy Sanguszko, Władysław Hieronim Adam Sanguszko was born in 1803, also in Antoniny. Along with his older brother, he studied in Berlin and travelled across

Europe. He then took over the Tarnów estate under the Austrian partition and resided in Gumniska. After the outbreak of the November Uprising he made his way to Warsaw and served as second lieutenant under Commanders-in-Chief Gen. Michał Radziwiłł and Gen. Jan Skrzynecki. He was awarded the Golden Cross of the Virtuti Militari Order and was promoted to the rank of lieutenant. After returning to Galicia he continued to manage his estate, now extended by the newly purchased (from the Rzewuski family) Niedomicę and Podhorce. He founded an Arab horses stud farm in Gumniska. He also got involved in public activities, including in the Sejm of the Estates. In the period of the Kraków Uprising in 1846 he was with his family in Paris. He was one of the initiators and shareholders in the construction of the Kraków-Lwów line and co-founders of the Kraków Society of Friends of Fine Arts

 skach założył stadninę koni arabskich. Zaangażował się również w działalność publiczną, m.in. w sejmie stanowym. W okresie powstania krakowskiego w 1846 r. przebywał z rodziną w Paryżu. Należał do inicjatorów i akcjonariuszy budowy kolei Kraków – Lwów oraz współzałożycieli Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie (od 1854 r. pełnił funkcje prezesa). Zmarł nagle w Cannes 15 kwietnia 1870 r. Jego ciało sprowadzono do Tarnowa, gdzie został pochowany w kaplicy Sanguszków na cmentarzu tarnowskim. Z małżeństwa z Izabelą Marią, córką księcia Henryka Ludwika Lubomirskiego, miał dwie córki (Jadwiga i Helena) oraz trzech synów: Romana Damiana, Pawła Romana i Eustachego Stanisława.

Najstarszy z braci, Roman Damian Eustachy Sanguszko, ur. 17 października 1832 r. w Przewor-

sku wychowywał się w Galicji. Następnie studiował w Paryżu. Wyznaczony przez ojca na dziedzica dóbr Sanguszków na Wołyniu wystąpił o obywatelstwo rosyjskie i wstąpił do armii carskiej. Następnie objął funkcje attaché wojskowego przy ambasadzie rosyjskiej w Neapolu. W 1862 r. w stopniu rotmistrza został zwolniony z wojska i trzy lata później objął dobra sławuckie ze stadniną w Chrestówce. Został również członkiem głównego zarządu stadnin państwowych i koniuzym dworu. W swoich dobrach rozwijał intensywnie przemysł. W 1907 r. uzyskał zgodę cara Mikołaja II na utworzenie ordynacji zasławskiej, złożonej z trzech miast (Sławuta, Białogródka, Kornica) i 95 wsi. Zlecił archiwista i genealogowi Bronisławowi Gorczkowi uporządkowanie rodzinnych zbiorów archiwalnych i bibliotecznych, czego efektem były publikacje: Katalog

 тим хрестом військової добросесності та отримав звання лейтенанта. Повернувшись у Галичину, продовжував керувати своїми маєтками, включаючи придбані Недоміце та Підгорці (у Жевуських). В Гумнісках заснував стайню арабських коней. Він також брав участь у громадській діяльності, у т.ч. у національному парламенті. Під час Краківського повстання 1846 року перебував з родиною в Парижі. Він належав до ініціаторів та акціонерів будівництва залізниці Краків - Львів та співзасновників Товариства друзів образотворчих мистецтв у Кракові (з 1854 року займав посаду президента). Помер раптово у Каннах 15 квітня 1870 року. Його тіло було привезено до Тарнова, де його поховали в каплиці Сангушків на Тарновському кладовищі. Від шлюбу з Ізabelleю Марією, дочкою князя Генріка Людвіга Любомирського, він мав двох дочок (Ядвігу та Оле-

ну) та трьох синів: Романа Даміана, Павла Романа та Євстахія Станіслава.

Найстарший із братів, Роман Даміан Сангушко, народився 17 жовтня 1832 року в Пшеворську, а виховувався на Галичині. Потім він навчався в Парижі. Призначений батьком спадкоємцем маєтку Сангушків на Волині, він подав заяву на російське громадянство та вступив до царської армії. Потім обіймав посаду військового аташе в посольстві Росії у Неapolі. У 1862 році він був звільнений з армії у званні капітана, а через три роки успадкував Славутський маєток, разом із стайнею у Хрестовці. Він також став членом головної ради державних стівень і придворним конюшим. Він інтенсивно розвивав промисловість у своїх маєтках. У 1907 році отримав згоду царя Миколи II на створення ординації Заславських, що складалася з трьох міст (Славу-

 (and was its President from 1854). He died suddenly in Cannes on 15 April 1870. His body was brought back to Tarnów, where he was buried in the Sanguszko Family Chapel at the Tarnów cemetery. With Izabela Maria, daughter of Prince Henryk Ludwik Lubomirski, he had two daughters (Jadwiga and Helena) and three sons: Roman Damian, Paweł Roman, and Eustachy Stanislaw.

The oldest of the brothers, Roman Damian Eustachy Sanguszko, born on 17 October 1832 in Przeworsk, was raised in Galicia and went on to study in Paris. Assigned by his father to be the heir to the Volhynian estates of the Sanguszko family, he applied for Russian citizenship and enlisted to the Tsar's army. Later he took the position of military attaché at the Russian embassy in Naples. In 1862 he was discharged from the military as cavalry master

and three years later he took over the Sławuta estate with the stud farm in Chrestówka. He also became a member of the main board of state stud farms and the master of the horse at the court. He pushed for intensive industrial development in his estates. In 1907 he obtained the permission of Emperor Nicholas II to create the Zasław Entail composed of three towns (Sławuta, Białogródka, Kornica) and 95 villages. He ordered the archivist and genealogist Bronisław Gorczak to put the family archives and library collections in order, which resulted in the following publications: Katalog rękopisów archiwum X.X. Sanguszków w Sławucie (A catalogue of manuscripts from the archive of X.X. Sanguszko in Sławuta, Sławuta 1902), Katalog pergaminów znajdujących się w archiwum X.X. Sanguszków w Sławucie (A catalogue of parchments from the archive of X.X. Sanguszko in Sławuta, Sławuta

рękopisów archiwum X.X. Sanguszków w Sławucie (Sławuta 1902) i Katalog pergaminów znajdujących się w archiwum X.X. Sanguszków w Sławucie (Sławuta 1912) oraz przygotowane wspólnie z Zygmuntem Radziwińskim i Piotrem Skobielskim siedmiotomowe Archiwum książąt Lubartowiczów Sanguszków w Sławucie (Lwów 1887–1910). Działał również społecznie, wspierając organizacje charytatywne i m.in. Bibliotekę Ossolińskich, Towarzystwo Wspierania nauki Polskiej we Lwowie oraz Muzeum Czapskich w Krakowie. Podczas I wojny światowej zlecił wywiezienie najcenniejszych zbiorów archiwalnych i bibliotecznych do Gumnisk. 1 listopada 1917 r. został zamordowany przez zbuntowanych żołnierzy rosyjskich, którzy napadli na pałac w Sławucie. Zmarł nie pozostawiając dzieci.

Drugi syn księcia Władysława Hieronima Sanguszki Paweł Roman urodził się 30 lipca 1834 r. Ukończył studia prawnicze i następnie pracował jako dyplomata austriacki w Paryżu. Od 1862 r. mieszkał w Gumniskach. Zasiadł w Izbie Panów oraz należał do Towarzystwa Gospodarczo-Rolniczego w Krakowie. Był również honorowym kawalerem maltańskim. Po śmierci ojca odziedziczył dobra tarnowskie. Z powodu postępującej gruźlicy ostatnie lata życia spędził na kuracjach w południowej Europie. Zmarł 15 lipca 1876 r. w Nicei. Z małżeństwa z Marią miał córkę Marię Teresę (została żoną księcia Leona Pawła Sapiehy z Krasiczyna).

Trzeci syn Władysława Hieronima Sanguszki Eustachy Stanisław urodził się 13 lipca 1842 r. w Tarnowie. Po studiach w Paryżu i Krakowie mieszkał w Galicji. W 1863 r. wspierał powstanie

та, Білогородка, Корниця) та 95 сіл. Він доручив архівісту та генеалого Броніславу Горчку упорядкувати сімейні архіви та бібліотечні колекції, в результаті яких з'явилися публікації: Каталог рукописів архіву Х.Х. Сангушків у Славуті (Славута 1902) та Каталог пергаментів, що знаходяться в архівах Х.Х. Сангушків у Славуті (Славута 1912) та семитомний Архів князів Любартовичів Сангушків у Славуті, підготовлений разом із Зигмунтом Радзівінським та Петром Скобельським (Львів 1887–1910). Він також займався суспільною діяльністю, підтримуючи благодійні організації та, серед інших, Бібліотеку Оссоліньських, Товариство підтримки польської науки у Львові та музей Чапських у Кракові. Під час Першої світової війни він доручив вивезти до Гумніск найцінніші архівні та бібліотечні колекції. 1 листопада 1917 року його вбили збунтовані російські солдати,

які напали на паłac у Славуті. Він помер, не залишивши дітей.

Другий син князя Владислава Ієроніма Сангушка, Павло Роман, народився 30 липня 1834 року. Він отримав юридичну освіту, а потім працював австрійським дипломатом у Парижі. З 1862 року жив у Гумнісках. Він засідав у Палаті Панів та належав до Економічного та сільськогосподарського товариства у Кракові. Він також був почесним мальтійським кавалером. Після смерті батька успадкував Тарновський маєток. Через прогресуючий туберкульоз останні роки життя він провів на лікуванні на півдні Європи. Помер 15 липня 1876 року в Ніцці. Від шлюбу з Марією у нього була дочка Марія Тереза (одружена з князем Леоном Павлом Сапієгою з Красичина).

Третій син Владислава Ієроніма Сангушка, Євстахій Станіслав народився 13 липня 1842 року в Тарнові.

1912) and the seven-volume Archiwum książąt Lubartowiczów Sanguszków w Sławucie (Archive of Princes Sanguszko-Lubartowicz in Sławuta, Lwów 1887–1910) prepared jointly with Zygmunt Radziwiński and Piotr Skobielski. He also acted for the general public, supporting charitable organisations and, i.a. the Ossolineum Library, the Lwów Scientific Society and the Czapski Museum in Kraków. During the First World War, he ordered that the most valuable archives and library collections be transported to Gumniska. On 1 November 1917 he was murdered by rebel Russian soldiers who invaded the palace in Sławuta. He died childless.

The second son of Prince Władysław Hieronim Sanguszko, Paweł Roman, was born on 30 July 1834. He graduated in law and then worked as an Austrian diplomat. He lived in Gumniska from 1862. He was a

member of the Herrenhaus and the Kraków Economic and Agricultural Society. He was also an honorary Knight of Malta. He inherited the Tarnów estate after his father's death. Due to progressive tuberculosis he spent the last days of his life in sanatoria in southern Europe. He died on 15 July 1876 in Nice. From his marriage with Maria he had a daughter, Maria Teresa (who became the wife of Prince Leon Paweł Sapieha of Krasiczyn).

The third son of Władysław Hieronim Sanguszko, Eustachy Stanisław was born on 13 July 1842 in Tarnów. After completing his studies in Paris and Kraków he lived in Galicia. In 1863 he supported the January Uprising. In 1867 he took over Podhorce from his father and performed a thorough renovation of the castle there and then he obtained the Tarnów estate. After the Galician autonomy was cemented, he got

 styczniowie. W 1867 r. przejął od ojca Podhorce, gdzie przeprowadził gruntowną renowację zamku, a następnie dobra tarnowskie. Po ukształtowaniu się autonomii galicyjskiej zaangażował się w działalność polityczną. W latach 1873–1879 był posłem do Rady Państwa w Wiedniu i równocześnie posłem do Sejmu Krajowego (do 1901 r.). Dodatkowo w latach 1885–1895 pełnił funkcję marszałka sejmu. Szczególną uwagę zwracał na sprawy rolne i działania związane z melioracją. W 1895–1898 r. piastował stanowisko namiestnika Galicji. Działał w licznych organizacjach oraz uczestniczył w licznych przedsięwzięciach społecznych. Kierował komitetem budowy pomnika Adama Mickiewicza w Krakowie oraz był członkiem komitetu sprowadzenia ciała poety do Krakowa. W swoich dobrach rozwijał przemysł (m.in. założył cegiel-

nię w Tarnowie i Rudach). Zmarł 2 kwietnia 1903 r. w Bozen Gries w Tyrolu, gdzie odbywał kurację (leczył gruźlicę). Pochowany został w Tarnowie w kaplicy Sanguszków na tzw. Starym Cmentarzu. Z małżeństwa z Konstancją Anną Marią, córką hrabiego Stanisława Andrzeja Kostki Zamoyskiego (właściciela Podzamcza, Kozłówki i Maciejówki), miał jednego syna Romana Władysława.

Książę Roman Władysława Sanguszko urodził się 6 lipca 1901 r. w Gumniskach. Po osiągnięciu pełnoletniości zarządzał pozostałymi w posiadaniu rodziny dobrami, przede wszystkim Gumniskami i Podhorcami. Planował kompleksową renowację zamku w Podhorcach, w którym planował umieścić ośrodek historyków sztuki. Angażował się w działalność charytatywną i jako zapalony automobilista posiadał kolekcję samochodów oraz zasiadał w za-

 Після навчання в Парижі та Кракові жив на Галичині. У 1863 році він підтримав Січневе повстання. У 1867 році успадкував від свого батька Підгірці, де ґрунтовно відремонтував замок, а потім Тарновський маєток. Після створення Галицької автономії, долучився до політичної діяльності. У 1873–1879 роках він був членом Державної ради у Відні і одночасно депутатом Національного сейму (до 1901 року). Крім того, у 1885–1895 роках був маршалком Сейму. Особливу увагу він приділяв питанням сільського господарства та діяльності, пов'язаній з меліорацією. У 1895–1898 роках був намісником Галичини. Брав активну участь у багатьох організаціях та у численних соціальних ініціативах. Він керував комітетом з будівництва пам'ятника Адаму Міцкевичу в Кракові та був членом комітету з перевезення тіла поета до Кракова. Розвивав промисловість у своїх маєтках (поміж

іншим, заснував цегельний завод у Тарнові та Рудях). Помер 2 квітня 1903 року в Бозен-Грісі в Тіролі, де він проходив лікування від туберкульозу. Його поховали в Тарнові в каплиці Сангушків на так званому Старому кладовищі. Від шлюбу з Констанцією Анною Марією, дочкою графа Станіслава Андрія Костки Замостського (власника Підзамчого, Козлівки та Мацеювки), у нього був один син Роман Владислав.

Князь Роман Владислав Сангушко народився 6 липня 1901 року в Гумнісках. Після досягнення повноліття він управляв маєтками, які залишилися у володінні родини, у першу чергу Гумнісками та Підгірцями. Він запланував комплексне оновлення замку в Підгірцях, в якому планував розмістити центр для мистецтвознавців. Він займався благодійністю, був завзятим автомобілістом і володів колекцією автомобілів та був у правлінні ство-

 involved in political activities. In 1873–1879 he was a member of the Imperial Council in Vienna and also a member of the Diet of Galicia and Lodomeria (until 1901). Additionally, in the years 1885–1895 he was the Marshal of the Sejm. He devoted particular attention to agricultural matters and melioration. In 1895–1898 he was the namiestnik of Galicia. He was active in numerous organisations and participated in a large number of social projects. He ran the committee to build the statue of Adam Mickiewicz in Kraków and was a member of the committee aiming to bring the poet's body back to Kraków. He developed industry in his estates (i.e. by establishing brickworks in Tarnów and Rudy). He died on 2 April 1903 in Bozen Gries in Tirol, where he went for treatment (of tuberculosis). He was buried in Tarnów in the Sanguszko Chapel of the so-called Old Cemetery. He had one son from

the marriage with Konstancja Anna Maria, daughter of Count Stanisław Andrzej Kostka Zamoyski (owner of Podzamcze, Kozłówka and Maciejówka) – Roman Władysław.

Prince Roman Władysław Sanguszko was born on 6 July 1901 in Gumniska. After coming of age, he managed the remaining estates held by the family, most of all Gumniska and Podhorce. He was planning a thorough renovation of the castle in Podhorce, which he planned to transform into a centre for art historians. He was involved in charitable activities and as a motor vehicle enthusiast he had a collection of automobiles and was a member of the board of the Kraków Automobile Club established in 1926. He managed and developed the Arab horses stud farm in Gumniska (before the outbreak of the Second World War he was offered to relocate the stud farm to the US). In 1939 he

рządzie powstałego w 1926 r. Krakowskiego Klubu Automobilowego. Utrzymywał i rozwijał stadninę koni arabskich w Gumniskach (przed wybuchem wojny otrzymał propozycję przeniesienia stadniny do USA). W 1939 r. wyjechał z Polski i przebywał w Rzymie, Paryżu i Nowym Jorku. W Gumniskach do 1945 r. pozostała jego matka, która zmarła w 1946 r. Zarząd nad majątkiem i stadniną przejęli Niemcy (1944 r. próbowali ewakuować konie), a następnie władze komunistyczne (stadniny nie udało się odtworzyć). Roman Sanguszko ostatecznie zamieszkał w Brazylii, gdzie zarządzał licznymi przedsiębiorstwami. Wspierał także polskie organizacje emigracyjne. Zmarł 26 września 1984 r. w São Paulo, gdzie został pochowany. W 1937 r. poślubił Wandę Zawadil-Turzańską, która zmarła po kilku miesiącach pozostawiając syna Piotra.

Urodzony w 1937 r. Piotr Antoni Samuel Sanguszko mieszkał także w Brazylii. Zmarł w 1989 r. jego synem jest Paweł Franciszek Roman, urodzonego w 16 stycznia 1973 r. w São Paulo, który jest obecnie jedynym żyjącym męskim przedstawicielem rodu Sanguszków. Od 1989 r. utrzymuje regularne kontakty z Polską, szczególnie z Tarnowem. W 2002 r. przekazał księgozbiór rodzinny Sanguszków Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie, a w 2005 r. otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP za usługi w działalności polonijnej. 17 września 2010 r. urodziła się mu córka Olimpia Sanguszko.

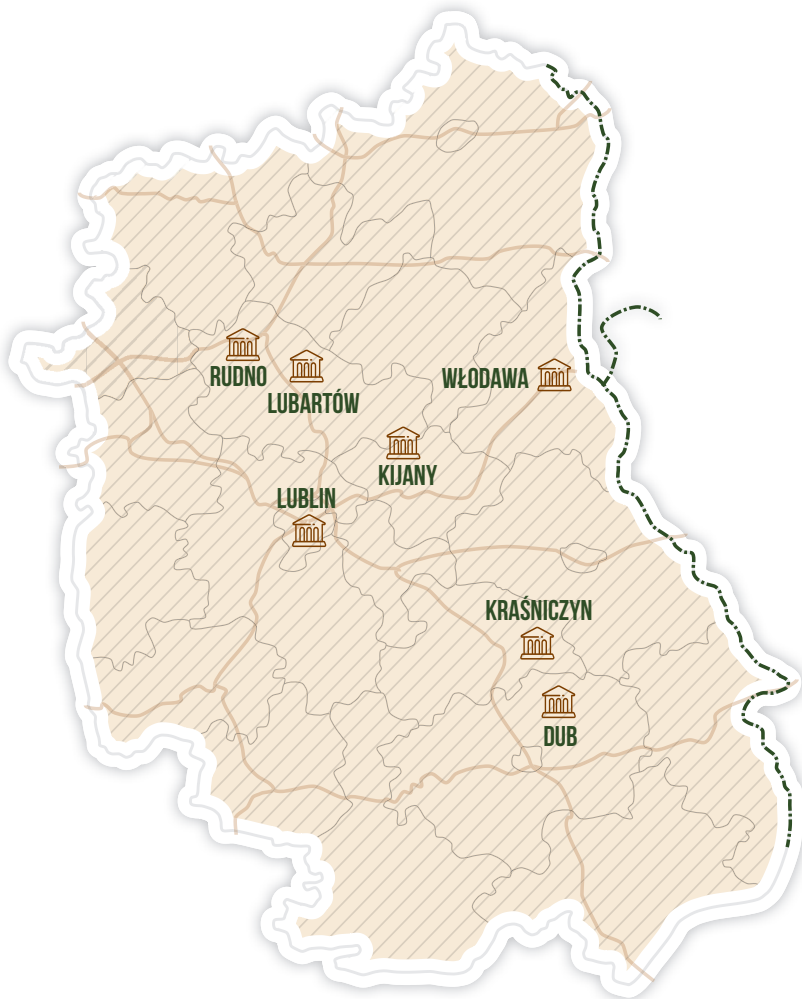
реного в 1926 році Краківського автомобільного клубу. Підтримував і розвивав стайню арабських коней в Гумнісках (перед початком війни йому запропонували перенести стайню у США). У 1939 році він виїхав з Польщі та проживав у Римі, Парижі та Нью-Йорку. В Гумнісках до 1945 року залишалася його мати, яка померла в 1946 році. Управління маєтком і стайнею здійснювали німці (у 1944 році вони намагалися евакуювати коней), а потім комуністична влада (стайні не вдалося відновити). Роман Сангушко остаточно оселився в Бразилії, де керував багатьма підприємствами. Він також підтримував польські еміграційні організації. Помер 26 вересня 1984 року в Сан-Паулу, де і був похований. У 1937 році він одружився з Вандою Завадиль-Тужанською, яка через кілька місяців померла, залишивши сина Петра.

Петро Антоній Самуель Сангушко, 1937 року народження, також жив у Бразилії. Він помер у 1989 році. Його син — Павло Францішек Роман, народився 16 січня 1973 року в Сан-Паулу і наразі є єдиним представником роду Сангушків. З 1989 року він підтримує регулярні контакти з Польщею, особливо з Тарновом. У 2002 році передав колекцію книг родини Сангушків до Ягеллонської бібліотеки у Кракові, а у 2005 році отримав Лицарський хрест ордену «За заслуги» Республіки Польща за розвиток діяльності польської діаспори. 17 вересня 2010 року у нього народилася дочка Олімпія Сангушко.

left Poland, staying in Rome, Paris and New York. His mother remained in Gumniska until 1945 and died in 1946. The estate and stud farm were taken over by the Germans (in 1944 they tried to evacuate the horses), and then by the Communist authorities (the stud farm could not be recreated). Roman Sanguszko eventually came to live in Brazil, where he ran numerous enterprises. He also supported Polish emigrant organisations. He died on 26 September 1984 in São Paulo, where he was buried. In 1937 he married Wanda Zawadil-Turzańska, who died after several months, leaving her son Piotr.

Born in 1937, Piotr Antoni Samuel Sanguszko also lived in Brazil. He died in 1989 and his son is Paweł Franciszek Roman, born on 16 January 1973 in São Paulo, who is currently the only living male representative of the Sanguszko family. Since 1989

he has been in regular contact with Poland, especially Tarnów. In 2002 he gave away his family library to the Jagiellonian Library in Kraków and in 2005 he received the Knight's Cross of the Order of Merit of the Republic of Poland for his activities for the Polish diaspora. On 17 September 2010, his daughter Olimpia Sanguszko was born.

3

OBIEKTY – ŚWIADKOWIE ŻYCIA I DZIAŁALNOŚCI RODU SANGUSZKÓW NA TRASIE TURYSTYCZNEJ ОБ'ЄКТИ – СВДІКИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ РОДУ САНГУШКІВ НА ТУРИСТИЧНОМУ МАРШРУТІ OBJECTS – WITNESSES OF THE LIFE AND ACTIVITY OF THE SANGUSZKO FAMILY ON THE TOURIST ROUTE

PAMIĄTKI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO W POLSCE

DUB I KRAŚNICZYN

Pierwszym związkiem z Lubelszczyzną, jeszcze nie dotyczącym głównej linii Sanguszków, było pojawienie się książąt Hurkowniców na obszarze województwa bełskiego i ziemi chełmskiej. Drugi syn Fiodora Olgierdowicza Hurko (starszy brata księcia

Sanguszki) w 1 połowie XV w. przejął miejscowość Dub na rzekę Sieniochą, w obrębie ziemi bełskiej należącej w tym czasie do książąt mazowieckich. Dub to dzisiaj wieś położona w powiecie zamojskim, w gminie Komarów-Osada bez śladów materialnej bytności XV-wiecznych książąt. Hurko był również właścicielem Kraśniczyna, który mógł otrzymać od ojca lub stryja Władysława Jagiełły. W latach 1564–1821 Kraśniczyn posiadał prawa miejskie, dzisiaj to wieś położona w powiecie krasnostawskim, nad rzeką Wojsławką z pozostałościami po zabu-

ПАМ'ЯТКИ НА ТЕРИТОРІЇ ЛЮБЛІНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

ДУБ І КРАСНІЧИН

Першим зв'язком з Польщею, який ще не стосується головної лінії Сангушків, була поява князів Гурковичів на території Бельського воєводства та Холмщини. Другий син Федора Ольгердовича Гурко (старший брат князя Сангушка) у першій поло-

вині XV століття отримав поселення Дуб на річці Сеньоха, на Бельській землі, що належала у той час Мазовецьким князям. Сьогодні Дуб – село, розташоване в Замостському повіті, у гміні Комарув-Осада, без жодного матеріального сліду тут присутності князів у XV столітті. Гурко був також власником Краснічина, який він міг отримати від свого батька чи дядька Владислава Ягелли. У 1564 – 1821 роках Краснічин мав права міста. Сьогодні – це село, розташоване в Кrasноставському повіті. Тут, у витocy річки Войславка збереглися залишки

SOUVENIRS IN THE LUBLIN PROVINCE IN POLAND

DUB I KRAŚNICZYN

The first relations with the Lublin Province, not yet related to the main Sanguszko line, was the appearance of Hurkownic dukes in the Bełsk Province and the Chelm land. In the first half of the 15th century, the second son of Fiodor Olgierdowicz Hurko (elder brother of Duke Sanguszko) took

over the town of Dub on the Sieniocha river, within the Bełsk land that belonged to the Mazovian dukes at that time. Today, Dup is a village located in the Zamość Poviato, in the Komarów-Osada commune with no traces of the material presence of 15th-century princes. Hurko was also the owner of Kraśniczyn, which he could have received from his father or uncle Władysław Jagiełło. In the years 1564–1821 Kraśniczyn had city rights, today it is a village located in the Krasnostawski Poviato, on the Wojsławka river with the remains of court

 dowaniach dworskich usytuowane w zakolu rzeki Wojsławki – aleja lipowa oraz fragmenty piwnic.

WŁODAWA

Drugim rejonem obecnego województwa lubelskiego, z którym związany był ród Sanguszków, były dobra włodawskie. Znana już w XIII w. Włodawa należała do Księstwa Halicko-Włodzimierskiego i następnie znalazła się na pograniczu Polski i Litwy. W latach 1446–1447 r. została włączona do Litwy decyzją Kazimierza Jagiellończyka. Dobra włodawskie wchodziły w skład domeny książęcej i w 1475 r. drogą zamiany, za włość trościańską w powiecie kamienieckim na Wołyniu, trafiły do synów księcia Sanguszki Michała i Aleksandra. W skład dóbr wchodziło Suszno, Włodawa i Szumin. Zamiana

 придворних будівель – фрагменти підвалів та липова алея.

ВЛОДАВА

Другим місцем нинішнього Люблінського воєводства, з яким пов'язана родина Сангушків, був маєток у Влодаві.

Відома уже в XIII столітті Влодава належала до Галицько-Волинського князівства, а потім опинилася на кордоні між Польщею та Литвою. У 1446–1447 роках вона була включена до Литви за рішенням Казимира Ягеллончика. Маєток у Влодаві перейшов у власність синів князя Сангушка, Михайла та Олександра, у 1475 році шляхом обміну за Тросянський маєток у Каменецькому повіті Волині. До складу маєтку входили Сушно, Влода-

ва та Шумін. Обмін був вигідним для короля Казимира Ягеллончика, тому нові власники отримали дозвіл на експлуатацію лісів, що входили до складу маєтку. У результаті домовленості між братами від 17 червня 1475 року придбану землю отримав князь Олександр. Після його смерті у 1491 році власником став син Михайло, засновник Коширської лінії роду. Після його смерті у 1501 році маєток був поділений між його братом Андрієм та дружиною Анною.

Завдяки інтенсивній експлуатації лісів економічна роль Влодави зростала. Вона також могла похвалитися зручним транспортним розташуванням на шляху Холм – Брест та біля судноплавного Бугу. Таким чином, було вирішено заснувати тут місто, яке мало конкурувати з Орхувом Влодавським, розташованим з іншого боку

 buildings, situated in the oxbow of the Wojsławka river – i.e. linden alley and fragments of basements. Hurko was also the owner of Kraśniczyn, which he could have received from his father or uncle Władysław Jagiełło.

WŁODAWA

The second region of the current Lublin Province, to which the Sanguszko family was related, was the Włodawa estate. Włodawa, already known in the 13th century, belonged to the Principality of Galicia-Volhynia and then appeared on the border between Poland and Lithuania. In the years 1446–1447, Włodawa was incorporated into Lithuania by the decision of Kazimierz Jagiellończyk. The Włodawa estate formed part of the ducal domain and in 1475,

by way of exchange, for the Trościański property in the Kamieniec district in Volhynia, it came to the sons of Duke Sanguszka, Michał and Aleksander. The estate included Suszno, Włodawa and Szumin. The change was beneficial for King Kazimierz Jagiellończyk, so the new owners received permission to exploit the forests that were part of the estate. As a result of an agreement between the brothers, Duke Alexander received the acquired land on June 17, 1475. After his death in 1491, his son Michał, the founder of the Koszyrscy line of the family, took over the property. After his death in 1501, the goods were divided between his brother Andrzej and his wife Anna. Due to intensive forest exploitation, the economic role of Włodawa increased. Moreover, Włodawa also has a convenient transport location (on the Chelm – Brest route and over the navigable

była korzystna dla króla Kazimierza Jagiellończyka, toteż nowi właściciele otrzymali pozwolenie na eksploatację wchodzących w skład dóbr lasów. W wyniku porozumienia między braćmi 17 czerwca 1475 r. pozyskane tereny otrzymał książę Aleksander. Po jego śmierci w 1491 r. dobra przejął syn Michał, założyciel linii koszyrskiej rodu. Po jego śmierci w 1501 r. dobra podzielono pomiędzy jego brata Andrzeja i żonę Annę. Dzięki intensywnej eksploatacji lasów wzrosła rola gospodarza Włodawy, posiadającej również dogodnie położenie komunikacyjne (na szlaku Chełm – Brześć oraz nad spławnym Bugiem). W związku z tym zdecydowano o lokacji miasta, które dodatkowo miało konkurować z położonym po drugiej stronie rzeki Włodawski Orchowem, powstałym z inicjatywy rodziny Krupskich w 1506 r. Miasto prawdopodobnie zostało lokowane po

річки, та утвореним за ініціативою родини Крупських у 1506 році.

Місто, ймовірно, було засновано у період після 1514 та до 1525 року з ініціативи власника. Влодава була одним із двох міст Великого князівства Литовського (до 1572 року), заснованим без згоди правителя. Через знищення оригіналів документів внаслідок пожежі, син Андрія Федір, який отримав маєток після смерті батька у 1534 році, а фактично управляв ним уже у 1525 році через похилий вік батька, 18 березня 1540 року видав документ, що підтверджує Магдебурзьке право Влодави (у тексті згадується також й про спалення документів батька).

Одночасно зі створенням міста у Влодаві був побудований замок, який крім адміністративних функцій слугував резиденцією Сангушків. Пред-

ставники роду також перебували у Влодаві, яка щонайменше до 1571 року була однією із головних резиденцій представників Несухоїзької лінії.

Місто, створене лише у XVI столітті, набуло досить специфічного характеру. Поруч із селянами у Влодаві досить швидко з'явилися євреї, які були особливо активними в експлуатації лісів і транспортуванні товарів Бугом та Віслою. Якщо додати до цього ремісників, часто польського походження, вже у той час Влодава була «містом трьох культур» з костелом, церквою та синагогою. Окрім підтвердження привілею на місце розташування Федір Сангушко отримав королівський привілей для створення кушнірського цеху, виданий у 1535 році. Це була перша у місті цехова організація. Після смерті Федора на рубежі 1547 та 1548 років Влодавський маєток перейшов до старшо-

Bug). Therefore, it was decided to locate the town, which was also to compete with Orchów located on the other side of the river, formed at the initiative of the Krupski family in 1506. The town was probably located after 1514 and before 1525, at the initiative of the owner. Włodawa was one of two towns in the Grand Duchy of Lithuania (before 1572) located without the consent of the ruler. Due to the destruction of the original documents as a result of fire, the son of Andrzej - Fiodor, who took over the property after his father's death in 1534, and actually managed it as early as 1525 in relation to his father's elderly age, issued a document confirming the Magdeburg rights of Włodawa on March 18, 1540 (in the text he mentions burning his father's documents). Along with the creation of the town, a castle was built in Włodawa, which, apart from

administrative functions, served as the residence of the Sanguszko family. The representatives of the family stayed in Włodawa, which was one of the main seats of the representatives of the Niesuchoja line until at least 1571. The town under construction acquired quite specific character as early as in the 16th century. Next to the peasants, Jews appeared in Włodawa quite quickly and were especially active in the exploitation of forests with floatation of goods by the Bug and Vistula rivers. By adding craftsmen, often of Polish origin, at that time Włodawa was a «town of three cultures» with a catholic church, orthodox church and synagogue. In addition to the confirmation of the location privilege, Fiodor Sanguszko obtained a royal privilege for the Kuśniers guild, issued in 1535. It was the first guild organization in the town. After Fiodor's death at the

 1514 r. i przed 1525 r., z inicjatywy właściciela. Włodawa była jednym z dwóch miast na terenie wielkiego księstwa litewskiego (przed 1572 r.) lokowana bez zgody władcy. Z powodu zniszczenia oryginalnych dokumentów w wyniku pożaru, syn Andrzeja Fiodor, który przejął dobra po śmierci ojca w 1534 r., a faktycznie zarządzał nimi już w 1525 r. w związku z podeszłym wiekiem ojca, wydał 18 marca 1540 r. dokument potwierdzający prawa magdeburskie Włodawy (w tekście wspomina zresztą o spaleniu dokumentów ojca). Równocześnie z tworzeniem miasta powstał we Włodawie zamek, który obok funkcji administracyjnych pełnił rolę rezydencji Sanguszków. Przedstawiciele rodu zresztą przebywali we Włodawie, która co najmniej do 1571 r. była jedną z głównych siedzib przedstawicieli linii niesuchojeskiej. Tworzone miasto już w XVI w.

nabrało dosyć specyficznego charakteru. Obok chłopów we Włodawie dosyć szybko pojawili się Żydzi, szczególnie aktywni w eksploatacji lasów o spalwaniu towarów Bugiem i Wisłą. Dodając do tego rzemieślników, często polskiego pochodzenia, już w tym czasie Włodawa była „miastem trzech kultur” z kościołem, cerkwią i synagogą. Obok potwierdzenia przywileju lokacyjnego, Fiodor Sanguszko wystarał się o przywilej królewski dla cechu kuśnierskiego, wydany w 1535 r. Była to zresztą pierwsza organizacja cechowa w mieście. Po śmierci Fiodora na przełomie 1547 i 1548 r. dobra włodawskie przejął jego starszy syn Dymitr i posiadał do swojej tragicznej śmierci w czeskim Jaromierzu na początku 1554 r. Jednak rok wcześniej oddał zamek włodawski (z miastem, folwarkami i wszelkimi dochodami) w dzierżawę siostrze Fie-

 го сина Дмитра, який володів ним до своєї трагічної загибелі в чеському Яромезі на початку 1554 року. Роком раніше він передав Влодавський замок як посаг (з містом, господаркою та всіма доходами) сестрі Федорі, дружині Петра Загоровського. 19 березня 1553 року Петро Загоровський отримав Влодаву (згідно з реєстром замку, у ньому знаходилося 7 гармат та 10 рушниць). Після смерті Дмитра Влодавський маєток перейшов його братам Роману та Ярославу, які за підтримки короля Зигмунта Августа у 1555 році усунули родину Загоровських. Нарешті, у 1556 році було вирішено, що власником Влодави стане Роман. Як заслужений військовий, а наприкінці свого життя й польний гетьман литовський, він приділяв багато часу громадській діяльності, але за кожної можливості дбав про свій маєток. Він дуже любив Влода-

ву (його навіть називали «князем Влодави»), не останньою мірою й через значні доходи, які вона приносила. У 1569 році, щоб сприяти росту виробництва, він надав привілей гільдії гончарів. За його ініціативи у місті викопали ставок для накопичення води. Землю, потрібну для ставка, Роман викупив у власника Орхува, Холмського підчасого Єжи Крупського. Князь помер 12 травня 1571 року, залишивши неповнолітнього сина Федора Романа, якому було п'ять років, і трьох дочок. Федір Роман помер у 1591 році як останній представник чоловічої статі лінії Несухоїзької Сангушків. За цих обставин маєток успадкувала третя дочка гетьмана Федора, народжена близько 1564 року, одружена з Закрочимським каштеляном і Підляським воєводою Станіславом Радзівимським. Після його смерті у 1591 році вона стала дружиною Троцького каште-

 turn of 1547 and 1548, the Włodawa's estate was taken over by his older son Dymitr and he owned it until his tragic death in Czech Jaromierz at the beginning of 1554. However, he gave the Włodawa castle (with the town, farms and all income) to his sister Fiedora, wife of Piotr Zahorowski, for the dowry due a year earlier. On March 19, 1553, Piotr Zahorowski took over Włodawa (the castle register shows that it contained 7 cannons and 10 harquebuses). After Dymitr's death, the Włodawa estate was taken over by his brothers Roman and Jaroslaw, who, with the support of King Zygmunt August, removed the Zahorowski family in 1555. Finally, in 1556, it was decided that Roman would become the owner of Włodawa. Although as a deserved soldier and at the end of his life the statesman of the Grand Duchy of Lithuania, he devoted a lot of time to public

activities, but also took care of his goods whenever possible. He was fond of Włodawa (Ryszard Szczygiel mentions that he was even referred to as the «duke of Włodawa»), not only because of its considerable income. In 1569, in order to strengthen his output, he declared a guild privilege for pottery's guild. He also formed a pond that piled up the water. He bought the land needed for the pond from the owner of Orchów, podczasy (cup-bearer) of Chełm Jerzy Krupski. He died (exactly on May 12, 1571), leaving his minor son Fiodor Roman (he was five at the time of his father's death) and three daughters. Fiodor Roman died in 1591 as the last male representative of the Sanguszko line in Niesuchoja. In such circumstances, the hetman's third daughter Fiedora, born around 1564, married to the castellan of Zakrocym and the provincial governor of Podlasie Stanislaw Radz-

dorze, żonie Piotra Zahorowskiego, za należyty posąg. 19 marca 1553 r. Piotr Zahorowski przejął Włodawę (ze sporządzonego rejestru zamku wynika, że znajdowało się w nim 7 dział i 10 rusznic). Po śmierci Dymitra włości włodawskie przejęli jego bracia Roman i Jarosław, którzy przy wsparciu króla Zygmunta Augusta usunęli w 1555 r. Zahorowskich. Ostatecznie w 1556 r. zdecydowano, że właścicielem Włodawy zostanie Roman. Wprawdzie jako zasłużony żołnierz i pod koniec życia hetman polny litewski, dużo czasu poświęcał działalności publicznej, jednak w miarę możliwości dbał o swoje dobra. A Włodawę darzył raczej sentymentem (Ryszard Szczygiel wspomina, że był nawet określanym mianem „księcia włodawskiego”), nie tylko z powodu znacznych dochodów. W 1569 r. dla umocnienia wytwórczości ogłosił przywilej cechowy dla echu garncarskiego.

Założył również staw, który piętrzył wodę. Potrzebną pod staw ziemię zakupił od właściciela Orchowa podczaszego chełmskiego Jerzego Krupskiego. Zmarł (dokładnie 12 maja 1571 r.), pozostawiając małoletniego syna Fiodora Romana (w momencie śmierci ojca miał pięć lat) oraz trzy córki. Fiodor Roman zmarł zresztą w 1591 r. jako ostatni męski przedstawiciel linii niesuchojeskiej Sanguszków. W takich okolicznościach dobra odziedziczyła trzecia córka hetmana, urodzona ok. 1564 r. Fiedora, wydana za kasztelana zakroczymskiego i wojewodę podlaskiego Stanisława Radziwińskiego. Po jego śmierci w 1591 r. została żoną kasztelana trockiego księcia Aleksandra Prońskiego, zwolennika kalwinizmu. Drugi mąż zmarł w 1596 r. i Fiedora po raz trzeci wyszła za mąż. Tym razem jej wybrankiem był wojewoda brzeskokujawski Andrzej Leszczyński, jeden z przywódców protestantów

imiński, inherited the estate. After his death in 1591, she became the wife of the castellan of Trakai, Duke Aleksander Proński, a follower of Calvinism. Fiedora's second husband died in 1596 and she got married for the third time. This time, her chosen one was the provincial governor of the Brest-Kuyavian province Andrzej Leszczyński, one of the leaders of Protestants in Poland. In this way, the Włodawa estate came into the possession of the Leszczyński family for nearly a hundred years, becoming an important centre of Protestantism (the Calvinist municipality and the congregation of Czech brothers were founded and headed for many years by the outstanding preacher and writer Andrzej Węgierski). Admittedly, after the death of Fiedora in 1598, representatives of the Koszyrscy line of the Sanguszko family tried to make claims to Włodawa, but Andrzej Leszczyński

neutralized the claims by marrying his son Rafał to the daughter of his late wife - Anna Radziwińska.

In Krańcyszyn and Włodawa, owned by the Sanguszko family in the 15th and 16th century, no trace of their activity survived (although they made their mark by the creation of Krańcyszyn and the town of Włodawa).

The legacy of Włodawa's former glory remains to this day its monuments, unique in Poland and Europe in the form of preserved churches of the 18th century and other architectural structures. The most valuable are: the Baroque synagogue, which is part of the synagogue complex, currently the museum of the Łęczysko-Włodawskie Pojezierze, the Church of St. Ludwik together with the crypts, designed by Paweł Fontana, built in the late baroque style with rococo decor, Monastery oo. Pauline church designed

 w Polsce. W ten sposób dobra włodawskie na blisko sto lat trafiły w posiadanie Leszczyńskich, stając się ważnym ośrodkiem protestantyzmu (powstała gmina kalwińska i zbor braci czeskich, kierowany przez wiele lat przez wybitnego kaznodzieję i pisarza Andrzeja Węgierskiego). Wprawdzie po śmierci Fiedory w 1598 r. przedstawiciele gałęzi koszyrskiej Sanguszków próbowali wystąpić z roszczeniami do Włodawy, jednak Andrzej Leszczyński zneutralizował pretensje, wydając syna Rafała za córkę zmarłej żony Annę Radzimińską.

W Krańcicy i Włodawie, posiadanych przez ród Sanguszków w XV i XVI w., siłą rzeczy nie zachowały się ślady po ich działalności (choć zasłużyli się samym powstaniem Krańcicy i miasta Włodawa).

Spuścizną dawnej świetności Włodawy pozostały do dzisiaj jej zabytki, unikalne z skali Polski

i Europy w postaci zachowanych świątyń XVIII w. i innych obiektów architektonicznych. Do najcenniejszych należą: Synagoga barokowa wchodząca w skład zespołu synagogałnego, obecnie muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, Kościół pw. św. Ludwika wraz z kryptami, projektu Pawła Fontany wzniesiony w stylu późnobarokowym z wystrojem w stylu rokoka, Klasztor oo. Paulinów projektu Józefa

 ляна, князя Олександра Проньського, прихильника кальвінізму. Другий чоловік помер у 1596 році і Федора одружилася втретє. Цього разу її обранцем був Брестсько-Куявський воєвода Анджей Лещинський, один з лідерів протестантизму у Польщі.

Таким чином, Влодавський маєток на майже сто років перейшов у володіння родини Лещинських, перетворившись на важливий центр протестантизму. Тут була заснована кальвіністська гміна та конгрегація чеських братів, якою впродовж багатьох років керував видатний проповідник та письменник Анджей Венгерський. Щоправда, після смерті Федори у 1598 році представники Коширської гілки Сангушків намагалися пред'явити претензії на Влодаву, але Анджей Лещинський нейтралізував їх, віддавши сина Рафала за дочку покійної дружини Анну Радзимицьку.

У Краснічині та Влодаві, що належали родині Сангушків у XV і XVI століттях, не збереглося жодних слідів їхньої діяльності, хоча вони сприяли самому заснуванню Краснічина та міста Влодави.

Спадщина колишньої слави Влодави зберігається і донині унікальними пам'ятками в польському та європейському масштабі у вигляді збережених церков 18 століття та інших архітектурних споруд. До найцінніших належать: Велика синагога, яка є частиною синагогального комплексу у Влодаві, де зараз розташовується Музей Ленчицько-Володавського поозер'я; Костел св. Людвіка зі склепами, спроектований Павлом Фонтаною та побудований у стилі пізнього бароко з декором рококо; Монастир отців Паулінів за проектом Юзефа Піоли у стилі бароко, з внутрішнім двориком, що з'єднує монастир з Уніатською

 by Józef Piola in the baroque style with an internal courtyard connected with the church by a cloister. The Uniate Church from 1840, rebuilt in 1893 in the Byzantine-Classical style according to the design of Wiktor Suuczigow, from 1875 the Orthodox church of Of the Virgin Mary with a polychrome from 1842 and an iconostasis, Kramnice from the 18th century are former butcher's shops and stalls erected on a square plan with an inner courtyard and two gateways.

Also the vicinity of Włodawa – surrounded by forests and meadows by the Bug – encourage to visit and rest. The most popular place for summer excursions is Okuninka, located on Lake Białe. For most of the year, we have peace and quiet here, but from June onwards, the village turns into a bustling summer resort. The lake is easily accessible thanks to the road

running around it and – most importantly – clean. They are surrounded by sandy beaches and numerous holiday centers and guesthouses. A dozen or so years ago, a crocodile was a sensation, allegedly hiding in its waters. Although the reptile was not caught, it became the symbol of Okuninka.

The area of the Nazi extermination camp, known for the military protests of prisoners against the oppressors, is located in the nearby Sobibór forests.

We are close to the Polesie National Park from Włodawa. Tourists can use well-prepared nature paths and observation towers, observing the bustling lakes. Equipped with binoculars, we can watch the birds in their natural environment, and listen to their soothing singing. Being in this area, it is worth visiting the Educational and Museum Center in Załucze Stary, where a rich set of archeological, ethnographic

fa Pioli w stylu barokowym z wewnętrznym wirydarzem połączony krążankiem z kościołem Cerkiew Unicka z 1840 r. przebudowana w 1893 r. w stylu bizantyjsko-klasycystycznym wg projektu Wiktora Suzugowa, od 1875 prawosławna pw. Najświętszej Marii Panny z polichromią z 1842 r. oraz ikonostasem, Kramnice z XVIII w. to dawne jatki i kramy wzniesione na rzucie kwadratu z wewnętrznym dziedzińcem dwoma bramami przejazdowymi.

Także okolice Włodawy – otoczonej lasami i nadbużańskimi łąkami – zachęcają do odwiedzin i wypoczynku. Najpopularniejszym miejscem letnich wypadów jest położona nad Jeziorem Białym Okuninka. Przez większą część roku mamy tutaj spokój i ciszę, ale już od czerwca wieś zmienia się w gwarne lotnisko. Jezioro jest łatwo dostępne dzięki biegnącej wokół niego drodze i – co najważniejsze – czy-

ste. Otaczają je piaszczyste plaże oraz liczne ośrodki wczasowe i pensjonaty. Kilkanaście lat temu sensacją był krokodyl, który ponoć ukrywał się w jego wodach. Gada wprawdzie nie schwytano, ale stał się on symbolem Okuninki.

W okolicznych lasach Sobiborskich znajduje się teren po hitlerowskim obozie zagłady, znanym ze zbrojnego wystąpienia więźniów przeciwko oprawcom.

Z Włodawy mamy blisko do Poleskiego Parku Narodowego. Turyści mogą w nim korzystać z dobrze przygotowanych ścieżek przyrodniczych i wież widokowych, obserwując tętniące życiem jeziora. Zaopatrzeni w lornetki możemy podglądać ptaki w ich naturalnym środowisku, a także wsluchać się w ich kojący śpiew. Będąc w tych okolicach, warto wstąpić do Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego w Za-

церквою (1840 р.), перебудованою у 1893 р. у візантійсько-класицистському стилі за проєктом Віктора Суцугова, з 1875 р. православної церква Різдва Пресвятої Діви Марії, всередині - поліхром 1882 року, іконостас із циклом класицистичних картин із життя Марії та Христа, намальованих на дошках з 1843 року, та ажурні царські ворота; Крамніце з 18 століття - колишні м'ясні крамниці та кіоски, встановлені на квадратному плані із внутрішнім подвір'ям та двома воротами.

Також околиці Влодави - оточені лісами та надбужськими луками - заохочують до відвідувань та відпочинку. Найпопулярніша місцевість для літніх екскурсій - Окунінка, розташована на озері Бяле. Більшу частину року тут панує спокій і тиша, але з червня це місце перетворюється на шумний літній курорт. До озера легко дістатися до-

рогою, що проходить навколо нього, і - головне - у ньому дуже чиста і прозора вода. Озеро оточене піщаними пляжами та численними базами відпочинку й пансіонатами. Стало сенсацією, що нібито десяток чи більше років тому в озері було виявлено крокодила, який ховався у воді. Хоча рептилія не була схоплена, але вона стала символом Окунінки.

На території Собіборських лісів був розміщений концентраційний табір Собібор, організований нацистами, який відомий збройними повстаннями в'язнів проти ґнобітелів.

Поруч з Влодаввою знаходиться Поліський Національний парк. Для туристів у межах парку є природничі стежки з доброю туристичною та освітньою інфраструктурою. Використовуючи бінокль, можна спостерігати за птахами у природному се-

 łuczu Starym, gdzie prezentowane są bogate zestawy eksponatów archeologicznych, etnograficznych i przyrodniczych, pochodzących z okolic Włodawy.

Walory przyrodnicze i kulturowe opisywanego regionu zostały docenione przez UNESCO. Tereny Polesia po stronie polskiej, ukraińskiej i białoruskiej uznano za Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Polesie Zachodnie”.

Przyjeżdżając do Włodawy, by podziwiać jej położenie na samym brzegu dzikiego Bugu i na skraju Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego z lasami i jeziorami. Przechadzając się uliczkami starożytnego miasta, dostrzeżecie klimat miasta trzech kultur ze śladami bytności Katolików, Prawosławnych i Żydów. Po średniowiecznym zamku na wzgórzu pozostało tylko wspomnienie ale nieuchwytny powiew dziejów jest wyczuwalny w miasteczku, któ-

re zachowało w dużej części swój wiekowy układ urbanistyczny i charakter.

LUBARTÓW

Najlepiej zachowanymi obiektami kultury materialnej są: Lubartów i dobra lubartowskie, w których ślady działalności Sanguszków są bardzo widoczne (łącznie z nazwą Lubartów). Miejscowość, w momencie przejścia przez Sanguszków nosząca nazwę Lewartów, trafiła w posiadanie rodu w 1712 r. wraz z innymi dobrami Lubomirskich. Odkryło się to dzięki ślubowi zawartemu w atmosferze skandalu - owdowiałego księcia Pawła Karola Sanguszki z Marianną Lubomirską, córką i dziedziczką marszałka wielkiego koronnego Józefa Karola Lubomirskiego. Ślub był skandalem, gdyż najpierw Sanguszko dzięki po-

 редовищі та насолоджуватися їх заспокійливим співом. Перебуваючи у цій місцевості, варто відвідати Навчально-музейний центр у Старому Залучі, де представлена велика кількість археологічних, етнографічних та природних експонатів із околиць Влодави.

Приїжджайте до Влодави, щоб помилуватися її розташуванням на самому березі дикого Бугу та на краю Ленчинсько-Влодавського поозер'я з лісами та озерами. Прогулюючись вулицями старого міста, ви відчуєте атмосферу міста трьох культур зі слідами існування католиків, православних та євреїв. Про середньовічний замок на пагорбі залишилася лише пам'ять, але невлесний вітерець історії відчувається в містечку, яке значною мірою зберегло своє багатокілометрове міське планування та характер.

 and natural exhibits from the vicinity of Włodawa are presented.

The natural and cultural values of the described region have been appreciated by UNESCO. The areas of Polesie on the Polish, Ukrainian and Belarusian side have been recognized as the International Biosphere Reserve „Western Polesie”.

Come to Włodawa to admire its location on the very bank of the wild Bug River and on the edge of the Leczyński - Włodawski Lake District with forests and lakes. Walking through the streets of the old city, you will notice the climate of the city of three cultures with traces of Catholics, Orthodox and Jews. Only a memory of the medieval castle on the hill remains, but the elusive breeze of history is felt in the town, which has largely preserved its age-old urban layout and character.

ЛЮБАРТІВ

Найкраще збереженими об'єктами матеріальної культури є Любартив та маєтки Любартова, де дуже добре видно результати діяльності Сангушків (включаючи назву Любартив).

Місцевість, що носила назву Левартів, потрапила у власність родини у 1712 році разом з іншими маєтками Любомирських. Це відбулося завдяки шлюбу оwdовілого князя Павла Кароля Сангушка з Маріанною Любомирською, дочкою та спадкоємицею Великого коронного маршалка Юзефа Кароля Любомирського. Шлюб був скандальним, адже спочатку Сангушко, завдяки підтримці короля Августа II, став законним опікуном молодшої на тринадцять років дівчини. Потім, наперекір планам найближчої родини, він відвіз її до Варшави і одружився 9 квітня 1710 року. Любомирські протес-

LUBARTÓW

The best preserved objects of material culture are: Lubartów and the Lubartów estate where the traces of Sanguszko's activity (including the name of Lubartów) are very visible in this property. The village, at the time of its takeover by the Sanguszko family, bearing the name Lewartów, came into the possession of the family in 1712 together with other estates of the Lubomirski family. The decisive moment was the wedding, taking place in the atmosphere of scandal, of widowed Paweł Sanguszko with Marianna Lubomirska, daughter and heiress of the Grand Marshal of the Crown Józef Karol Lubomirski. The wedding was a scandal, because firstly, Sanguszko became the legal guardian of the thirteen years younger lady thanks to the support of King August II. Then, contrary to the plans of his

parciu króla Augusta II został prawnym opiekunem młodszej o trzynaście lat panny. Następnie wbrew planom najbliższej rodziny wywiózł ją do Warszawy i poślubił (dokładnie 9 kwietnia 1710 r.). Lubomirscy zaprotestowali, jednak dosyć szybko doszło do ugody i Sanguszko otrzymał tzw. księstwo zasławskie na Wołyniu oraz dobra w ówczesnym województwie lubelskim, w skład których wchodziło miasto Lewartów oraz Jakubowice i Kijany.

Przejęte dobra obejmowały obszar 40 tys. mórg i składały się z trzech kluczów. W skład klucza lewartowskiego wchodziły miejscowości: Brzeźnica Książęca, Zabiele, Tarło, Serock, Przypisówka, Łukowiec (Zagrody Łukowieckie), Pałecznicza, Górką, Łucka, Baranówka, Annobór, Szczekarków, Brzeziny, Lisów i Trzciniac. Ponadto w skład klucza wchodziło miasteczko Firlej (pierwotnie Firlejów). Drugi klucz

tworzyły dobra rudziańskie, złożone z Rudna, Giżyc, Kierzkówki, Rudki Gołąbskiej, Gołębia Lubartowskiego, Wypnicha, Rawy, Sobolewa i Kunowa. Do klucza kijarskiego należały Kijany (Bliższe i Dalsze), Januszówka, Wólka Kijańska i Rudka Kijańska. W skład dóbr wchodziły także podlubelskie Jakubowice Murowane, należące niegdyś do Tęczyńskich, a następnie do Zasławskich (wtedy zostały połączone z dobrami lewartowskimi).

W skład dóbr wchodziły liczne obiekty dworskie i pałacowe. Główna rezydencja znajdowała się w Lewartowie. W XVI w. powstał tutaj zamek Piotra Firleja, na którego miejscu jego syn kasztelan rawski i wojewoda lubelski Mikołaj wybudował rezydencję otoczoną włoskim ogrodem. W 2 połowie XVII w. prawdopodobnie powstał kolejny obiekt, który miał zostać (lub został) przebudowany przez dzia-

тували, але досить швидко було досягнуто угоди і Сангушко отримав так зване князівство Заславське на Волині та маєток в тодішньому Люблінському воєводстві, що включав місто Левартів, а також Якубовіце та Кіяни.

Отриманий маєток охоплював площу 40 тисяч моргів і складався з трьох частин. Левартівська частина включала такі місцевості: Бжежниця Ксьонженця, Забеле, Тарло, Сероць, Пшиписівка, Луковець (Загроди Луковецькі), Палечниця, Гурка, Луцка, Баранувка, Аннобур, Щекаркув, Бжезини, Лісув і Тіцінець. Крім того, до цієї частини входило містечко Фірлей (спочатку Фірлеюв). Друга частина включала Рудзинські маєтки, що склалися з Рудна, Гіжиць, Кежувки, Рудки Голомбської, Голембя Любартовського, Випніхи, Рави, Соболева та Кунова. Кіянська частина включала Кіяни (Ближні та Даль-

ші), Янушівку, Вульку Кіянську та Рудку Кіянську. До складу маєтку також входило Якубовіце Муrowане поблизу Любліна, яке раніше належало родині Тенчинських, а потім родині Заславських (тоді вони об'єдналися з маєтком Левартівським).

До складу маєтку входили численні придворні та палацові приміщення. Головна резиденція знаходилася у Левартіві. У XVI столітті тут був побудований замок Петра Фірлея, на місці якого його син, Равський каштелян і Люблінський воєвода Миколай, побудував резиденцію, оточену італійським садом. У другій половині XVII століття було споруджено ще одну будівлю, яка мала бути (або була) перебудована відомим голландським архітектором Тільманом ван Гамереном, що творив у Польщі. У другій половині XVII століття навколо палацу було також створено геометричний

immediate family, he took her to Warsaw and married her (exactly on April 9, 1710). The Lubomirski family protested, but quite quickly they settled and Sanguszko received the, so-called, Duchy of Zaslav in Volhynia and the goods in the contemporary Lublin Province, which included Lewartów as well as Jakubowice and Kijany.

The seized estate covered an area of 40,000 morgens and consisted of three keys. The Lewart key included Brzeźnica Książęca, Zabiele, Tarło, Serock, Przypisówka, Łukowiec (Zagrody Łukowieckie), Pałecznicza, Górką, Łucka, Baranówka, Annobór, Szczekarków, Brzeziny, Lisów and Trzciniac. In addition, this key included the town Firlej (originally Firlejów). The second key was created by the Ruda estate, consisting of Rudno, Giżyce, Kierzkówka, Rudka Gołąbska, Gołąb Lubartowski, Wypnicha, Rawa, Sobolewo and Kunów.

The Kijany key included Kijany (Bliższe and Dalsze), Januszówka, Wólka Kijańska and Rudka Kijańska. The estate also included Jakubowice Murowane near Lublin, formerly owned by the Tęczyński family, and then the Zasławski family (then they were combined with the Lewartów estate).

In addition to a large amount of land, the estate included numerous court and palace facilities. The main residence was in Lewartów. In the 16th century, the castle of Piotr Firlej was built on the spot where his son Mikołaj, castellan of Rawa and provincial governor of Lublin, built a residence surrounded by an Italian garden. In the second half of the 17th century, probably another building was erected. It was supposed to be (or actually was) rebuilt by the famous Dutch architect operating in Poland, Tylman van Gameren. In the second half of the 17th century, a geometric park

 парк. Під час Північної війни, у 1705 році, палац був спустошений.

Після отримання Левартова Павло Кароль Сангушко вирішив здійснити повний ремонт об'єкта. Роботи тривали з 1722 по 1741 роки і керував ними італійський архітектор Паоло Антоніо Фонтана, якого часто називали придворним архітектором Сангушків. Він також брав участь у багатьох інших проєктах на Люблінщині.

У палаці було добудовано третій поверх, змінено фасад та інтер'єр. Були також побудовані оранжерея та будівлі парадного двору, що склалися з господарських приміщень, воріт з годинниковою вежею та кутових веж. Одночасно проводилися роботи з облаштування парку, якому надали форму французького саду. Роботами мав керувати садівник Й. Х. Тюльпан, привезений з Нідерландів.

Павло Кароль Сангушко приділяв велику увагу роботам в Левартові, бажаючи зробити місто головною обителлю родини. Символічним доповненням до цих заходів стало прохання до короля Августа III змінити назву на Любартов, підтримане 22 листопада 1744 року. Реконструкція палацу також продовжувалася після смерті

 was built around the palace. During the Northern War (exactly in 1705) the palace was devastated. After the takeover of Lewartów, Paweł Karol Sanguszko decided to carry out a thorough renovation of the facility. The work lasted from 1722 to 1741 and was managed by the Italian architect Paolo Antonio Fontana, employed by the Sanguszko family (often referred to as the court architect of the Sanguszko family). He was also deserving in many projects of the Lublin Province. As part of the work in the palace, a third floor was built on and a new facade and interior design was made. What was also built is the conservatory and a parade courtyard, consisting of outhouses, a gate with a clock tower and corner towers. At the same time, works on arranging the park were carried out. The park was given the shape of a regular French garden. A gardener, J. H. Tulipan from the Netherlands, was sup-

posed to manage the works. Paweł Karol Sanguszko paid great attention to works in Lewartów, since he wanted to make the town the seat of the family. The aforementioned request to King August III to change the name to Lubartów (and confirmation of Magdeburg rights and the change of coat of arms) accepted on November 22, 1744 was a symbolic addition to these activities. Works were also carried out after the death of Paweł Karol Sanguszko (in 1750), by Barbara (died in 1791) who was the third wife of the deceased and the eldest son from the third marriage of Duke Józef Paulin Sanguszko, for whom Lubartów was also the main seat. Within these activities, the palace was modernized between 1757 and 1775 (ground-floor bathrooms were added on the sides). The work was managed by another representative of the Fontana family - Jakub. Józef Paulin took special care of the

łającego w Polsce słynnego architekta holenderskiego Tylmana z Garamen. W 2 połowie XVII w. wokół pałacu powstał również geometryczny park. W trakcie wojny północnej (dokładnie w 1705 r.) pałac został zdewastowany. Po przejęciu Lewartowa Paweł Karol Sanguszko postanowił przeprowadzić gruntowną renowację obiektu. Prace trwały od 1722 do 1741 r. i kierował nimi zatrudniony przez rodzinę Sanguszków włoski architekt Paweł Antoni Fontana (często określane jako nadworny architekt Sanguszków), zasłużony również w wielu przedsięwzięciach Lubelszczyzny. W ramach prac w pałacu dobudowano trzecią kondygnację oraz wykonano nowy wystrój elewacji i wnętrz. Powstała także oranżeria i zabudowa dziedzińca paradnego, złożona z oficyn, bramy z wieżą zegarową i narożnych baszt. Równocześnie prowadzono prace nad urządzeniem parku,

któremu nadano kształt regularnego ogrodu francuskiego. Pracami miał kierować sprowadzony z Holandii ogrodnik J. H. Tulipan. Do prac w Lewartowie Paweł Karol Sanguszko przykładał duże znaczenie, chcąc z miejscowości uczynić główną siedzibę rodu. Symbolicznym uzupełnieniem tych działań była prośba do króla Augusta III o zmianę nazwy na Lubartów (oraz zmianę herbu), zaakceptowana 22 listopada 1744 r. Prace prowadzono także po śmierci Pawła Karola Sanguszki (w 1750 r.), przez trzecią żonę zmarłego, Barbarę (zmarła w 1791 r.) oraz najstarszego syna z trzeciego małżeństwa księcia Józefa Paulina Sanguszkę, dla którego Lubartów również był główną rezydencją. W ramach tych działań w latach 1757–1775 przeprowadzono modernizację pałacu (dobudowano m.in. po bokach parterowe łazienki). Pracami kierował inny przedstawiciel rodu

Павла Кароля Сангушка (1750 рік) третьою дружиною померлого Барбарою (померла у 1791 році) та найстаршим сином від третього шлюбу князем Юзефом Пауліном Сангушком, для якого Любартів також був резиденцією.

У 1757–1775 роках палац був модернізований: на першому поверсі добудовано ванні кімнати. Керував роботами ще один представник родини Фонтанів – Якуб. Юзеф Паулін особливо дбав про бібліотеку, зібрану в Любартові, яку він наказав організувати своєму бібліотекарю Маріану Кадлубінському. Після несподіваної смерті Юзефа Пауліна у 1781 році Любартовом правили його молодші брати: Ієронім Ян та Януш Модест. Можливим спадкоємцем міг бути також син Роман (1775 року народження), який, проте, помер у віці п'ятнадцяти років. Спочатку брати разом

управляли маєтком. Поділ відбувся у 1796 році і Любартів (Кіяни та Якубовіце) отримав молодший Януш Модест. Після його смерті у 1806 році маєток успадкували сини Костянтин і Кароль та дочка Клементина. Костянтин помер через два роки після батька (1808 рік), а його син Мечислав у 1813 році у п'ятирічному віці. В основному Кароль залишався в Заславі, де він помер у 1840 році. У цій ситуації Любартівські маєтності успадкувала Клементина, управляючи ними з своїми чоловіками: графом Владиславом Томашом Островським та графом Наполеоном Малаховським. Вона намагалася дбати про свою резиденцію. Палац було відремонтовано. Роботи проводилися за проектом Адольфа Шуха. Будівлі двору були знесені, а парк переплановано в англійському стилі.

library gathered in Lubartów, which he ordered to be organized by his librarian Marian Kadłubiński. After the unexpected death of Józef Paulin in 1781, Lubartów was taken over by his younger brothers: Hieronim Jan and Janusz Modest. A possible heir could also be the son of Józef Paulin, Roman born in 1775, who, however, died at the age of fifteen. Initially, the brothers were managing the estate together. The division took place in 1796 and the younger Janusz Modest was the one to receive Lubartów (and Kijany and Jakubowice). While staying in Zaslav more often, he managed the Lublin estates until his death in 1806. The property was later inherited by his two sons (Konstanty and Karol) and daughter Klementyna. Konstanty died two years after his father's death (in 1808) and his son Mieczysław shortly after him, in 1813 (at the age of five). Karol was mainly staying in Zaslav, where he

died in 1840. In this situation, the Lublin estates were taken over by Klementyna, who was managing the estate (from Lubartów) with her successive husbands: count Władysław Tomasz Ostrowski and count Napoleon Małachowski. She was trying to take a good care of her residence. The palace was renovated. The works were carried out according to the project of Adolf Schuch. As part of the works carried out, the courtyard buildings were removed and the English-style park was rearranged (approx. in 1830). In 1839, the Lubartów estate was sold to Henry Łubieński. After five years, the Bank of Poland took over the property (a military hospital was functioning there for some time), and in 1858 sold it to Stanisław Mycielski, who died in 1876. From 1867 the palace was not used and fell into disrepair. It also got seriously damaged during the World War I (in 1918). In 1925, the palace was

 Fontanów – Jakub. Józef Paulin szczególnie dbał o zgromadzoną w Lubartowie bibliotekę, którą kazał uporządkować swemu bibliotekarzowi Marianowi Kadłubińskiemu. Po niespodziewanej śmierci Józefa Paulina w 1781 r. Lubartów przejęli jego młodsi bracia: Hieronim Jan i Janusz Modest. Ewentualnym dziedzicem mógł też syn Józefa Paulina, Roman urodzony w 1775 r., który jednak zmarł w wieku piętnastu lat. Bracia początkowo zarządzali majątkiem wspólnie. Do podziału doszło w 1796 r. i Lubartów (oraz Kijany i Jakubowice) otrzymał młodszy Janusz Modest. Częściej przebywając w Zaslawiu, zarządzał dobrami lubelskimi do śmierci w 1806 r. Po Januszu Modesście majątek odziedziczyli dwaj synowie (Konstanty i Karol) oraz córka Klementyna. Konstanty zmarł dwa lata po ojcu (w 1808 r.), a jego syn Mieczysław w 1813 r. (w wieku pięciu lat).

Karol głównie przebywał w Zaslawiu, gdzie zmarł w 1840 r. Dobra lubelskie w takiej sytuacji przejęła Klementyna, zarządzając majątkiem (z Lubartowa) z kolejnymi mężami: hr. Władysławem Tomaszem Ostrowskim i hr. Napoleonem Małachowski. Starą się dbać o swoją rezydencję. Pałac został poddany renowacji. Prace realizowano według projektu Adolfa Schucha. W ramach przeprowadzanych robót zlikwidowano zabudowę dziedzińca oraz zrekomponowano park w stylu angielskim (ok. 1830 r.). W 1839 r. dobra lubartowskie zostały sprzedane Henrykowi Łubieńskiemu. Po pięciu latach dobra przejął Bank Polski (przez pewien czas funkcjonował w nim szpital wojskowy) który w 1858 r. sprzedał Lubartów Stanisławowi Mycielskiemu, który zmarł w 1876 r. Od 1867 r. pałac nie był użytkowany i popadał w ruinę. Został również poważnie uszkodzony

 purchased by the Order called Zgromadzenie Zakonne Braci Kresowych. In 1933 the palace got burnt down. After that the authorities of the town of Lubartów bought the property, and, unfortunately, failed to renovate it before the outbreak of World War II. Until

the next destruction caused by occupation. The building was finally rebuilt in 1950–1970 according to the Tadeusz Witkowski's design project. In 1949, the park also underwent a renovation, according to the concept of professor Gerard Ciołek. Currently, the palace is the

podczas I wojny światowej (w 1918 r.). W 1925 r. pałac został zakupiony przez Zgromadzenie Zakonne Braci Kresowych. W 1933 r. uległ spaleniu. Następnie został wykupiony przez władze miasta Lubartowa, które jednak nie zdołały go wyremontować do wybuchu II wojny światowej. Do kolejnego zniszczenia doszło podczas okupacji. Odbudowę obiektu przeprowadzono ostatecznie w latach 1950–1970 według projektu Tadeusza Witkowskiego. W 1949 r. poddano renowacji również park, według koncepcji prof. Gerarda Ciółka. Obecnie pałac jest siedzibą Starostwa Powiatowego w Lubartowie. W ostatnich latach prowadzona jest także kolejna renowacja parku.

Pałac w Lubartowie, zachowany w zasadniczej części w kształcie z czasów Sanguszków jest najlepiej zachowaną pamiątką po zasłużonej rodzinie.

У 1839 році Любартівський маєток був проданий Генрикові Лубенському. Через п'ять років маєток отримав Банк Польщі і у ньому деякий час був військовий госпіталь. У 1858 році будівлю продали Станіславу Мицельському, який помер у 1876 році. З 1867 року палац не використовувався і поступово руйнувався. Він також був серйозно пошкоджений під час I Світової війни.

У 1925 році палац був придбаний релігійною організацією Кресового братства. У 1933 році він згорів. Тоді його викупило керівництво міста Любартова, якому, однак, не вдалося його відремонтувати до початку II Світової війни. Ще одна руйнація сталася під час окупації. Зрештою будівлю відбудували у 1950–1970 роках за проектом Тadeуша Вітковського. У 1949 році був відновлений також парк за концепцією професора Герарда

Cennymi pamiątkami po działalności rodziny Sanguszków na Lubelszczyźnie są fundowane przez przedstawicieli rodu świątynie. Do najważniejszych i najciekawszych należy kościół parafialny, pw. św. Anny w Lubartowie. Obiekt powstał w latach 1733–1738, według projektu Pawła Antoniego Fontany. Głównym fundatorem był książę Paweł Karol Sanguszko. Kościół był wielokrotnie odnawiany. Pierwsze prace prowadzono już w 1792 r., po pożarze świątyni. Remont sfinansowali synowie Pawła Karola Sanguszki. Kolejne remonty miały miejsce pod koniec XIX i w 2 połowie XX w. Kościół jest budowlą późnobarokową, zaliczaną do świątyń typu centralno-podłużnego. Tego typu obiekty były charakterystyczne dla twórczości Pawła Fontany i na dzisiejszej Lubelszczyźnie tworzą tzw. grupą lubartowską, do której obok

Цюлка. У даний час палац є резиденцією адміністрації Любартівського повіту. В останні роки було проведено чергову реновацію парку.

Палац у Любартові, який зберіг в основному той вигляд, який мав за Сангушків, є найкраще збереженою пам'яткою заслуженого роду.

Цінними пам'ятками діяльності роду Сангушків на Люблінщині є храми, що фінансувалися представниками роду. До найважливіших та найцікавіших належить парафіяльний костел Святої Анни у Любартові. Він був побудований у 1733–1738 роках за проектом Паоло Антоніо Фонтани. Головним меценатом був князь Павло Кароль Сангушко.

Костел неодноразово перебудовувався. Перші роботи були проведені ще в 1792 році, після храмової пожежі. Ремонт фінансувався синами Павла

seat of the local authorities of Lubartów district. In recent years, another renovation of the park has been carried out.

Mainly preserved in the shape of the Sanguszko times, the palace in Lubartów is the best preserved memory of this distinguished family.

Valuable reminders of the activities of the Sanguszko family in the Lublin Province are the temples which the family has founded. The most important and interesting being the parish church, St. Anna's, located in Lubartów. The church was built in 1733–1738, according to the project of Paolo Antonio Fontana. Its main founder was duke Paweł Karol Sanguszko. The church was renovated many times. Such renovations were carried out already in 1792, after the fire. The renovation was financed by the sons of Paweł Karol Sanguszko. Subsequent renovations took

place at the end of the 19th and the second half of the 20th century. The church is a late baroque building, classified as a central-longitudinal type of temple. These types of buildings were characteristic for the works of Paolo Fontana and in today's Lublin Province they form the so-called Lubartów group, which, together with the model and earliest constructed building in Lubartów, includes the church of the Carmelites in Lublin (St. Joseph's), the Pauline Fathers in Włodawa (St. Ludwig's) and Piarists in Chełm (under the invocation of Apostles). The main feature of the central-longitudinal churches is its arrangement on the elongated octagon plan. This is also the case with the church of St. Anna's. The ellipse-like octagon is slightly cut off from the East. The main body is completed by a prominent, rectangular presbytery and a porch with two towers and decorative domes.

wzorcowego i najwcześniej powstałego obiektu w Lubartowie, zalicza się kościół karmelitów trze-wickowych w Lublinie (pw. św. Józefa), paulinów we Włodawie (pw. św. Ludwika) i pijarów w Chełmie (pw. Rozesłania Świętych Apostołów). Główną cechą kościołów centralno-podłużnych jest rozplanowanie na rzucie wydłużonego ośmioboku. Tak jest również w przypadku kościoła św. Anny. Przypominający elipsę ośmiobok jest nieco ścięty od wschodu. Główny korpus uzupełnia wydane prostokątne prezbiterium i kruchta z dwiema wieżami z ozdobnymi kopułami, które są wkomponowane w niezwykle ozdobną fasadę główną, w centrum której znajduje się ozdobny portal wejściowy z czarnego marmuru, wsparty na dwóch kolumnach. Tróprzęsłową nawę otacza wianuszek kaplic bocznych, połączonych klinowatymi przej-

ściami. Po bokach prezbiterium znajduje zakrystia i kaplica w parterze oraz łoże na piętrze. O walo-rach świątyni decyduje niezwykle ozdobny charakter. Elementy ozdobne w postaci filarów, pilastrów, półpilastrów, belkowania, gzymsów, znajdują się zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz świątyni. Szczególnie malownicza jest dwukondygnacyjna, i trójosiowa elewacja frontowa z parą wież na osiach bocznych, ozdobione również niszami z figurami ś. ś. Piotra i Pawła. W centrum znajduje się kamienny portal kolumnowy, zwieńczony kartuszem z inskrypcją fundacyjną. Powyżej umiesz-czony jest szczyt złożony z wysokiej podstawy z płycinami po obu stronach dużego okna dwóch, nad którym wznosi się szeroka edicula o dwóch pilastrach jońskich, ujmujących obszerna płycinę z płaskorzeźbą św. Anny uczącej małą Maryję. Edi-

Кароля Сангушка. Подальші ремонти відбувалися наприкінці XIX та у другій половині XX століття.

Костел – це будівля у стилі пізнього бароко, що відноситься до храмів центрально-поздовжнього типу. Цей тип був характерний для творчості Паоло Фонтани і на території сучасного Люблінського воєводства вони утворюють так звану Любартовську групу, яка разом з добре збереженим і найдавнішим спорудженням об'єктом у Любартові включає костели кarmелітів у Любліні (Святого Юзефа), paulinів у Влодаві (Святого Людвіка) та п'ярів у Холмі (Розіслання апостолів). Головною особливістю центрально-поздовжніх костелів є розташування у формі витягнутого восьмикутника. Це характерно і для костелу Святої Анни. Еліпсоподібний восьмикутник є трохі стесаним зі сходу. Головний корпус доповнює виступаючий прямокутний пресвітерія та

крухта з двома вежами з куполами, які вбудовані в надзвичайно декорований головний фасад, у центрі якого розміщений вишуканий вхідний портал із чорного мarmuru, що підтримується двома колонами. Трьохсхилий неф оточений вінком із бічних каплиць, з'єднаних клиноподібними проходами. З боків пресвітерію є ризниця та каплиця на першому поверсі, а також ложе на другому поверсі. Храм відзначається надзвичайно пишним оздобленням. Декоративні елементи у вигляді стовпів, п'ястрів, напівп'ястрів, антаблементів, карнизів, розташовані як зовні, так і всередині храму. Особливо мальовничим є двоповерхове та тривісне переднє піднесення з парою веж на бічних осях, прикрашених нішами з фігурами святих Петра і Павла. У центрі знаходиться кам'яний колонний портал, увінчаний картушем із написом мецената. У верх-

All of those elements are integrated into an extremely decorative main facade, in the centre of which there is a decorative black marble entrance, supported on two columns. The three-span nave is surrounded by multiple side chapels linked by wedge-shaped passages. On the sides of the presbytery there is a sacristy. On the ground floor there is a chapel and on the first floor the lodges. The value of the temple is determined by its extremely decorative character. Decorative elements in the form of pillars, pilasters, semi-pilasters, entablature, cornices are located both outside and inside the temple. Particularly picturesque is the two-storey and triple-axis front facade with a pair of towers on the side, also decorated with niches with figures of St. Peter and St. Paul. In the centre there is a stone column portal, topped with a cartouche including foundation inscription. Above, there is a gable

cula posiada jeszcze przyczółki na których umieszczono figurki adorujących aniołów. W zwieńczeniu znajduje się rozerwany trójkątny fronton z kamienną figurą MB Niepokalanej. Malowniczą architekturę obiektu uzupełniają liczne rzeźby (m.in. figury Ojców Kościoła), płaskorzeźby, polichromia i wypo-

sażenie. W świątyni jest sporo pamiątek po rodzinie Sanguszków. Po prawej stronie nawy znajduje się nagrobek, w którym zostały umieszczone serca Pawła Karola Sanguszki i jego żony Barbary z Duninów Sanguszkowej. Nagrobek został ufundowany przez synów Hieronima Jana i Janusza Modesta

ній частині знаходиться фронтон, що складається з високої основи з панелями з обох боків великого хорного вікна, над яким височіє широка едікула з двома іонічними пілястрами, що огорожує велику панель з барельєфом святої Анни, яка навчає маленьку Марію. Едікула досі має плацдарм, на якому розміщені фігурки обожнюваних ангелів. У фіалі знаходиться розірваний трикутний фронтон з кам'яною фігурою Непорочної Діви Марії. Мальовнича архітектура будівлі доповнена численними скульптурами (включаючи фігури авторів костелу), рельєфами, пишним та барвистим оздобленням.

У храмі багато пам'яток роду Сангушків. З правого боку нефа знаходиться надгробок, у якому розміщені серця Павла Кароля Сангушка та його дружини Барбари. Надгробок був профінансований синами Ієронімом Яном та Янушом Модестом

у 1793 році (незабаром після смерті матері у 1791 році), а також був присвячений старшому братові Юзефу Пауліну, який помер у 1781 році. Його похорони відбулися у Любартові, а тіло знайшло спочинок у костелі каплицинів в Любліні. Крім того, у храмі є портрет князя Павла Кароля Сангушка, який є копією оригінала 1745 року, що знаходиться в музеї у Тарнові.

Храм оточений бароковим парканом вісімнадцятого століття з потрійними воротами. У західному куті костельної площі розташована дзвіниця (з півдня) та пресвітерія (з півночі), який зараз використовується як парафіяльний музей. З 26 липня 2008 року парафіяльний костел в Любартові має титул меншої базиліки.

У Любартові знаходиться ще один храм, заснований князем Павлом Каролом Сангушком.

composed of a high base with panels on both sides of a large choir window, above which there is a wide edicula with two Ionian pilasters, enclosing a large panel with a bas-relief of Saint Anna teaching little Mary. Edicula consists also of a bridgeheads on which figurines of adoring angels are placed. In the final part there is a torn triangular pediment with a stone figure of the Virgin Mary. Malowniczą architekturę obiektu uzupełniają liczne rzeźby (m.in. figury Ojców Kościoła), płaskorzeźby, polichromia i wyposażenie. In the temple many souvenirs from the Sanguszko family can be found. The tombstone located on the right side of the nave is a place, in which the hearts of both Paweł Karol Sanguszko and his wife Barbara née Dunin Sanguszko were placed. The tombstone was funded by the sons of Hieronim Jan and Janusz Modest in 1793 (shortly after the death of their

mother in 1791) and was also dedicated to their older brother, Józef Paulin, who died in 1781. His funeral took place in Lubartów and his body was buried in the Capuchin church in Lublin. What is more, inside the temple there is a portrait of Duke Paweł Karol Sanguszko dating back to 1756, which is a copy of the original portrait made in 1745, currently located in the Museum in Tarnów. The temple is surrounded by an eighteenth-century Baroque fence with a triple gate. In the western corners of the church square, there is a belfry (from the south) and presbytery (from the north), currently being the Parish Museum. Since July 26, 2008, the parish church in Lubartów has the title of a Minor Basilica.

In Lubartów there is another temple founded by the Sanguszko family, precisely by Duke Paweł Karol Sanguszko. It is a Capuchin church and mon-

🇵🇱 w 1793 r. (wkrótce po śmierci matki w 1791 r.) i zostało również poświęcone starszemu bratu fundatorów, Józefowi Paulinowi, zmarłemu w 1781 r. Jego pogrzeb odbył się w Lubartowie, a ciało spoczęło w kościele kapucynów w Lublinie. Ponadto w świątyni znajduje się portret księcia Pawła Karola Sanguszki z datą 1756 będący kopią portretu z 1745 r. znajdującego się w Muzeum w Tarnowie. Świątynia jest otoczona osiemnastowiecznym barokowym ogrodzeniem z trójdzielną bramą. W narożach zachodnich placu kościelnego usytuowana jest dzwonnica (od południa) i plebania (od północy), wykorzystywana obecnie jako Muzeum Parafialne. Kościół parafialny w Lubartowie od 26 lipca 2008 r. posiada tytuł bazyliki mniejszej.

W Lubartowie znajduje się jeszcze jedna świątynia ufundowana przez księcia Pawła Karola

🇺🇦 Це костел та монастир капучинів, збудований у 1737–1741 роках на місці дерев'яної каплиці. Будівлю також спроектував Паоло Фонтана у формі та стилі тосканського бароко, характерній для скромних потреб ченців. Цей стиль аскетичний за формою, позбавлений прикрас і гламуру, який характеризував епоху бароко, зберігає характерну проєкцію і форму об'єкта. Ініціатором і співзасновником закладу був Трємбовельський скарбник, полковник Миколай Кшинецький, який спочатку хотів оселити ченців у Лушєві поблизу Любліна. До фінансування приєднався Павло Сангушко, і врешті-решт будівля була розміщена у Любартові. Згідно з угодою, укладеною у 1736 році, Сангушко фінансував костел, а Кшинецький – монастир. Костел, який отримав покровительство святого Лаврентія, був освячений 20 травня 1751 року

єпископом Міхалом Куніцьким, Краківським та Люблінським суперпаганом.

У 1867 році монастир був ліквідований, а храмом керувало світське духовенство, тоді як монастир був переобладнаний для цілей державного управління. У міжвоєнний час в будівлі монастиря діяв повітовий суд. У 1938 році до об'єкту повернулися капучини, які керують ним до сьогодні. У 1978 році вони відновили монастир. Костел капучинів – це прямокутна споруда з нефом і каплицями з боків. Він має скромний тривісний фасад з трикутним фронтоном. В інтер'єрі за зразком костелу капучинів в Любліні є п'ять пізніх барокових вівтарів, прикрашених картинами Шимона Чеховича. Монастир розташований з південної сторони костелу і утворює з ним чотирикутник з колишнім внутрішнім двориком у центрі.

🇬🇧 astery, built in 1737–1741 on the place of a wooden chapel. The building was designed by Paolo Fontana in the shape (and Tuscan Baroque style) characteristic to the modest requirements of the monks. The style is ascetic in form, without any decorations and glamour, which characterized the Baroque era, retains the characteristic projection and shape of the object. The initiator and co-founder of the facility was the treasurer of Trembowel, colonel Mikołaj Krzynecki, who initially wanted to settle the monks in Łuszczów, near Lublin. Paweł Sanguszko joined the foundation and eventually the building was placed in Lubartów (according to the agreement concluded in 1736, Sanguszko funded the church and the Krzynecki monastery). The church, which received the name of Saint Laurence, was consecrated on May 20, 1751 by Bishop Michał Kunicki, the suf-

fragan of Kraków and the official of Lublin. In 1867 the monastery was liquidated and the temple was administered by a secular clergy, while the monastery was intended for the purposes of the state administration. In the interwar period a district court operated in the monastery building. In 1938, the Capuchins returned to the building and managed it until this very day (in 1978 they also regained the monastery). The Capuchin church is a rectangular building with a nave and chapels on the sides. Inside the church there is a meagre three-axis facade with a triangular gable. The interior, strongly inspired by the Capuchin church in Lublin, has five late Baroque altars, decorated with paintings by Szymon Czechowicz. The monastery is located on the southern side of the church. Altogether they form a quadrangle with a former garth in the center.

Sanguszkę. Jest to kościół i klasztor kapucynów, powstały w latach 1737–1741 na miejscu drewnianej kaplicy. Obiekt również projektował Paweł Fontana w kształcie (i stylu baroku tokańskiego) charakterystycznym dla skromnych wymagań zakonników. Styl ten jest ascetyczny w formie, pozbawiony zdobieni i przepychu, który charakteryzował epokę baroku, zachowuje charakterystyczny rzut i bryłę obiektu. Inicjatorem i współfundatorem obiektu był skarbnik trembowelski pułkownik Mikołaj Krzynecki, który początkowo chciał osadzić zakonników w Łuszczowie pod Lublinem. Do fundacji przyłączył się Paweł Sanguszko i ostatecznie obiekt umieszczono w Lubartowie (według porozumienia zawartego w 1736 r. Sanguszko fundował kościół a Krzynecki klasztor. Kościół, który otrzymał wezwanie św. Wawrzyńca został konsekrowany 20 maja 1751 r.

przez biskupa Michała Kunickiego, sufragana krakowskiego i oficjała lubelskiego. W 1867 r. klasztor uległ likwidacji i świątynią administrowało duchowieństwo świeckie, natomiast klasztor został przeznaczony na cele administracji państwowej. W okresie międzywojennym w budynku klasztoru funkcjonował sąd powiatowy. W 1938 r. do obiektu powrócili kapucyni, którzy zarządzają nim do dzisiaj (w 1978 r. odzyskali również klasztor). Kościół kapucynów jest budowlą na planie prostokąta, z nawą i kaplicami po bokach. Posiada skromną trójosiową fasadę z trójkątnym szczytem. Wnętrze, wzorowane na kościele kapucynów w Lublinie, posiada pięć późnobarokowych ołtarzy, ozdobionych obrazami Szymona Czechowicza. Klasztor usytuowany jest od strony południowej kościoła i tworzy z nim czworobok z dawnym wirydarzem w centrum.

KIJANY

Different from the impressive residence in Lubartow was the fate of the residence in Kijany. Until the 17th century, a fortified castle was located there. According to the description from 1747, in Kijany there was: *“The gate between the outbuildings and the stable, both brick-built in a square shape. A courtyard within a quarter of an hour continues in area of 2 morgens with one tower from the eastern part, and with the outbuildings surrounding the picket fence, made partly from stone and brick, from the northern side. The southern brick outbuildings located by the gate had upper rooms, and a downstairs flat of the Administrator. On the top of the building there was a shingled roof with three chimneys. The northern outbuildings were old, very damaged, with a shingled roof (...) to the stone gate, stables with an old granary up to the tower. A bit*

KIJANY

Odmienne od imponującej rezydencji w Lubartowie potoczyły się losy rezydencji w Kijanach, gdzie do XVII w. znajdował się zamek obronny. Według opisu z 1747 r. w Kijanach znajdowała się: „Brama między oficynami i stajnią w kwadrat mурowane Dziedzicze w kwadrans continueus in area móg 2 pr 12 o jednej tylko baszcie od wschodu, od północy także oficynami dookoła interwallis parkan częścią z kamienia, częścią z cegły mурowany. Oficyny od południa przy bramie mурowane z górnymi pokojami, a na dole z pomieszkaniem lmc Pana Administratora pod dachem gontowym, pobitym, ze trzema kominami na dachu. Oficyny od północy stare, bardzo porujnowane, pod dachem gontowym pobitym. (...) do bramy mурowanej stajnie ze spichlerzem starym aż do baszty na wschód słońca.

КІЯНИ

Іншою, на відміну від вражаючої резиденції в Любартові, була доля резиденції в Кіянках, де до XVII століття розташовувався оборонний замок. Згідно з описом 1747 року, у Кіянках знаходилися: «Ворота між господарськими будівлями та конюшнею, квадратні та муровані. Двір простягається площею 2 морги та закінчується однією баштою зі сходу, а з півночі - господарськими спорудами. Він обнесений парканом частково з каменя, частково - мурованого з цегли. Господарські споруди з півдня біля воріт, цегляні, з верхніми кімнатками, а внизу, з квартирою Адміністратора, під черепичним дахом, з трьома димоходами на даху. Господарські споруди з півночі старі, дуже зруйновані, під черепичним дахом. (...) до кам'яних воріт, стайні зі ста-

Dalej ku baszcie ciągnie się spichlerz bardzo stary, zrujnowany, z pruska w więzaniu budowany, pod dachem gontowym. Baszta w kwadrat mурowana pod dachem takimże. Pałac starodawny – mury się częściowo porozwalały – tylko jeszcze jeden gabinet narozny od północy w murze z cegieł, pod dachem gontami podbitymi. (...) Folwark nad Wieprzem, dookoła parkanem obwiedzone budynki gospodarskie: obora, gumna, spichlerz, stodoła. Ogródu włoskiego grabiną sadzonego 1 mrg 4 pręty. Ogródu za tym warzywnego, w którym drzewa fruktowe 3 mrg 25 prętów i sadu starego za stajniami 3 mrg.” Według Mieczysława Kseniaka pałac został wzniesiony według projektu Tylmana z Gameren. Kijany dzieliły losy dóbr Lubartowskich do 1853 r., kiedy zostały sprzedane Ludwikowi Fryderykowi Jakobsowi, a następnie rodzinie Sonnenbergów.

рим зерносовищем аж до вежі на сході сонця. Далі, у напрямку до вежі тягнуться дуже старе, зруйноване зерносовище, збудоване у пруському стилі, під черепичним дахом. Вежа мурована квадратом під таким самим дахом. Старовинний палац - стіни частково розвалилися - лише один кутовий офіс з півночі з цегляною стіною, під черепичним дахом. (...) Ферма на Вепрі, господарські будівлі обнесені довкола парканом: сарай, хлів, зерносовище, стодола. Італійський сад посаджений графінею. За ним город та старий сад зі стайнями».

За словами Мечислава Ксеняка, палац був побудований за задумом Тильмана ван Гамерена. Кіяни були частиною Любартовського маєтку до 1853 року, коли були продані Людвіку Фридеріку Якобсу, а потім родині Зонненбергів.

closer towards the tower, there was a very old, ruined granary, built by the Prussians, with a shingled roof. A square-shaped, stone tower having the same type of roof. The old-timey palace - the walls are partially collapsed- except from only one brick-walled corner office, located on the northern side, with a shingled roof. (...) The farm nearby Wieprz, with the farm buildings like: horse-barn, farmyard, granary, barn, surrounded with a fence. Italian-style garden with hornbeams, 1 morgens 4 rods large. Behind it there was a vegetable garden, with fruit trees, 3 morgens 25 rods large and an old 3 morgen-large orchard behind the stables”. As reported by Mieczysław Kseniak, the palace was built according to the design project of Tylman of Gameren. Kijany shared the fate of the Lubartów estates until 1853, when they were sold to Ludwik Fryderyk Jakobs, and then to the Sonnenberg family. At the

Pod koniec XIX w. obiekt został gruntownie przebudowany, a w miejscu zamku powstał ok. 1880 r. neorenesansowy pałac o charakterze willi, zachowany do dzisiaj. W 1912 r. właścicielem Kijana został Henryk Wiercieński, który już w kolejnym roku sprzedał pałac Lubelskiemu Towarzystwu Rolniczemu z przeznaczeniem na szkołę rolniczą.

Dzisiejszy obiekt zachował się więc w innym kształcie, na podbudowie zamku obronnego. Nie można podziwiać XVII-wiecznego założenia.

JAKUBOWICE

Podobnym przekształceniom uległ obiekt w Jakubowicach, będących niegdyś własnością Tęczyńskich, a później Ostrogskich i Zasławskich, którzy przebudowali dawny zamek w rezydencję. Po przejęciu

dóbr przez Lubomirskich, Jakubowice wraz z dobrami lewartowskiimi trafiły w ręce księcia Pawła Karola

Наприкінці XIX століття об'єкт був ґрунтовно перебудований. На місці замку близько 1880 року був зведений віллоподібний палац у стилі неоренесансу, який зберігся до сьогодні. У 1912 році власником Кіяна став Генрик Верценьський, який у наступному році продав палац Люблінському сільськогосподарському товариству для сільськогосподарської школи.

Теперішній об'єкт зберігся в іншій формі, на фундаменті оборонного замку. Ви не можете милуватися його виглядом з XVII століття.

ЯКУБОВИЦЕ

Аналогічна трансформація відбулася з об'єктом в Якубовіцах, що колись був власністю Тенчинських, а пізніше Острозьких та Заславських, які

перебудували колишній замок у свою резиденцію. Після того, як маєток став власністю родини Любомирських, Якубовіце та Левартівські маєтки потрапили до рук князя Павла Кароля Сангушка. Вони залишалися у володінні Сангушків 69 років. У 1779 році придворний комплекс у Якубовіцах отримала родина Шептицьких. Після 1803 року

end of the 19th century, the building was thoroughly rebuilt and in the place of the palace, in 1880, a Neo-Renaissance villa-like palace was built, and is preserved to this very day. In 1912, Henryk Wiercieński became the owner of Kijany. In the following year he sold the palace to the Lublin agricultural society called Lubelskie Towarzystwo Rolnicze, for the purpose of creating an agricultural school there.

Today's building has been preserved in a different shape on the foundation of the fortified castle. The seventeenth-century assumption cannot be admired.

JAKUBOWICE

A similar situation took place in Jakubowice, one of the Tęczyński family properties, later belonging to the Ostrogski and the Zasławski family, who rebuilt

 Sanguski. Pozostawały we władaniu Sanguszków przez 69 lat. W 1779 r. zespół dworski w Jakubowicach przejęła rodzina Szeptyckich. Po 1803 r. obiekt został przebudowany w stylu romantycznym, a następnie w połowie XIX w. w stylu historyzującym. Dobudowano m.in. cylindryczną wieżę oraz ozdobiono ceramiczną okładziną z licznymi płaskorzeźbami. W okresie międzywojennym nadbudowano ceglane szczyty. Zdeastwowany po II wojnie światowej obiekt pozostaje obecnie w stanie ruiny.

LUBLIN

Kolejną ciekawą pamiątką po rodzinie Sanguszków jest pałac w Lublinie, przejęty wraz z innymi dobrami od Lubomirskich. Obiekt powstał już w XVI w. na potrzeby Firlejów. W kolejnym wieku został przejęty

przez Ostrogskich i następnie przez Lubomirskich. Pod koniec XVII w. został przebudowany w stylu barokowym według projektu Tylmana z Gameren. Była to wtedy jednopiętrowa budowla z wysokim dachem. W takim kształcie został przejęty przez księcia Pawła Karola Sanguszkę i był wykorzystywany przez rodzinę w trakcie pobytów w Lublinie. W 1779 r., podobnie jak Kijany, został przejęty przez Szeptyckich. W 1801 r. budynek zakupił na licytacji prezydent Lublina Benjamin Finke i przeznaczył na potrzeby państwa. Po remoncie i przebudowie według projektu Jana Stompla, obiekt przeznaczono na szpital wojskowy, a następnie (w 1822 r.) na siedzibę Komisji Województwa Lubelskiego. Po pożarze w 1829 r. został ponownie odbudowany, tym razem według projektu Henryka Marconiego, który nadał obiektowi zachowany do dzisiaj klasycystyczny

 об'єкт був перебудований в романтичному стилі, а потім у середині XIX століття у стилі історизму. Була побудована циліндрична вежа, прикрашена керамічною обшивкою з численними рельєфами. У міжвоєнний період були додані цегляні фронтони. Сплюндрований після II Світової війни об'єкт донині залишається руїнами.

ЛЮБЛІН

Ще однією цікавою пам'яткою роду Сангушків є палац у Любліні, отриманий разом з іншими маєтками від роду Любомірських. Об'єкт побудований вже у XVI столітті для потреб роду Фірлеїв. У наступному столітті його отримав рід Острозьких, а потім Любомірські. У кінці XVII століття він був перебудований у стилі бароко за проектом

Тильмана ван Гамерена. Тоді це була одноповерхова будівля з високим дахом. У такій формі його отримав князь Павло Кароль Сангушко. Родина використовувала його як резиденцію під час перебування в Любліні.

У 1779 році він, як і маєток у Кіянках, перейшов у власність Шептицького. У 1801 році будівлю викупив на аукціоні президент Любліна Бенджамін Фінке та призначив для потреб держави. Після ремонту та реконструкції за проектом Яна Стомпля об'єкт був відведений під військовий госпіталь, а потім (1822 рік) під резиденцію Люблінської воєводської комісії. Після пожежі 1829 року він був відбудований знову, цього разу за проектом Генріка Марконі, який надав об'єкту класичну форму, яка збереглася до наших днів. У другій половині XIX століття тут розміщувала-

 the former castle into a residence. After the takeover of the estates by the Lubomirski family, Jakubowice together with the Lewartów estate fell into the hands of Duke Paweł Karol Sanguszka. In 1779, the Szeptycki family took over the manor complex in Jakubowice. After 1803, the building was rebuilt in the Romantic style, and then in the mid-nineteenth century in the historicising style. Among others, a cylindrical tower was built and decorated with ceramic cladding with numerous reliefs. In the interwar period, brick gables were added. Devastated after World War II, the building remains ruined.

LUBLIN

Another interesting memory of the Sanguszko family is the palace located in Lublin, taken over

from the Lubomirski family, together with other estates belonging to the family. The building was erected in the 16th century for the needs of the Firlej family. In the following century it was taken over by the Ostrogski family and then by the Lubomirski family. At the end of the 17th century it was rebuilt in the Baroque style according to a design project by Tylman of Gameren. Back then, it was a one-storey building with a high roof. In this very state, it was taken over by duke Paweł Karol Sanguszko and became a place to live in for his family during his stays in Lublin. In 1779, together with Kijany, it was taken over by the Szeptycki family. In 1801, the building was bought at an auction by the President of Lublin Benjamin Finke and used for the needs of the state. After the renovation and reconstruction, performed according to the design project of Jan Stempel, the

ся резиденція російського губернатора, а потім (з 1915 року) Австрійської окупаційної влади. У 1918 році в палаці діяв Тимчасовий народний уряд Республіки Польща, який очолював Ігнацій Дашинський. У міжвоєнний період в будинку діяла військова та воєводська влада. Після Другої світової війни об'єкт було передано університету Марії Кюрі-Склодовської (тут функціонував факультет політології). У 2017 році палац був придбаний Міністерством культури та національної спадщини з метою створення Музею східних земель колишньої Речі Посполитої.

Не можна залишити поза увагою ще одну культову споруду у Любліні. Це – костел та монастир капуцинів. Його засновником був князь Павло Кароль Сангушко з його дружиною Маріанною з Любомирських. Рішення спорудити

об'єкт було прийнято у 1723 році, незважаючи на протести інших монастирів Любліна та міської влади, яку мусив переконати сам король Август II. Місцем розташування було обрано майдан біля Краківського Передмістя (з іншого боку майдану знаходився палац Сангушків). Земельна ділянка була придбана у дружини каштеляна Волині Ядвіги Захоровської. Перші цегли прибули в 1724 році. Костел та монастир спроектував варшавський архітектор Кароль Бай. Роботи проводилися у 1725–1733 роках. Костел Святих Апостолів Петра і Павла освятив 16 серпня 1733 року Холмський єпископ Ян Фелікс Шанявський.

Храм побудований у стилі тосканського бароко, у скромній формі, характерній для архітектури капуцинів. У 1750 році в костелі відбувся похорон засновника князя Павла Кароля Сангуш-

kszaft. W 2 połowie XIX w. znajdowała się w nim siedziba rosyjskiego gubernatora, a następnie (od 1915 r.) austriackich władz okupacyjnych. W 1918 r. w pałacu funkcjonował Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, kierowany przez Ignacego Daszyńskiego. W okresie międzywojennym w budynku funkcjonowały władze wojskowe i wojewódzkie. Po II wojnie światowej obiekt przekazano Uniwersytetowi Marii Curie-Skłodowskiej (funkcjonował tutaj Wydział Politologii). W 2017 r. pałac zakupiło Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego z przeznaczeniem na tworzone Muzeum Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej.

Szczególnie cenny obiekt sakralny został ufundowany w Lublinie. Jest nim kościół i klasztor kapucynów, będący chronologicznie czwartą fundacją kapucyńską w Polsce (po Warszawie, Krakowie i Lwo-

building was intended to serve as a military hospital, and then (in 1822) as the seat of the Lublin Province Committee. After the fire in 1829, it was rebuilt again, this time according to the design project of Henryk Marconi, who recreated the building in a classicistic shape that has been preserved to this day. In the second half of the 19th century, it housed the seat of the Russian governor, and then (from 1915) of the Austrian occupation authorities. In 1918 the Provisional People's Government of the Republic of Poland operated in the palace, headed by Ignacy Daszyński. In the interwar period, the building housed the military and provincial authorities. After World War II, the building was given to the Maria Curie-Skłodowska University and became the building of the Faculty of Political Science. In 2017, the palace was purchased by the Ministry of Culture

wie). Fundatorem obiektu był książę Paweł Karol Sanguszko wraz z drugą małżonką Marianną z Lubomirskich. Decyzję o wzniesieniu obiektu podjęto w 1723 r. (mimo protestów innych klasztorów na terenie Lublina oraz władz miasta, które musiał przekonać sam król August II). Na lokalizację obiektu wybrano plac przy Krakowskim Przedmieściu (po drugiej stronie placu znajdował się pałac Sanguszków), zakupiony przez fundatora oraz pozyskany od kasztelanowej wołyńskiej Jadwigi Zahorowskiej. Pierwsi zakonnicy przybyli w 1724 r. Kościół i klasztor zaprojektował architekt warszawski Karol Bay. Prace prowadzono w latach 1725–1733. Kościół pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła został konsekrowany 16 sierpnia 1733 r. przez biskupa chełmskiego Jana Feliksa Szaniawskiego. Świątynia została wzniesiona w stylu baroku toskańskiego, w skromnej formie

charakterystycznej dla budownictwa kapucyńskiego. W 1750 r. w kościele odbył się pogrzeb fundatora księcia Pawła Karola Sanguszki. Wydarzeniu nadano szczególnie bogatą oprawę. W 1768 r. dach świątyni strawił ogień. Zniszczeniu uległo także wyposażenie. Odbudowa trwała kilkanaście lat. W 2 połowie XIX w. (dokładnie w latach 1858–1860) od wschodu dobudowano do kościoła neogotycką kaplicę pw. Niepokalanego Serca NMP, której fundatorkami były Jadwiga Bielska i Aniela Jezierska. Wkrótce po poświęceniu kaplicy (po powstaniu styczniowym) klasztor został zlikwidowany przez władze rosyjskie (zakonników wywieziono do Łomży). Klasztor został sprzedany na licytacji, a ogrody przeznaczono na działki budowlane. Część wyposażenia kościoła przekazano do okolicznych parafii. Kapucyni odzyskali obiekt w 1919 r. W kolejnych latach wykupiono również część klaszto-

ка. У 1768 році дах храму поглинув вогонь. Також було знищено внутрішнє оздоблення. Реконструкція тривала кільканадцять років. У другій половині XIX століття (1858–1860 роки) до костелу зі сходу прибудували неоготичну каплицю Непорочного Серця Пресвятої Богородиці, авторами якої були Ядвіга Бельська та Анела Язерська. Незабаром після освячення каплиці, після січневого повстання монастир був ліквідований російською владою. Ченці були вивезені до Ломжі. Монастир був виставлений на аукціон, а сади віддали під ділянки для забудови. Частина обладнання костелу була передана навколишнім парафіям. Капуцини відновили об'єкт у 1919 році. У наступні роки була викуплена й частина монастиря.

Під час Другої світової війни ченців знову вигнали з монастиря та вивезли до

Заксенхаузена, а потім до Дахау. Будівлі використовувалися німецькою окупаційною владою. Після закінчення війни ченці знову повернули сюди і поступово отримали назад всю будівлю монастиря.

Костел був побудований за прямокутним планом, з фасадом на північ. Монастир має чотири крила і прилягає до костелу із заходу. Храм складається з одного прямокутного нефа і каплиць з боків. Фасад костелу прикрашений тосканськими пілястрами та трикутним фронтоном зі статуями Святого Павла та Святого Петра. Спочатку об'єкт мав дев'ять вівтарів, донині вціліли сім. Стіни прикрашеними картинами голландського художника Петера ван Роя. Костел став некрополем Люблінських Сангушків. Засновник монастиря та його родина були поховані у скле-

and National Heritage of the Republic of Poland for the purpose of creating the Museum of the Eastern Lands of the Old Republic of Poland.

A particularly valuable religious building was also founded in Lublin. It is the Capuchin church and monastery, which is chronologically the fourth Capuchin foundation in Poland (after Warsaw, Krakow and Lviv). The founder of the facility was the duke Paweł Karol Sanguszko, with his second wife Marianna née Lubomirska. The decision to build the church was made in 1723 (despite the protests of other monasteries in Lublin and the town authorities, whom the King August II himself had to convince). The location of the object was chosen to be the square at Krakowskie Przedmieście (on the other side of the square there was the Sanguszko family palace), purchased by the founder himself and obtained from the wife of the Castellán of Volhynia, Jadwiga Zahorowska.

The first monks arrived there in 1724. Both the church and monastery were designed by the Warsaw architect Karol Bay. The work was carried out in 1725–1733 (the designer's nephew Jan Bay was the one who was the head of it). The Church of St. Peter and Paul the Apostles was consecrated on August 16, 1733 by the bishop of Chełm Jan Feliks Szaniawski. The temple was built in

 ru. W okresie II wojny światowej zakonnicy ponownie zostali usunięci i wywiezieni do Sachsenhausen, a następnie do Dachau. Zabudowania wykorzystywały władze niemieckie. Po zakończeniu wojny do obiektu ponownie powrócili zakonnicy, odzyskując stopniowo cały budynek klasztoru. Dobudowano również nowe skrzydło od strony zakrystii. Kościół został wybudowany na planie prostokąta, z fasadą skierowaną na północ. Złożony z czterech skrzydeł klasztor dostawiony jest do kościoła od strony zachodniej. Świątynia składa się z jednej prostokątnej nawy i kaplic po bokach. Fasada kościoła ozdobiona jest toskańskimi pilastrami i trójkątnym szczytem (oraz figurami św. Pawła i św. Piotra). Obiekt pierwotnie był wyposażony w dziewięć ołtarzy (przetrawło siedem), ozdobionych obrazami holenderskiego malarza Petera van Roy. Kościół stał się nekropolią lubelskich Sanguszków.

W powstałej pod chórem krypcie został pochowany fundator klasztoru oraz jego rodzina. Według opisu z 1839 r. krypta rodziny Sanguszków była miejscem spoczynku sporej części przedstawicieli rodu. Traktowana była także jako odrębna kaplica z własnym ołtarzem, w której początkowo codziennie po śmierci Sanguszki odprawiano msze. Obecnie obiekt jest poważnie zdewastowany. Z innych pamiątek po rodzinie Sanguszków można wymienić portret Pawła Karola Sanguszki, znajdujący się na chórze zakonnym.

РУДНО

Aktywnością fundacyjną odznaczył się również najstarszy syn Pawła Karola z trzeciego małżeństwa – książę Józef Paulin Sanguszko. Z jego działalnością wiąże się powstanie nowego kościoła w Rudnie,

 пі, створеному під хором. Відповідно до опису 1839 року, склеп родини Сангушків був місцем спочинку значної частини представників роду. Також її розглядали як окрему каплицю із власним вівтарем, де спочатку щодня відправляли месу після смерті Сангушка. Зараз об'єкт сильно знищений. Інші пам'ятки родини Сангушків включають портрет Павла Кароля Сангушка, що знаходиться у релігійному хорі.

РУДНО

Найстарший син Павла Кароля від третього шлюбу – князь Юзеф Паулін Сангушко також відзначався благодійною діяльністю. Це він заснував новий костел у Рудно, що є окремою частиною Любартовського маєтку.

Місцевість, про яку згадувалося в дже-релах ще у XIV столітті, у наступні століття перейшла у власність Фірлеїв. Перший костел в Рудно, ймовірно, був побудований на рубежі XIV і XV століть. Дерев'яний об'єкт деякий час використовували протестанти. У кінці XVII століття був побудований ще один дерев'яний храм. Після його знищення у 1771–1785 роках була зведена цегляна будівля, заснована князем Юзефом Пауліном Сангушком. Костел Святого Миколая в Рудно є будівлею класичного стилю, прямокутної форми з пресвітерією частиную та ризницею (над ризницею є скарбниця). Він має декоративний фасад, увінчаний трикутним фронтоном. Оздоблення храму виконано у стилі пізнього бароко. Об'єкт оточений парканом з декоративними воротами.

 the Tuscan Baroque style, in a modest form characteristic for Capuchin architecture. In 1750, the funeral of the founder of the duke Paweł Karol Sanguszko took place there. The event was given a particularly rich setting. In 1768, the roof of the temple got consumed by fire. The furnishing of the church was also destroyed. The reconstruction lasted several years. In the second half of the 19th century (exactly in the years 1858–1860), on the east side of the church, a neo-Gothic chapel was built. The chapel received the name of the Immaculate Heart of the Blessed Virgin Mary. Its founders were Jadwiga Bielska and Aniela Jezierska. Shortly after the consecration of the chapel (after the January Uprising), the monastery was closed down by the Russian authorities (the monks were taken to Łomża). The monastery was auctioned off, and the gardens served as building plots. Some of the church's furnishing was transferred to surrounding par-

ishes. The Capuchins regained the building in 1919. In the following years a part of the monastery was also bought out. During World War II, the monks were again removed and taken to Sachsenhausen, and then to Dachau. During that time the buildings housed the German authorities. After the war, the monks returned to the building, gradually regaining the entire monastery. A new wing from the sacristy was added. The church was built on a rectangular plan, with the facade facing the north. The monastery consists of four wings and is attached to the church from the west. The temple consists of one rectangular nave and side chapels. The facade of the church is decorated with Tuscan pilasters and a triangular gable (and the statues of St. Paul and St. Peter). The building originally had nine altars (from which only seven did survive), decorated with paintings by the Dutch painter Peter van Roy. The church became a necropolis of the

siedzibie odrębnego klucza wchodzącego w skład dóbr lubartowskich. Miejscowość, wymieniana w źródłach już w XIV w., w kolejnych stuleciach stała się własnością Firlejów. Pierwszy kościół w Rudnie powstał prawdopodobnie na przełomie XIV i XV w. Drewniany obiekt wykorzystywali przez pewien czas protestanci. Pod koniec XVII w. powstała kolejna drewniana świątynia. Po jej zdemolowaniu, w latach 1771–1785 wzniesiono obiekt murowany, ufundowany przez księcia Józefa Paulina Sanguszkę. Kościół pw. św. Mikołaja w Rudnie jest budowlą w stylu klasycystycznym. Rozplanowany został na rzucie prostokąta z częścią prezbiterialną i zakrystią (nad zakrystią znajduje się skarbczyk). Posiada ozdobną fasadę, zwieńczoną wydatnym, trójkątnym szczytem. Wyposażenie świątyni posiada charakter późnobarokowy. Obiekt otacza ogrodzenie z ozdobną bramą.

Sanguszko family from Lublin. The founder of the monastery and his family were buried in the crypt, created under the choir. According to the description from 1839, the crypt of the Sanguszko family was the resting place of a large part of the family's representatives. It was also treated as a separate chapel with its own altar, where the mass was celebrated every day after Sanguszko's death. The site is currently severely devastated. Other memento of the Sanguszko family is the portrait of duke Paweł Karol Sanguszka, located on a monastery choir.

RUDNO

The eldest son of Paweł Karol from a third marriage, duke Józef Paulin Sanguszko, was also distinguished by the Foundation Activity. His activity involves the creation of a new church in Rudno, the seat of a separ-

ate key that is part of the Lubartów estate. The town, already mentioned in the sources in the 14th century, became the property of the Firlej in the following centuries. The first church in Rudno was probably built at the turn of the 14th and 15th centuries. The wooden building was used by Protestants for quite some time. At the end of the 17th century another wooden temple was built. After its devastation, a brick building was built in 1771–1785, founded by duke the Józef Paulin Sanguszko. The church of St. Nicholas in Rudno is a building created in classicistic style. It was laid out on a rectangular plan, with the presbytery part and the sacristy (above the sacristy there is a small treasury). It has a decorative facade, with a prominent, triangular gable. The temple's furnishing has a late Baroque character. The property is surrounded by a fence and a decorative gate.

PAMIĄTKI NA TERENIE OBWODU WOŁYŃSKIEGO NA UKRAINIE

MIELCE

Wieś w rejonie starowyżewskim. Znajduje się tu męski monaster św. Mikołaja, założony pod koniec XIII wieku. Z daleka imponuje swoją wielkością. Złote kopuły świątyni, cisza, zapach wosku – wszystko to tworzy niesamowitą atmosferę. Według legendy klasztor został zbudowany tuż przy stawie, ponieważ to miejsce często odwiedzali mnisi w celu rybołówstwa.

Nazywali oni okolice „милими” („miłymi”) stąd nazwa osady Mielce. Świątynia ma bardzo bogatą i interesującą historię, pełną legend i niewyjaśnionych tajemnic.

W połowie XV wieku klasztor św. Mikołaja przeszedł na własność książąt Sanguszków i stał się ich głównym klasztorem rodowym.

Książęta aktywnie dbali o działalność klasztoru. Według jednej z legend podczas polowania w 1540 r. odwiedził go książę Fiodor Sanguszko, starosta włodzimierski i marszałek ziemi wołyńskiej. Z za-

ПАМ'ЯТКИ НА ТЕРИТОРІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ УКРАЇНИ

МИЛЬЦІ

Село у Старовижівському районі. Тут знаходиться Свято-Миколаївський чоловічий монастир, заснований у кінці XIII століття. Ще здалека він вражає своєю величчю. Золоті куполи храмів, тиша, запах воску – все це створює неймовірну атмосферу.

Згідно з легендою, монастир звели просто біля водойми, бо на це місце часто приходили ченці для риборолві. Вони називали околиці милими, звідти й пішла назва поселення Мильці. Храм має дуже багату і цікаву історію, сповнену легенд і таємничих загадок.

У середині XV століття Свято-Миколаївський чоловічий монастир переходить у власність князів Сангушків і стає їхньою головною родовою обителлю.

Князі активно опікувалися діяльністю монастиря. За однією з легенд, під час полювання у 1540 році його відвідав князь Федір Андрійович Сангушко, староста Володимирський і маршалок землі Волинської. Він боляче відреагував на вбогість монастиря

SOUVENIRS IN THE VOLYN OBLAST IN UKRAINE

MIELCE

A village in the Stara Vyzhivka Raion. It houses St. Nicholas Monastery established in the late 13th century, which distinguishes itself with a massive structure, visible from afar. Golden domes of the churches, the silence and the scent of wax all create a unique atmosphere. The legend has it that the monastery was built next to the pond, as the place was often visited by monks in order to fish.

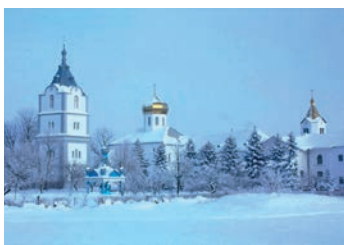
They referred to the neighbouring areas as “мили” (“nice”), thus the name of the settlement – Mielce. The church has a rich and fascinating history full of legends and unresolved mysteries.

In mid-15th century St. Nicholas Monastery became the property of the Sanguszko Dukes and their main family monastery.

Dukes took an active care of the monastery's activities. According to one of the legends, during a hunting in 1540 the monastery was visited by Duke Fiodor Sanguszko, starost of Włodzimierz and Mar-

 lem spostrzegł biedę klasztoru, a jednocześnie był pod wrażeniem osiągnięć miejscowych mnichów. Wzruszony do głębi serca książę Fiodor w 1542 r. rozpoczął budowę cerkwi ku czci św. Mikołaja. Jednocześnie podarował zakonowi kilka zamieszkałych

shal of Volhynia. He was saddened by the poverty of the monastery and impressed by the achievements of the local monks. Duke Fiodor, moved to the heart, in 1542 began the construction of St. Nicholas Orthodox church. At the same time, he donated several inhabited villages to the monastery, including fields, meadows and lakes. From that time Duke Fiodor

wiosek, z polami, łąkami i jeziorami. Od tego czasu książę Fiodor Sanguszko jest uważany za protektora monasteru w Mielcach.

Badacze przypuszczają, że w XV-XVII wieku w monasterze w Mielcach zostało pochowanych siedmiu członków rodziny Sanguszków.

W 1997 r. podczas prac konserwatorskich w świątyni klasztornej św. Mikołaja, pod podłogą znaleziono szczątki sześciu osób z resztkami ubrań i butów. Prawdopodobnie wśród nich są szczątki książąt, którzy kazali pochować się w klasztorze.

W tym samym czasie w jednej z nisz znaleziono stary fresk przedstawiający Matkę Bożą. Pochodzi z XVI wieku i jest jednym z niewielu takich zachowanych fresków w zachodniej Ukrainie. Obecnie został odrestaurowany i jest jednym z najbardziej cenionych w świątyni.

і одночасно був дуже вражений подвигом місцевих ченців. Зворушений до глибини серця, князь Федір у 1542 році розпочинає будівництво церкви в пам'ять святого Миколая. Одночасно він жертвує монастирю кілька населених сіл з усіма землями, сінокосами і озерами. Відтоді князь Федір Андрійович Сангушко вважається фундатором Милецького монастиря.

Учені припускають, що семеро представників родини Сангушків були поховані у XV-XVII століттях у Милецькому монастирі.

У 1997 році під час реставраційних робіт у Миколаївському храмі монастиря під підлогою знайдено останки шести осіб з рештками одягу та взуття. Ймовірно, серед них є рештки князів, які заповіли поховати себе в монастирі.

Тоді ж в одній з ніш було виявлено давню фреску, на якій зображена Божа Матір. Вона відноситься

Sanguszko was considered the protector of the monastery in Mielce.

Researchers speculate that between the 15th and the 17th century seven members of the Sanguszko family were buried in the monastery in Mielce.

In 1997 during conservation works in St. Nicholas monastery church the remains of six people with shreds of clothes and shoes were found under the floor. Among them probably were the remains of dukes who ordered to be buried in the monastery.

At the same time in one of the niches an old fresco depicting the Mother of God was found. It dates back the 16th century and is one of the few such frescoes preserved in western Ukraine. Currently it is restored and constitutes one of the most valued elements of the church.

KAMIEŃ KOSZYRSKI

Małe miasteczko na północy obwodu wołyńskiego, założone w 1196 r. Książę Roman Mściślawowicz zbudował fortecę w celu ochrony północnych granic ziemi wołyńskiej. Nazywała się Kamień, a otaczające go miasto nazywało się Koszer. W 1430 r. miasto było jednym z pierwszych na Wołyniu, któremu przyznano prawo magdeburskie.

Pod koniec XIV wieku właścicielami Kamienia zostali litewscy książęta Sanguszkowie. Ostatnim właścicielem Kamienia Koszyrskiego z rodu Sanguszków Koszyrskich był wojewoda wołyński, książę Adam Aleksander Sanguszko-Koszyrski. On to w 1637 r. ufundował klasztor dominikanów i kościół św. Michała Archanioła i św. Antoniego.

Klasztor działał do 1832 r., kiedy to carskie władze Rosji zamknęły go po powstaniu z 1831 roku.

Ceglana kaplica klasztoru dominikanów przetrwała do dziś.

Co się tyczy kościoła, to w okresie dwudziestolecia międzywojennego był wykorzystywany do sprawowania nabożeństw, ale w czasach radziec-

до XVI століття і є однією з небагатьох збережених фресок у Західній Україні. Нині вона відреставрована і є однією з найбільш шанованих святинь монастиря.

КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ

Невелике місто на півночі Волинської області, засноване у 1196 році. Князь Роман Мстиславович побудував фортецю для захисту північних кордонів Волинської землі. Вона називалась Каменем, а саме містечко навколо — Кошером. У 1430 році місту одному з перших у Волинському краї було надано Магдебурзьке право.

У кінці XIV століття Каменем стали володіти литовські князі Сангушки. Останнім власником Каменя-Каширського з роду Сангушків-Коширських був волинський воєвода князь Адам-Олександр Сан-

гушко-Коширський. Саме він у 1637 році заснував у місті домініканський монастир та костел св. Михаїла Архангела і св. Антонія.

Монастир діяв до 1832 року, коли царська влада Росії закрила його після повстання 1831 року. Донині збереглася мурована каплиця домініканського монастиря.

Що стосується костелу, то у міжвоєнний період XX століття він використовувався для релігійних служб, проте в радянський час у ньому облаштували спочатку деревообробний цех, потім кондитерський цех та пекарню. Будівлю костелу кілька разів перебудовували. Через таке втручання було спотворено її зовнішній і внутрішній вигляд.

Сьогодні забутий Богом і людьми костел просто гине. А про унікальність будівлі свідчать хіба тільки сліди колишніх колон...

KAMIEŃ KOSZYRSKI

A small town in the northern part of the Volhynia Oblast founded in 1196. Duke Roman Mściślawowicz built a fortress there in order to protect the northern borders of Volhynia. It was named Kamień, and the surrounding town's name was Koszer. In 1430 the town was the first in Volhynia with Magdeburg rights.

In the late 14th century Kamień became the property of Lithuanian Dukes Sanguszko. The last owner of Kamień Koszyrski from the house of Sanguszko of the Koszyrski line was Duke Adam Aleksander Sanguszko-Koszyrski. He was the one to donate in 1637 the Dominicans Monastery and the Archangel Michael and St. Anthony's Church.

The monastery started operating in 1832, when the tsarist authorities of Russia closed it after

 kich urządzono w nim najpierw tartak, a później fabrykę cukierków i piekarnię. Budynek kościoła był kilkakrotnie przebudowywany. Z powodu tych ingerencji jego wygląd zewnętrzny i wnętrze zostały zniekształcone.

Dzisiaj kościół, zapomniany przez Boga i ludzi, po prostu umiera. I tylko ślady dawnych kolumn świadczą o wyjątkowości budynku. W pobliżu szumią stare dęby, prawdopodobnie w tym samym wieku co kościół i kaplica. Jako odważni stróżowie wciąż stoją na straży historycznej przeszłości sędziwego Kamienia.

Po zwiedzeniu historycznych zabytków architektury Kamienia Koszyrskiego nie można pominąć Narodowego Muzeum Krajoznawczego – historycznego bogactwa społeczności. Muzeum opowiada o naturze i historii dawnej ziemi wołyń-

skiej. W zbiorach Narodowego Muzeum Krajoznawczego w Kamieniu Koszyrskim znajduje się około 4000 eksponatów.

Ekspozycja sali sakralnej muzeum nazywa się „Święty świętych”. Znajduje się tu unikalna pamiątka – fragment rzeźbionego drewnianego ołtarza katolickiego, najstarszego na Wołyniu. Eksperti datują

 Поблизу шумлять віковими кронами старезні дуби – ймовірно, однолітки костелу і каплиці. Вони, як мужні дозорці, й дотепер стоять на варті історичного минулого дерев'яного Каменя.

Оглянувши стародавні архітектурні пам'ятки Камінь-Каширська, не можна обминути народний краєзнавчий музей – історичне багатство громади. Музей розповідає про природу та історію дерев'яної Волинської землі.

У колекції Камінь-Каширського народного краєзнавчого музею зберігається близько 4-х тисяч експонатів.

Експозиція сакрального залу музею називають «святая святых». Тут знаходиться унікальна пам'ятка – фрагмент різьбленого дерев'яного католицького вітаря, найстарішого на Волині. Спеціалісти датують його першою половиною XVII століття

та припускають, що колись він був елементом костелу, спорудженого за кошти Адама Сангушка.

Подорожуючи цими місцями та пізнаючи історію, слід обов'язково відвідати Свято-Стрітенський Михнівський жіночий монастир. На монастирському обійсті знаходиться одна з найдревніших пам'яток дерев'яної сакральної архітектури Волині й України – церква Стрітєння Господнього.

 the Uprising of 1831. The brick chapel of the Dominican monastery survived until the present times.

As far as the church is concerned, in the inter-war period it was used for religious service, and in the Soviet times it served first as a sawmill and later as a candy factory and bakery. The church building was redeveloped several times. Due to these interventions, the exteriors and interiors of the church were deformed.

Today the church, forgotten by God and people, is withering away. Not only the remains of the columns speak to the uniqueness of the building. Nearby the leaves of the old oak trees are rustling, probably as old as the church and the chapel. They remain the bold guardians of the past of the historic Kamień town.

After exploring the historic architecture of Kamień Koszyrski, it is impossible to overlook the National

Travel Museum – the historic treasure of the community. The museum is testimony to the natural landscape and history of the then Volhynia. The collections of the National Travel Museum in Kamień Koszyrski consist of around 4000 exhibits.

The exhibition in the sacral room of the museum is called „Święty świętych (Saint of the saints)”. It contains a unique relic — fragment of a Catholic wooden carved altar, the oldest in Volhynia. Experts assess that the altar dates back to the first half of the 17th century; they also speculate that in the past it was part of the church built thanks to Adam Sanguszków's donation.

Visitors to the town exploring its history must visit the Meeting of the Lord Convent in Mikhnivka. In the convent there is one of the oldest object of wooden sacral architecture of Volhynia and Ukraine – the Meeting of the Lord Orthodox Church.

go na pierwszą połowę XVII wieku i przypuszczają, że była to kiedyś część kościoła zbudowanego dzięki funduszom Adama Sanguszki.

Podróżując w te miejsca i poznając historię kościoła, nie można nie odwiedzić żeńskiego Monasteru Spotkania Pańskiego w Michnówce. Na terenie klasztoru znajduje się jeden z najstarszych zabytków drewnianej architektury sakralnej Wołynia i Ukrainy – cerkiew Spotkania Pańskiego.

To miejsce przeznaczono na klasztor nieprzypadkowo, ponieważ w przeszłości znajdował się tu również klasztor – męski, którego fundatorem był Filon Jełowicki, przedstawiciel wpływowej i szanowanej na Wołyniu rodziny szlacheckiej.

Później monaster został rozwiązany, a cerkiew stała się zwykłą cerkwią parafialną. W 1720 roku budynek przeszedł przebudowę i rekonstrukcję. Już

w 1813 r. pojawiła się tutaj dzwonnica. Zbudowano go również z drewna, podobnie jak budynek kościoła. W 1949 r. Cerkiew Spotkania Pańskiego została przekształcona w magazyn nawozów. W 1989 r. budynek został zwrócony wiernym, a w 1996 r. decyzją Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego zlokalizowano tu klasztor.

Kamień Koszyrski to interesujące i atrakcyjne miejsce dla turystów, które pozostawia niezapomniane i przyjemne wrażenia.

JAREWISZCZE

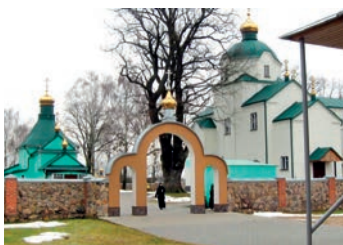
Malownicza wioska w rejonie starowyzewskim, która rozciąga się na ponad 10 kilometrów po obu stronach rzeki Prypeć. Większość uczonych uważa, że osada została założona pod koniec XIII wieku. 5

Це місце для чернечої обителі вибране зовсім не випадково, адже в минулому тут теж знаходився монастир, щоправда, – чоловічий, фундатorem якого був Філон Єловицький, представник впливової й авторитетної на Волині шляхетської родини.

Пізніше монастир розформували, а церква стала звичайною парафіяльною. У 1720 році храм зазнав перебудови і реконструкції. Вже в 1813 році тут з'явилася дзвіниця. Її теж побудували з дерева, як і будівлю церкви. У 1949 році Стрітенська Михнівська церква була переобладнана під склад добрив. У 1989 році церкву повернули віруючим, а в 1996 році рішенням Української Православної Церкви тут розміщено жіночий монастир.

Камінь-Каширщина – цікавий і привабливий для туристів край, який залишає незабутні та приємні враження.

This place was chosen for a convent for a reason, as previously it also housed a monastery donated by Filon Jełowicki, a representative of an influential noble family respected in Volhynia.

Later the monastery was dissolved and the Orthodox church was turned into an ordinary parish church. In 1720 the building was reconstructed and

redeveloped. In 1813 a belfry was added. The building was also made of wood, as the church itself. In 1949 the Meeting of the Lord Orthodox Church was turned into a fertiliser warehouse. In 1989 the building regained its sacral function, and in 1996, by the decision of the Ukrainian Orthodox Church, it was designated for the convent.

Kamień Koszyrski is an interesting and attractive place for tourists, leaving them with unforgettable and pleasing memories.

JAREWISZCZE

A picturesque village in the Stara Vyzhivka Raion, stretching over more than 10 kilometres on both sides of the Pripjat River. Most researchers claim that the settlement was established in the late 13th

 maja 1444 r. książę Aleksander Sanguszko ustanowił fundusz na budowę klasztoru. Utworzył klasztor dla swojego brata, księcia Joachima, który został jego pierwszym opatem. Książę Aleksander przekazał zakonowi ziemię między odnogami Prypeci z lasami, łąkami i pastwiskami. Zakonnicy otrzymali prawo swobodnego łowienia ryb w jarewiskim stawie. W sobotę i niedzielę mnisi mogli korzystać z młynów.

ЯРЕВИЦЕ

Мальовниче село у Старовижівському районі, яке розкинулося у довжину більше, ніж на 10 кілометрів по обидва боки річки Прип'ять. Більшість науковців схиляється до думки, що поселення було засновано у кінці XIII століття.

5 травня 1444 року князь Олександр Сангушко надав фундацію на спорудження монастиря. Він заснував монастир для свого брата, князя Іоакима, який став його першим настоятелем. Князь Олександр надав обителі землі поміж рукавами річки Прип'ять з лісами, сіножатями та пасовищами. Монахам дали право вільно ловити рибу на яревищенському ставку. У суботу та неділю іноки могли вільно молоти у млинах. На свято Трійці при монастирі організовували ярмарок. На мо-

 century. On 5 May 1444 Duke Aleksander Sanguszko established an endowment for the construction of a monastery. He created the monastery for his brother Duke Joachim, who became its first abbot. Duke Aleksander donated to the monastery the land

W święto Trójcy Świętej w klasztorze organizowano jarmark. Na terenie klasztoru utworzono winiarnię, browar i suszarnię.

Klasztor w Jarewiszczach istniał przez kilka stuleci, jednak nie przetrwał do naszych czasów. Mówi się, że w tym miejscu został ukryty prawdziwy skarb. Według mieszkańców nawet okupanci niemieccy podczas wojny chcieli tu prowadzić wykopalska.

Wieś Jarewiszcze jest wyjątkowa również pod tym względem, że tylko w pobliżu cerkwi, w miejscu dawnego klasztoru, stoi kilka domów. Reszta usytuowana jest w lasach, które otaczają wioskę jak mur.

WŁODZIMIERZ WOŁYŃSKI

Włodzimierz Wołyński jest jednym z najstarszych miast na Ukrainie. Po raz pierwszy został wspomniana-

настирській землі облаштували винокурню, browарню та шаршарню.

Яревищенський монастир існував декілька століть. Проте до наших часів він не дійшов. Подіюють, що у цьому місці захований справжній скарб. За переказами місцевих людей, навіть німецькі окупанти під час війни хотіли проводити тут розкопки.

Село Яревище унікальне і тим, що тільки біля храму, на місці колишнього монастиря стоїть декілька хат. Решта обійсть розташовано в лісах, які оточують село немов стіна.

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ

Володимир-Волинський - одне з найдавніших міст України. Вперше згадане у «Літописі минулих

between the arms of the Prypyat, with forests, meadows and pastures. The monks had an unrestricted right to fish in the Jarewiszcze pond. On Saturday and Sunday the monks were allowed to use the mills. On the Holy Trinity Holiday a fair was organised in the monastery. It housed a winery, a brewery and a drying room.

The monastery in Jarewiszcze existed for several centuries but did not survive until present times. There are rumours that the place was hiding a real treasure. According to the residents, even German occupiers during the war wanted to perform excavations there.

The Jarewiszcze village is unique also because near the Orthodox church, in the place of the former monastery, a few houses are located. The rest is built in the forests, which surround the village like a wall.

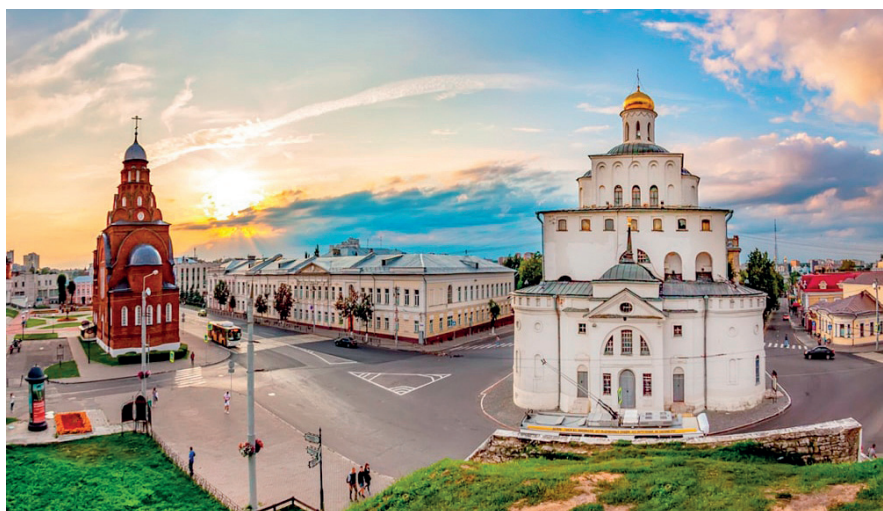
ny w „Kronice minionych lat” w 988 r. W tym czasie wielki książę kijowski Włodzimierz Świątosławicz zbudował miasto-twierdzą na zachodnich granicach Rusi Kijowskiej i nadał mu swoje imię. Od średniowiecza Włodzimierz jest znany jako potężne centrum gospodarcze i kulturalne, w którym aktywnie rozwija się edukacja, przepisywanie ksiąg, kronikarstwo, architektura i malarstwo sakralne. Wielowiekowa historia miasta jest ściśle związana z książętami Sanguszkami, o czym świadczą zachowane zabytki architektury. Przez pewien czas członkowie rodu byli starostami włodzimierskimi, patronami klasztorów, utrzymywali kościoły.

CERKIEW ŚW. BAZYLEGO, ZW. ROTUNDA

Ta mała cerkiew jest wyjątkowym przykładem architektury prawosławnej. Według miejscowych

legend została zbudowana w zaledwie jeden dzień przez wojsko księcia Włodzimierza. W 922 roku, wracając z kampanii przeciw Białym Chorwatom, zatrzymał się w tym miejscu i z wdzięczności Bogu za pomyślny przebieg bitwy postawił świątynię. Materiał do budowy zebrała cała jego drużyna – każdy przyniósł cegłę. Cerkiew została nazwana na cześć patrona z chrztu księcia – św. Bazylego.

Cerkiew św. Bazylego ma formę rzadko spotykanego typu rotundy. Jej fundament wykonany jest w formie kwiatu z ośmioma płatkami. Duże zaokrąglone wypukłości na przemian z małymi tworzą iluzję falistych ścian. Dlatego, jak przekonują historycy, Cerkiew św. Bazylego jest jedyna w swoim rodzaju i jeśli jeszcze nie widziałeś jej na własne oczy, koniecznie powinieneś odwiedzić Włodzimierz Wołyński.

WŁODZIMIERZ WOŁYŃSKI

Włodzimierz Wołyński is one of the oldest towns in Ukraine. It was mentioned for the first time in the Tale of Bygone Years in 988. During that time the Grand Duke of Kiev Włodzimierz Świątosławicz built a fortress town on the western border of Kievan Rus' and gave it his name. Since mediaeval times Włodzimierz has been known as a potent economic and cultural centre, with actively developing education, manual book rewriting, chronicle writing, and sacral architecture and painting. The history of the city stretching over many centuries is closely related to the Sangusko Dukes, the testimony of which are the preserved historic objects of architecture. For some time the members of the house were Włodzimierz starosts, patrons of monasteries and donors of churches.

ST. BASIL ORTHODOX CHURCH, ALSO CALLED THE ROTUNDA

This small Orthodox church is a unique example of Orthodox architecture. According to the local legends, it was built in one day by Duke Włodzimierz's army. In 922, coming back from a campaign against White Croats, he stopped there and, out of gratitude to God for the favourable outcome of the battle, he built a church. The material for the construction was gathered by his troops – everyone brought a brick. The Orthodox church was named to honour the patron of the Duke's baptism – St. Basil.

St. Basil Orthodox Church has a rare form of a rotunda. Its foundations are shaped into a flower with eight petals. Large round protrusions alternating with smaller ones create an illusion of corrugated walls.

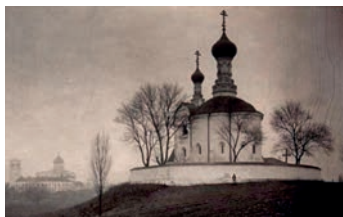

літ» у 988 році. У той час великий Київський князь Володимир Святославович будує місто-фортецю на західних рубежах Київської Русі і дає йому своє ім'я. З часів Середньовіччя Володимир відомий як потужний економічний, культурний центр, де активно розвиваються освіта, переписування книг, літописання, архітектура і сакральний живопис.

Багатокітова історія міста тісно пов'язана з князями Сангушками, свідченням чому є збережені до цього часу об'єкти архітектурної спадщини. Протягом певного часу представники роду були старостами Володимирськими, виступали покровителями монастирів, давали кошти на храми.

СВЯТО-ВАСИЛІВСЬКА ЦЕРКВА-РОТОНДА

Ця невелика церква - унікальний зразок православної архітектури. За переказами місцевих жи-

телів, церква була побудована всього за один день військом князя Володимира. У 992 році, повертаючись із походу проти племені білих хорватів, він зупинився в цьому місці і в подяку Богу за вдалий результат битви спорудив храм. Матеріал для будівництва збирала вся його дружина - кожен воїн приніс по цеглині. Названа була церква на честь християнського імені князя - Святого Василя.

Вік церкви досі є предметом дискусії дослідників. Офіційна наука датує будівлю храму кінцем XIII - початком XIV століття. Вчені вважають, що спочатку будівля була споруджена у романському стилі, а потім перебудована у готичному. І ця перебудову пов'язують з патроном церкви - князем Василем Сангушком. Власне грамота про надання Василівської церкви в опіку князю Сангушку з 1523 року є першою писемною згадкою про існування храму.

As historians claim, this is the reason why St. Basil's Church is one of a kind, and if you have not seen it yet, you must certainly visit Włodzimierz Wołyński.

The available sources indicate that in the northern wall of the church there used to be a wooden plate with an inscription which disappeared during World War I. The inscription was hardly legible. Izmail Sreznevsky managed to decipher parts of it: "Помози Б(о)же ра(бо)у (сво)ему . . . си крт в лѣт(о) 945" The last word and letters point to the year 1194, which makes it possible to find a link between the construction of the church and Roman Mścisławowicz's building activity.

DORMITION CATHEDRAL

The Dormition Cathedral is a monument of sacral architecture of the 12th century, forming a majestic and complete structure.

It was built between 1156 and 1160 by Duke Mstislav II Iziaslavich, who later became the Grant

Z dostępnych źródeł wynika, że w północnej ścianie świątyni znajdowała się drewniana tabliczka z napisem, która zaginęła podczas I wojny światowej. Napis był dość nieczytelny. Izmaïłowi Srezniewskiemu udało się odczytać: „Помози Б(о) же ра(боу) (сво)ему . . . си крт в лѣт(о) 595” Ostatnie słowo i litery wskazują rok 1194, co umożliwiło połączenie budowy kościoła z działalnością budowlaną Romana Mściławowicza.

SOBÓR ZAŚNIĘCIA MATKI BOŻEJ

Sobór Zaśnięcia Matki Bożej jest zabytkiem architektury sakralnej z XII wieku, majestatyczną i kompletną budowlą.

Został zbudowany w latach 1156–1160 przez księcia Mściława Liasławicza, późniejszego wielkiego księcia kijowskiego. To jedyny kościół na Wo-

łyniu, który pozostał tu od czasów Rusi Kijowskiej. Wspaniały zespół architektoniczny obejmuje budynek świątyni, dzwonnice i Dom Biskupa.

Kościół służył jako miejsce pochówku książąt i biskupów wołyńskich. Z tym sanktuarium związana jest także rodzina książąt Sanguszków. W Soborze Zaśnięcia Matki Bożej we Włodzimierzu zostali pochowani starosta łucki Andrzej Michałowicz Sanguszko (zm. w 1560 r.) i jego syn Aleksander (zm. w 1565 r.)

W ciągu swojej prawie tysiącletniej historii Sobór Zaśnięcia Matki Bożej wiele przeszedł – był dewastowany przez Tatarów i trawiony pożarami, ozdabiany złotem i ostrzelany z armat, sprawowano w nim nabożeństwa i urządzano magazyny. Okres dobrobytu zmieniły się w lata spustoszeń i zniszczenia. Jednak świątyni udało się przetrwać i zachować swoją wielkość.

Василівська церква належить до рідкісного типу ротонд. Її фундамент виконаний у вигляді квітки з вісьмома пелюстками. Великі округлені виступи чергуються з маленькими і створюють ілюзію хвилястих стін. Тому Василівська церква – єдина такого типу у світі – переконані історики, й якщо ви її ще не бачили на власні очі, то для цього варто обов'язково відвідати Володимир-Волинський.

З відкритих джерел відомо, що у стіні з північного боку храму знаходилася вмурована шиферна дошка з графіті, що зникла під час Першої світової війни. Нapis доволі нерозбірливий. Ізмаїлу Срезневському вдалося відчитати «Помози Б(о) же ра(боу) (сво)ему . . . си крт в лѣт(о) 595». Останнє слово і літери вказують на 1194 рік, що дає змогу пов'язати зведення храму з будівельною діяльністю Романа Мстиславича.

СВЯТО-УСПЕНЬСЬКИЙ КАФЕДРАЛЬНИЙ СОБОР (СОБОР УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ)

Собор Успіння Пресвятої Богородиці – пам'ятка сакаральної архітектури періоду XII століття, велична і довершена будівля. Звів його у 1156–1160 роках удільний князь Мстислав Ізяславович, згодом великий князь Київський. Це єдиний храм на території Волині, що дійшов до нас з часів Київської Русі. Чудовий архітектурний ансамбль включає будівлю храму, дзвіницю й Будинок єпископів.

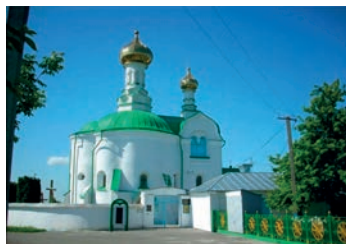
Храм служив усипальницею Волинських князів та єпископів. З цієї святині також пов'язаний рід князів Сангушків. Так, староста луцький Андрій Михайлович (помер у 1560 році) та його син Олександр (помер у 1565 році) поховані в Успенському соборі у Володимирі.

Duke of Kiev. This is the only church in Volhynia still standing from the times of Kievan Rus'. The exquisite architectural complex covers the church building, the belfry and the Bishop's House.

The church served as the burial place for Volhynia dukes and bishops. The Sanguszko family is also associated with the sanctuary. The Dormition Cathed-

ral in Włodzimierz is the place of burial of Andrzej Michałowicz Sanguszko, Starost of Łuck (died in 1560) and his son Aleksander (died in 1565).

During its almost millennial history, the Dormition Cathedral has been through many trials and tribulations – it was vandalised by the Tatars and consumed with fires, decorated with gold and shot

Mało które ukraińskie miasto może się pochwalić tak bogatą historią. Włodzimierz zachował zabytki z praktycznie każdego znaczącego okresu swojej historii. Będąc w tym majestatycznym mieście, zdecydowanie powinieneś zobaczyć wały obronne i świątynię Rusi Kijowskiej, kompleks budynków klasztornych dominikanów za panowania litewskiego, kościoły Rzeczypospolitej, polską architek-

turę międzywojenną, koszary wojskowe Imperium Rosyjskiego oraz miejsca bólu, strachu i nienawiści okresu II wojny światowej.

Na dawnym placu klasztoru oo. Kapucynów mieści się Muzeum Historyczne Włodzimierza Wołyńskiego. To jedno z najlepszych miejsc na Wołyniu, w którym historia ożywa. Zostało utworzone w 1887 roku. Muzeum powstało w celu zachowania zabytków Wołynia i nazywało się „Skarbiec przeszłości”. Dziś znajduje się w nim ponad 18 tysięcy eksponatów. Większość z nich jest unikalna. Muzeum zebrało kolekcję monet obejmującą okres od VI do XIX wieku. Każda moneta ma swoją historię. Wśród eksponatów znajdują się również rękopisy, pierwsze drukowane książki i rzadko spotykane ikony. W muzeum historii lokalnej można znaleźć miniaturę pierwotnego Włodzimierza.

Za swoją майже тисячолітню історію собор Успіння Пресвятої Богородиці пережив чимало – храм спустошували татари й охоплювали пожежі, його прикрашали золотом і розстрілювали з гармат, у ньому звершували богослужіння та влаштовували склади. Періоди розквіту змінювалися роками запустіння й розрухи. Проте святиня зуміла вистояти та зберегти свою велич.

Далеко не кожне українське місто може похвалитися настільки багатою історією. Володимир зберіг пам'ятки фактично з кожного визначного періоду своєї історії. Потрапивши у це величне місто, неодмінно потрібно побачити і Вали городища, і храми Київської Русі, комплекс будівель Домініканського монастиря часів Литовського правління, костели Речі Посполитої, міжвоєнну польську архітектуру, військові городки Російської імперії та місця bóлу, страху та ненависті періоду Другої світової війни.

У старовинному сквері монастиря Капуцинів розмістився Володимир-Волинський історичний музей. Цей музей – одне з кращих місць Волині, де історія оживає. Заснований він ще у 1887 році. Тоді музей створювався з метою збереження пам'яток старовини Волині і називався Давньосховище. Сьо-

at with cannons, served as a place for worship and as a warehouse. The times of prosperity were turning into years of devastation and damage. However, the church managed to survive and maintain its greatness.

Few Ukrainian towns can boast such a rich history. In Włodzimierz there are preserved his-

toric objects from almost all significant periods in history. Visitors to this majestic town should definitely see the defence walls and the churches of the Kievian Rus', the complex of monastery buildings of the Dominicans under the Lithuanian rule, the churches of the Polish Republic, Polish interwar architecture, military barracks of the Russian Empire and memorials of the pain, fear and hatred of the World War II period.

The former Capuchin Monastery houses the Włodzimierz Wołyński Historical Museum. This is one of the best places in Volhynia where history becomes live. The museum was created in 1887 in order to preserve the historic objects of Volhynia and was called "The treasury of the past". Today it houses more than 18,000 exhibits. Most of them are unique. The museum has a collection of coins

годні тут зберігається понад 18 тисяч експонатів. Більшість з них є унікальними. У музеї зберігається колекція монет, яка охоплює період з 6 по 19 століття. Кожна монета має свою історію. Серед експона-

Kilka kilometrów od Włodzimierza Wołyńskiego znajduje się Monaster Zaśnięcia Matki Bożej w Zimnem. To miejsce, które każdy powinien odwiedzić przynajmniej raz w życiu. Piękne fontanny, dużo zieleni, święte źródło, a co najważniejsze - klasztor, który został ufundowany przez księcia Włodzimierza Wielkiego w latach 992-993.

НОРОЧÓВ

Horochów po raz pierwszy wspomniano w dokumentach z 1450 r. W pierwszej połowie XV wieku Horochów należał do wielkiego księcia litewskiego Świdrygiełła, syna Olgierda Giedymowicza. W 1450 r. Na mocy przywileju króla polsko-litewskiego Kazimierza IV Jagiellończyka Horochów i okoliczne

tów також є стародавні рукописи, перші друковані книги та рідкісні ікони.

У краєзнавчому музеї можна побачити стародавній Володимир у мініатюрі.

В декількох кілометрах від Володимира-Волинського розташований Святогорський Успенський Зимненський ставропігійний монастир. Це те місце, яке варто відвідати кожному хоча б раз у житті. Красиві фонтани, багато зелені, святе джерело, а найголовніше – монастир, який особисто заклав ще сам князь Володимир Великий у 992-993 роках.

ГОРОХІВ

Уперше Горохів згадується у документах 1450 року. У I половині XV століття Горохів належав великому князю литовському Свидригайлу Ольгердовичу.

from between the 6th and the 19th century. Each coin has its own history. The exhibits also include manuscripts, first printed books and rare icons. The local history museum features a miniature of the original Kazimierz town.

Several kilometres from Włodzimierz Wołyński there is the Dormition Convent in Zimne. This is the place that everyone should see at least once in their lives. Beautiful fountains, lots of greenery, the sacred spring and, most importantly, the convent, donated by Duke Włodzimierz Wielki between 992 and 993.

НОРОЧÓВ

Horochów was mentioned for the first time in sources from 1450.

 wsie zostały przekazane szlachcicowi Olizarowi Szyłowiczowi za zasługi dla Świdrygiełła.

W 1487 roku osada Horochów przeszła na własność książąt Sanguszków, którzy później są znani jako Sanguszkowie Koszyrscy.

W 1571 roku Horochów był już nazywany miastem. 26 lipca 1600 roku Hrehory, syn Lwa Sanguszki Koszyrskiego, nadał mu prawa magdeburskie. Akt ten został zatwierdzony przez króla Polski Zygmunta III Wazę 10 marca 1601 roku na Sejmie walnym w Warszawie.

Z fundacji rodziny Sanguszków w 1619 r. zbudowano kościół w Horochowie pod wezwaniem Wniebowzięcia Naświętszej Marii Panny i Podniesienia Krzyża. Książę Hrehory Sanguszko nakazał pochować się w tym kościele. Niestety, kościół nie

przetrwiał do naszych czasów. Pamiątka działalności Sanguszków została stracona na zawsze.

Pomimo tego smutnego faktu, w Horochowie są miejsca, które można i warto odwiedzić. Na przykład Horochowskie Narodowe Muzeum Historyczne, które zostało otwarte w 1967 r. Obecnie muzeum

 1450 року грамотою польсько-литовського короля Казимира IV Ягеллончика Горохів з навколишніми селами, за заслуги у Свидригайла, був відданий у власність шляхтичу Олізару Шилевичу.

У 1487 році поселення Горохів переходить у власність князів Сангушевичів, яких пізніше стали називати Сангушками-Коширськими.

У 1571 році Горохів уже іменувався містечком. 26 липня 1600 року йому було надано Магдебурзьке право Григорієм Львовичем, сином Лева Олексійовича Сангушка-Коширського. Ця грамота була затверджена королем польським Сигізмундом III Вазою 10 березня 1601 року на вільному сеймі у Варшаві.

Кošтом родини Сангушків 1619 року у Горохові постав костел під титулом Успіння Пресвятої Діви Марії і Віднайдення Святого Хреста. У цьому храмі заповів поховати себе князь Григорій Сангушко.

Проте, костел не дожив до наших днів. Пам'ятка, пов'язана з діяльністю Сангушків, втрачена для нас назавжди.

Незважаючи на цей сумний факт, у Горохові є місце, яке можна і варто відвідати. Для прикладу, Горохівський народний історичний музей, який було відкрито у 1967 році. Нині у фондах музею понад 1500 експонатів. Музей розповідає про історію Горохова – одного з найстаріших поселень Волині. Археологічні знахідки давньоруського періоду, пам'ятки епохи бронзи та черняхівської культури свідчать про давнє життя мешканців краю. Світлини старого міста та документальні матеріали розповідають про древні витoki Горохова, який є південними воротами Волинської області. Тут знайдені залишки городища часів Київської Русі.

 In the first half of the 15th century Horochów belonged to the Grand Duke of Lithuania Świdrygiełło, the son of Olgierd Giedymowicz. In 1450, on the basis of the privilege granted by the King of Poland and Lithuania Casimir IV Jagiellon, Horochów and neighbouring villages were given to the nobleman Olizar Szyłowicz for his merits to Świdrygiełło.

In 1487 the Horochów settlement became the property of the Sanguszko Dukes, later referred to as the Kamień Koszyrski line of the House of Sanguszko.

In 1571 Horochów was already called a town. On 26 July 1600 Hrehory, the son of Lew Sanguszko Koszyrski, granted Magdeburg rights to Horochów. The deed was approved by the King of Poland Sigismund

ma w swoich zasobach ponad 1500 eksponatów. Muzeum opowiada historię Horochowa, jednej z najstarszych osad na Wołyniu. Znaleźiska archeologiczne z okresu staroruskiego, zabytki epoki brązu i kultury czerniachowskiej świadczą o pradawnym życiu mieszkańców regionu. Zdjęcia starego miasta i materiały dokumentalne opowiadają o dawnych początkach Horochowa który jest południową bramą Wołynia. Znalaziono tu pozostałości osadnictwa z czasów Rusi Kijowskiej.

BERESTECZKO

Kolejnym ciekawym miejscem, które warto odwiedzić w rejonie horochowskim jest Beresteczko – jedno z najbardziej niesamowitych i malowniczych miasteczek na Ukrainie. Spodoba się ono nie

tylko miłośnikom architektury sakralnej, ale także fascynatom historii ukraińskich Kozaków, którzy chcą odwiedzić historyczne miejsca znaczących bitew.

O osadzie wspomniano po raz pierwszy w akcie wielkiego księcia litewskiego Kazimierza Jagiellończyka z 1 czerwca 1445 r. Istnieje wiele legend na temat pochodzenia nazwy miasta Beresteczko. Jedną z nich mówi o osadnikach z Brześcia, którzy przybyli nad rzekę Styr, założyli tu osadę i nadali jej nazwę na cześć swojego rodzinnego miasta. Z innej wersji wiadomo, że były tu duże lasy, w których rosło wiele brzoź („berez”). Stąd nazwa – Beresteczko.

W 1559 roku na mocy przywileju króla Polski Zygmunta II Augusta miasto uzyskało prawo magdeburskie. Odbywały się tu targi i jarmarki.

W XVII i XVIII wieku miasto należało do szlacheckich rodzin Prońskich, Leszczyńskich, Sanguszków

БЕРЕСТЕЧКО

Ще одним визначним місцем, яке потрібно обов'язково відвідати на Горохівщині – Берестечко, одне з найдивовижніших та наймальовничіших містечок в Україні. Тут сподобається не тільки любителям церковної архітектури, а й шанувальникам історії українського козацтва, які бажають відвідати історичні місця визначних битв.

Поселення вперше згадується в грамоті великого князя литовського Казимира Ягеллончика від 1 червня 1445 року. Існує чимало легенд про походження назви міста Берестечка. Одна із них розповідає, що частина переселенців з міста Берестя прийшли на річку Стир, заклали тут своє поселення, а назву дали на честь рідного міста. З іншої версії стає відомо,

що тут були великі ліси, в котрих росло особливо багато берестів. Звідси й назва – Берестечко.

У 1559 році за привілеєм короля польського Сигізмунда I Августа місто отримувє Магдебурзьке право. Тут проводяться великі торги і ярмарки.

У XVII–XVIII століттях місто належало шляхетним родинам Пронських, Лешинських, Сангушків, Заславських, Корчевських, Замойських.

III Vasa on 10 March 1601 during the General Sejm in Warsaw.

By donation of the Sanguszko house, in 1619 the Assumption and the Elevation of the Cross Church was constructed in Horochów. Duke Hregory Sanguszko ordered to be buried in this church.

Unfortunately, the church did not survive to the present times. This memorial of Sanguszko house's activity is lost forever.

Despite this sad fact, there are places worth visiting in Horochów, for instance, the National Historical Museum in Horochów, which was opened in 1967, currently housing more than 1500 exhibits. The museum tells the story of Horochów, one of the oldest settlements in Volhynia. Archaeological discoveries from the Old Ruthenian period, the monuments of the Bronze Age and the Chernyakhov culture are

testimony to the ancient life of the region's residents. Photographs of the old town and documentary materials tell the story of the origins of Horochów, which is the southern gate of Volhynia. The place contains the remnants of settlements from the times of Kievan Rus'.

BERESTECZKO

Another fascinating place worth visiting in the Horochów Raion is Beresteczko, one of the most amazing and picturesque towns in Ukraine. It can be of interest not only to sacral architecture lovers but also to the enthusiasts of the history of Ukrainian Cossacks willing to visit the historic places of the main battles.

The settlement was mentioned for the first time in the deed of the Grand Duke of Lithuania Casimir

— ków, Zasławskich, Karczewskich, Zamojskich. Często jedni właściciele sprzedawali je lub dzierżawili innym.

Miasto zyskało światową sławę dzięki bitwie pod Beresteczkiem z 1651 roku. Była to bitwa z największą liczbą uczestników na terenie kraju do początków XX wieku. Bitwę pod Beresteczkiem wygrały wojska Rzeczypospolitej. Ale już dwa miesiące później Bogdan Chmielnicki zebrał dużą armię, która była w stanie zablokować wojska polsko-litewskie pod Białą Cerkwią i wymusić zawarcie ugody.

Najważniejszym obiektem w Beresteczku jest muzeum-rezerwat „Kozackie Mogiły”, utworzony w 1966 r.

Na terenie miasta znajdują się również dwa słynne kościoły – Kościół Trójcy Świętej i prawosławny Sobór Świętej Trójcy. Kościół został zbudowany

przez Polaków w 1765 roku na cześć zwycięstwa w bitwie pod Beresteczkiem.

Jeszcze jedną wartą uwagi budowlą jest ceglana obelisk zbudowany na grobie dawnego właściciela miasta księcia Aleksandra Prońskiego (XVI w.), którego żoną była Teodora, córka hetmana polnego Romana Sanguszki.

— Часто одні власники продавали його іншим або віддавали в оренду.

Світову славу місто здобуло у зв'язку з Берестецькою битвою 1651 року. Вона була найбільшою за кількістю учасників на території нашої країни до початку XX століття. В Берестецькій битві перемогли війська Речі Посполитої. Але уже через два місяці Богдан Хмельницький зібрав велике військо, яке змогло блокувати польсько-литовські війська під Білою Церквою, змусивши їх укласти мирний договір.

Найголовнішим об'єктом Берестечка є музей-заповідник «Козацькі могили», створений у 1966 році.

На території містечка також знаходяться два відомі храми – костел Святої Трійці та православний Свято-Троїцький собор. Костел збудований

поляками в 1765 році в честь своєї перемоги в битві під Берестечком.

Ще однією спорудою, вартою уваги, є кам'яний стовп, збудований на могилі колишнього власника містечка князя Олександра Пронського (XVI ст.). Був одружений на Федорі, доньці гетьмана польного Романа Сангушка. Місцеві жителі називають споруду «Мурований стовп». Існує легенда, що срібна труна князя

— Jagiellon of 1 June 1445. There are many legends on the origin of Beresteczko's name. One of them is about settlers from Brest who came by the Styr, started a settlement here and named it after their family town. Another version is that there were large forests there with many birch trees ("berezny"). Thus the name Beresteczko.

In 1559, on the basis of the privilege of the King of Poland Sigismund II Augustus, the town was granted Magdeburg rights. Markets and fairs were held there.

In the 17th and 18th century the town belonged to noble houses of Proński, Leszczyński, Sanguszko, Zasławski, Karczewski and Zamojski. Often one owner sold or leased the town to the other.

Miejscowi nazywają budynek „Murowanym słupem”. Istnieje legenda, że srebrna trumna księcia była wypełniona klejnotami i zawieszona w krypcie na złotych łańcuchach.

Do interesujących atrakcji należy też kopiec-kurhan „Święta Tekla” i „Zapora dziewic”. Święta Tekla jest kapliczką o wysokości 3,5 metra, która została

zbudowana w XVII wieku w formie 4 filarów połączonych arkadami, na pamiątkę spalonego klasztoru i zamęczonych 43 mniszek. Zapora dziewic to miejsce w pobliżu Beresteczka, w którym zamordowano wiele młodych dziewcząt, a ich ciała pokryły bagna.

KOWEL

Historia miasta Kowel, położonego 60 km od granicy ukraińsko-polskiej, sięga drugiej połowy XIV wieku, kiedy północno-zachodnie obrzeża Wołynia były w rękach starszego syna księcia Fiodora Olgierdowicza – Sanguszkii Fedkowicza, który miał tytuł „księcia Ratna i Kowla”. Kolejnym właścicielem osady nad Turią był syn Sanguszkii, książę Michał.

Najważniejsze zasługi dla rozwoju Kowla miał książę Wasyl Sanguszko. To za jego panowania

була наповнена коштовностями і висіла у склепі на золотих ланцюгах.

До цікавих atrakцій також відносяться пам'ятка-курган «Свята текля» та «Дівоча гребля». Свята текля – це капличка висотою 3,5 метра, що збудована у XVII столітті у вигляді 4-ох стовпів з стрілочастими арками в пам'ять спаленого монастиря і замучених 43 черниць. Дівоча гребля – це місцина біля Берестечка, де замордували багато молодих дівчат, а їхніми тілами загатили болото.

КОВЕЛЬ

Історія міста Ковель, розташованого за 60 кілометрів від українсько-польського кордону, сягає другої половини XIV століття, коли північно-західні

The town became famous in the world thanks to the Battle of Beresteczko of 1651. It was a battle with the highest number of participants in the country until the early 20th century. The Battle of Beresteczko was won by the army of the Polish Republic. Two months later Bogdan Chmielnicki gathered a large army which was able to block the Polish-Lithuanian army under Bila Tserkva and enforce a settlement.

The most important building in Beresteczko is the Cossack Graves Museum Reserve established in 1966.

There are also two famous churches in the town – the Holy Trinity Church and the Holy Trinity Orthodox Church. The church was constructed by Poles in 1765 to commemorate the victory in the Battle of Beresteczko.

Another attention-worthy structure is the brick obelisk on the grave of the former owner of the town Duke Aleksander Proński (16th century), whose wife was Teodora, the daughter of the Field Hetman Roman Sanguszko.

The locals call the structure “The brick pole”. A legend has that the silver coffin of the duke was filled with jewels and suspended in the crypt on gold chains.

Further noteworthy locations include the “Saint Thekla” barrow-mound and “The virgins’ barricade”. Saint Thekla is a chapel with a height of 3.5 metres built in the 17th century in the form of 4 pillars joined with arcades to commemorate the burnt convent and 43 nuns tortured to death. The virgin’s barricade is a place near Beresteczko where many young girls were murdered, and their bodies were covered by the marshes.

w 1518 r. król polski Zygmunt I Stary wydał przywilej, zgodnie z którym pozwolono na utworzenie miasta na terenie wsi Kowel. Otrzymało ono także prawo magdeburskie, które pozwalało na organizację dwóch jarmarków rocznie - w święto Podwyższenia Krzyża i czwartego dnia świąt Bożego

Narodzenia. Sławny przedstawiciel rodu Sanguszków, aby wzmocnić rodzinną posiadłość, zbudował potężny zamek w Kowlu. Z powodu przedłużających się konfliktów z sąsiadami książę Wasyl Sanguszko Kowelski w 1543 r. przyjął ofertę żony Zygmunta zamiany majątków. W 1543 r. Została zawarta transakcja w Krakowie. Według niej Wasyl Sanguszko Kowelski przeniósł swoje prawa do Kowla na królową Bonę, w zamian otrzymując inne dobra. Era książąt Sanguszków na kowelszczyźnie zakończyła się. A w Zamku kowelskim pojawili się nowi właściciele.

Nie wiemy obecnie, jak wyglądał ten budynek, ponieważ dziś nie ma po nim śladu.

8 km na wschód od Kowla znajduje się wieś Kołodeżno, znane przede wszystkim z Muzeum Twórczości Łesi Ukrainki. Muzeum zostało założone

о країні Волині знаходилися в руках старшого сина князя Федора Ольгердовича – Сангушка Федьковича, що мав титул «князя на Ратно та Ковелі». Наступним власником поселення на річці Турії був син Сангушка князь Михайло.

Найважливіше місце у розвитку Ковеля належить князю Василю Сангушку. Саме за часів його правління у 1518 році була видана грамота польського короля Сигізмунда I, згідно з якою на місці села Ковле дозволялося створити місто. Воно також отримувало Магдебурзьке право, яким дозволялося проводити два ярмарки на рік - на свято Воздвиження Хреста Господнього і на четвертий день Різдва.

Славетний представник роду Сангушків для укріплення свого родинного маєтку влаштував у Ковелі міцний замок. Через тривалі конфлікти з

сусідами князь Василь Михайлович Сангушко-Ковельський у 1543 році приймає пропозицію дружини Сигізмунда обміняти маєтками. У 1543 році у Краківі було укладено угоду. Відповідно до неї Василь Сангушко-Ковельський передав свої права на Ковель королеві Боні, натомість отримавши маєтки в іншому місці. Доба князів Сангушків на Ковельщині скінчилася. А у Ковельського замку з'явилися нові власники.

Як виглядала ця споруда, наразі невідомо, адже до наших днів від неї не залишилося і сліду.

За 8 кілометрів на схід від Ковеля розташоване село Колодажне, відоме перш за все літературно-меморіальним музеєм Лесі Українки. Музей було засновано у 1949 році на території садиби, де славетна українська поетеса прожила дитячі й юнацькі роки.

KOWEL

The story of Kowel, a town located 60 km from the Ukrainian-Polish border, dates back to the second half of the 14th century, when the north-western border of Volhynia was in the hands of the elder son of Duke Fiodor Olgierdowicz – Sanguszko Fedkowicz, who held the title of "the Duke of Ratno and

Kowel". Another owner of the settlement over the Turiya River was the son of Sanguszko, Duke Michał.

Duke Wasyl Sanguszko contributed to the greatest extent to the development of Kowel. During his realm in 1518 the King of Poland King Sigismund I the Old granted a privilege according to which the Kowel village was turned into a town. It was also

w 1949 r. w miejscu, gdzie słynna ukraińska poetka spędziła dzieciństwo i młodość.

Ekspozycja muzeum – posiadłości Łesi Ukrainki mieści się w dwóch domach pamięci – „Białym” – Łesi i „Szarym” – jej rodziców, gdzie prezentowane są materiały dokumentujące życie i twórczość Łesi Ukrainki, Ołeny Pczilki i innych członków rodziny Kosaczów.

Muzeum-posiadłość otoczona jest pięknym parkiem ze stawem. Spacerując po tych malowniczych miejscach natchnęły Łesię Ukrainkę do stworzenia wielu wspaniałych utworów, które podziwiają znawcy poezji z całego świata.

Pośród 6 tysięcy eksponatów muzealnych szczególnie zainteresowanie wzbudzają przedmioty osobiste Łesi Ukrainki i jej ubrania. Ciekawe są także zdjęcia rodzinne, przedmioty codzienne-

go użytku i wytwory sztuki ludowej, zabytkowe i kunsztowne meble, dzieła pisarki wydane za życia i bogata biblioteka rodziny. Z każdym eksponatem wiąże się ciekawa historia, dokładnie poznasz wydarzenia, które miały miejsce w życiu Kosaczów i wpłynęły na ukształtowanie się Łesi Ukrainki jako pisarki.

Ekspozycja muzeu-sadiби Лесі Українки розміщена у двох меморіальних будинках – «білому» Лесиному та «сірому» батьківському, де представлено документальні матеріали з життя і творчості Лесі Українки, Олени Пчілки та інших членів сім'ї Косачів.

Садиба-музей оточена красивим парком зі ставком. Саме прогулянки цими мальовничими місцями надихнули Лесю Українку на створення багатьох чудових творів, якими захоплюються поціновувачі поезії з усього світу.

Серед 6 тисяч музейних експонатів особливо популярними є особисті речі Лесі Українки та її одяг. Цікаво також побачити сімейні фотографії, речі побуту та етнографії, старовинні й вишукані меблі, рукописи і прижиттєві видання творів письменниці та багату сімейну бібліотеку. Про кожен експонат

тут розкажуть цікаву історію, детально ознайомлять вас із подіями, які відбувалися у житті Косачів та вплинули на становлення Лесі Українки як письменниці.

granted Magdeburg rights, which enabled the organisation of two fairs per year – on the Elevation of the Cross holiday and on the fourth day of Christmas. The famous representative of the house of Sanguszko built the massive castle in Kowel to strengthen the family property. Due to prolonged conflicts with neighbours, Duke Wasyl Sanguszko Kowelski in

1543 consented to the exchange of estates offered by Sigismund's wife. The transaction was finalised in 1543 in Kraków. As part of the transaction, Wasyl Sanguszko Kowelski transferred his rights to Kowel to Queen Bona, receiving other assets in exchange. The era of the Sanguszko Dukes in the Kowel Region came to an end. New owners appeared in the Kowel Castle.

Today we do not know how the building looked like, as no traces of it have been preserved.

8 km to the east of Kowel there is Kołodeżno, known primarily for the Museum of the Work of Lesya Ukrainka. The museum was established in 1949, in the place where the famous Ukrainian poet spent her childhood and youth.

The museum's exhibition – the estate of Lesya Ukrainka – encompasses two memorial houses –

ŁUCK

Łuck – historyczne centrum Wołynia, jedno z najstarszych miast na Ukrainie. Pierwsza wzmianka o nim pojawia się w Kodeksie Hipackim z 1085 roku. Główną atrakcją i chlubą miasta jest Zamek Górny, inaczej zwany Zamkiem Lubarta, którego budowę rozpoczęto w latach 1350-tych. Od południa i zachodu ochronę Górnego Zamku wzmocnił zamek Okólny, zbudowany na przełomie XIV-XV wieku.

Przez wieki kompleks zamkowy w Łucku z jego zamkami Górnym i Okólnym pozostawał potężną fortecą i miejscem, w którym koncentrowała się cała władza księstwa wołyńskiego: od ustawodawczej (książęcej) i sędowniczej do władzy wykonawczej i kościelnej.

W zamku Okólnym znajdowały się domy szlachty, bogatych mieszczan, ważnych urzędników

ЛУЦЬК

Луцьк - історичний центр Волині, одне з найстаріших міст України. Перша згадка про нього міститься в Іпатіївському літописі 1085 року.

Головна пам'ятка і гордість міста - Верхній замок або Замок Любарта, будівництво якого розпочалося у 1350-ті роки. З боку півдня і заходу захист Верхнього замку підсилював Окольний замок, зведений на рубежі XIV-XV століть.

Протягом століть комплекс Луцького замку з його Верхнім і Окольним замками залишався могутньою фортецею і місцем, де зосередилася вся влада Волинського князівства: від законодавчої (князівської) і судової до виконавчої та церковної.

На теренах Окольного замку розмістилися будинки знаті, багатих міщан, важливих чиновників і єпископів. Тут мешкали місцеві магнати, серед

 "White" (Lesya's) and "Grey" (her parents'), presenting materials documenting the life and works of Lesya Ukrainka, Olena Pchilka and other members of the Kosach family.

The estate museum is surrounded with a beautiful park with a pond. Walking along these picturesque places inspired Lesya Ukrainka to create many splendid works admired by experts in poetry throughout the world.

Among 6 thousand museum exhibits, personal belongings of Lesya Ukrainka and her clothes attract particular interest. Visitors' attention is also drawn to her family photographs, objects of everyday use and works of folk art, historic and artistic furniture, the writer's works published during her lifetime and a rich family book collection. Each exhibit has a fascinating story behind it; visitors will have an oppor-

tunity to find out about the details of events taking place in the life of the Kosacz family and shaped Lesya Ukrainka as an author.

LUTSK

Lutsk – the historic centre of Volhynia, one of the oldest towns in Ukraine. The first mention of the town appeared in the Hypatian Codex of 1085. The main attraction and pride of the town is the Upper Castle, also called Lubart's Castle, whose construction began in 1350s. The defence of the southern and western part the Upper Castle is reinforced with the Circular Castle built at the turn of the 15th century.

For ages the castle complex in Lutsk with its Upper and Circular castles remained a powerful

яких родина князя Федора Сангушка – маршала Волинської землі.

У середині XVI століття у цьому кварталі знаходився двір князя Андрія Сангушка-Коширського, старости Луцького. Він брав активну участь і в розбудові міста, і в його обороні. У разі потреби князь виставляв до війська коней із вершниками.

До нашого часу князівські масткі не збереглися. Про Окольний замок нагадує лише одна вежа й фрагменти стіни. Натомість, Верхній замок зберігся практично у первісному вигляді. І до сьогоднішнього дня він, овіяний безліччю легенд і таємничих історій, вабить своїх гостей красою, величністю і міццю.

На території Луцького замку нині є кілька музейних експозицій: виставка дзвонів, давньої в'язниці та Музей книги. Але особливо цікаво

буде зазирнути у Художній музей, який розташований в колишньому Будинку повітової канцелярії і шляхетських судів, збудованому 1789 року на руїнах княжого палацу. Його колекція сформована на основі експонатів магнатської галереї князів Радзивілів, творів образотворчого мистецтва, що зберігалися у музеях Луцька до 1939 року, а також пізніших надходжень.

У розділі зарубіжного мистецтва XVII – початку XX століття представлено живопис Іспанії, Італії, Фландрії, Франції, Австрії, Німеччини, Англії і Польщі. Це роботи Алессандро Маньяско, Франца Вінтерхальтера, Аррі Шеффера, Жака Куртуа (Бургіньона), Юзефа Брандта, Владзімежа Тетмаєра, Юліана Фалата, Войцеха Коссака. Славу музейного зібрання складає твір іспанського художника Хосе де Рібери – картина „Святий Ієронім” (1644

stronghold and the central point of the reign over the Duchy of Volhynia: from the legislative (ducal) and judicial power to the executive and Church power.

In the Circular Castle there were houses belonging to nobles, rich burghers, important

officials and bishops. This was the home of local magnates, including the family of Duke Fiodor Sanguszko, Marshal of Volhynia.

In mid-16th century the castle served as the mansion of Duke Andrzej Sanguszko Koszyrski, the Starost of Lutsk. He actively participated in the

 i biskupów. Mieszkali tu miejscowi magnaci, w tym rodzina księcia Fiodora Sanguszki, marszałka ziemi wołyńskiej.

W połowie XVI wieku w tym miejscu znajdował się dwór księcia Andrzeja Sanguszki Koszyskiego, starosty łuckiego. Brał czynny udział w rozwoju miasta i jego obronie. W razie potrzeby książę wystawiał do walki konie i jeźdźców.

Do dziś majątki księcia nie przetrwały. Tylko jedna wieża i fragmenty muru przypominają o zamku Okólnym. W przeciwieństwie do tego Zamek Górny zachował się prawie w oryginalnej formie. I do dziś owiany wieloma legendami i tajemniczymi historiami przyciąga gości pięknem, majestatem i siłą.

Obecnie na terenie zamku w Łucku znajdują się kilka ekspozycji muzealnych: wystawa dzwonów, dawne więzienie i Muzeum Książki. Ale szcze-

gólnie interesujące będzie spojrzenie na Muzeum Sztuki, które znajduje się w budynku dawnej Kancelarii Powiatowej i Sądu Szlacheckiego, zbudowanym w 1789 r. na ruinach pałacu księcia. Jego kolekcja obejmuje eksponaty magnackich zbiorów książąt Radziwiłłów, dzieła sztuki przechowywane w muzeach łuckich do 1939 r., a także późniejsze nabytki.

W dziale sztuki zagranicznej od XVII do początków XX wieku prezentowane jest malarstwo Hiszpanii, Włoch, Flandrii, Francji, Austrii, Niemiec, Anglii i Polski. Są to obrazy: Alessandro Magnasco, Franza Winterhaltera, Arri Schaeffer, Jacquesa Courtoisa (Bourguignon), Józefa Brandta, Włodzimierza Tetmajera, Juliana Fałata, Wojciecha Kossaka. Chlubą muzealnej kolekcji jest dzieło hiszpańskiego artysty José de Ribera - obraz „Święty Hieronim” (1644). Muzeum szczyci się kolekcją polskiej sztuki XVII - początku XX

 р.). Музей пишається збіркою польського мистецтва XVII – початку XX століття, яка є однією з найбільших в Україні.

Окремий розділ становлять твори українсько-го і російського мистецтва другої половини XIX – першої третини XX ст., а також сучасний український живопис.

КАФЕДРАЛЬНИЙ СОБОР СВЯТИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА

Неподалік замку знаходиться найбільший костел в Україні. Це - кафедральний собор святих апостолів Петра і Павла, побудований в 1616–1639 роках як церква при монастирі єзуїтів. У храмі є приголомшливі триярусні підземелля. Особливо вражає їх висота, яка в окремих місцях досягає майже шести

метрів. Тут знаходилися сакральні об'єкти, трапезна, в'язниця, гробниці. Кістниця, що до сьогоднішнього дня збереглася, залишає незабутнє враження. Тут ховали знатних жителів міста, в тому числі і луцьких римо-католицьких єпископів. Сьогодні цей підземний комплекс за оцінками експертів очолює п'ятірку найзагадковіших підземель України.

 development of the town and in its defence. When needed, the duke provided horses with riders for combat.

The estate of the duke has not survived. The only reminders of the Circular Castle are a single tower and wall fragments. Contrary to the Circular Castle, the Upper Castle has been preserved almost in its original form. Even now this castle, surrounded with many legends and mysterious stories, attracts guests with its beauty and majestic and powerful appearance.

Currently the castle in Lutsk features several museum exhibitions: the bell exhibition, the former prison and the Book Museum. Of particular interest here is the Arts Museum located in the building of the former District Chancellery and the Noble Court, built in 1789 on the ruins of the Duke's palace. Its

collections include exhibits from the magnate collections of the Radziwiłł Dukes, works of art stored in Lutsk museums until 2039, and later historic objects.

The section of foreign arts from between the 17th and early 20th century presents paintings from Spain, Italy, Flanders, France, Austria, Germany, England and Poland. These include paintings by Alessandro Magnasco, Franz Winterhalter, Arri Schaeffer, Jacques Courtois (Bourguignon), Józef Brandt, Włodzimierz Tetmajer, Julian Fałat, and Wojciech Kossak. The showpiece of the museum collection is the work of the Spanish artist José de Ribera, the painting “St. Jerome” (1644). The museum boasts a collection of Polish art of the 17th to early 20th century, one of the largest in Ukraine.

The works of Ukrainian and Russian art from the 2nd half of the 19th to 1930s and contempor-

wieku, która jest jedną z największych na Ukrainie. Osobny dział stanowią dzieła sztuki ukraińskiej i rosyjskiej II poł. XIX – do lat 30. XX wieku oraz współczesnego malarstwa ukraińskiego.

KATEDRA ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA

Niedaleko zamku znajduje się największy kościół na Ukrainie. Jest to Katedra Świętych Apostołów Piotra i Pawła, zbudowana w latach 1616–1639 jako kościół klasztorny jezuitów. Świątynia ma niesamowite trzypiętrowe podziemia. Szczególnie imponująca jest ich wysokość, która w niektórych miejscach osiąga prawie 6 metrów. Znajdują się tu przedmioty religijne, refektarz, więzienie, groby. Zachowane do dziś ossuarium sprawia niezapomniane wrażenie. Pochowano tu szlachetnych mieszkańców miasta, w tym biskupów rzymskokatolickich w Łucku.

ary Ukrainian paintings are included in a separate section.

STS. PETER AND PAUL CATHEDRAL

Near the castle there is the largest church in Ukraine. This is Sts. Peter and Paul Cathedral, built between the years 1616–1639 as a monastery church of the Jesuits. The church has an incredible three-level underground. The most impressive is their height, which in some parts reaches almost 6 metres. It holds religious objects, a refectory, a prison and tombs. The ossuary preserved until today makes an unforgettable impression. This is the tomb of noble residents of the city, including Roman Catholic bishops in Lutsk. According to the experts, today the underground complex is among the five most mysterious dungeons in Ukraine.

Zdaniem ekspertów, dziś ten podziemny kompleks stoi na czele pięciu najbardziej tajemniczych lochów na Ukrainie.

ŁUCKI DOM Z CHIMERAMI

Będąc w Łucku, koniecznie trzeba zobaczyć jeden z siedmiu cudów Wołynia – Dom Golowania. Jest to obiekt architektoniczny współczesnej historii miasta. To nie tylko dom, ale prawdziwe dzieło sztuki stworzone przez lokalnego rzeźbiarza. Dom położony jest na terenie rezerwatu państwowego „Stary Łuck” nad brzegiem rzeki Styr.

Dom Mykoły Golowania jest często nazywany domem z chimerami, choć sam artysta przyznaje, że mu się to nie podoba. Rzeczywiście rzeźby na domu nie wyglądają na chimery. Budynek przypomina średniowieczny zamek z gotyckimi i barokowymi ele-

БУДИНОК З ХИМЕРАМИ

Перебуваючи у місті Луцьку, неодмінно потрібно відвідати одне з семи див Волині – Будинок Голованя. Він є архітектурною пам'яткою сучасної історії міста. Це не просто житловий будинок, а справжній витвір мистецтва, створений місцевим скульптором самотужки. Розташований будинок на території державного заповідника «Старий Луцьк» на березі річки Стир.

Дім Миколи Голованя часто називають будинком з химерами, хоча сам митець признається, що йому це не подобається. І справді, скульптури в будинку не схожі на химер. Сама споруда нагадує середньовічний замок з рисами готики й бароко. Витвори прикрашають стіни, дах, подвір'я. Виготовляє їх скульптор здебільшого з каменю та зеленого пісковика. Загалом, у будинку

THE HOUSE WITH CHIMERAS

When in Lutsk, one must definitely see one of the seven wonders of Volhynia – Mykola Golovan's House. This is an architectural object of the contemporary history of the city. This is not just a house – this is a real work of art created by the

mentami. Prace zdobią ściany, dach i podwórko. Rzeźbiarz wykonuje je głównie z kamienia i zielonego piaskowca. W sumie dom ma ponad 500 rzeźb. Są w różnym stylu i każda ma swoją historię.

MUZEUM IKONY WOŁYŃSKIEJ

O tym muzeum można powiedzieć: „jedyne i niepowtarzalne”. Zostało otwarte w 1993 roku i od tego czasu jest jedynym muzeum na Ukrainie, które reprezentuje oryginalną regionalną szkołę wołyńskiej ikonografii. Obecnie w trzech salach muzealnych prezentowane są najlepsze przykłady ikonografii wołyńskiej XVI-XVIII wieku. Ponadto turyści mogą zobaczyć kilka dzieł rzeźby rzymskokatolickiej. Szczególne miejsce w kolekcji zajmuje Chełmska Ikona Matki Bożej, która była uznana za zaginioną. W ostatnim czasie w muzeum można obejrzeć wy-

stawy z pracami malarstwa religijnego stworzonymi przez żołnierzy ATO.

KORSAKOWSKIE MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

Korsakowskie Muzeum Sztuki Współczesnej jest odpowiednikiem Kijowskiego PinchukArtCentre. Znajduje się na terenie centrum kulturalno-rozrywkowego

ponad 500 rzeźb. Wszyscy w różnych stylach i każdy ma swoją historię.

MUZEJ WOLYNSKOJ IKONY

Same pro ten muzej można powiedzieć: «jedyny i niepowtarzalny». Jego odkryli w 1993 roku. I z tego czasu

він став єдиним музеєм України, де представлено самобутню регіональну школу волинського іконопису. Нині у трьох залах музею представлені найкращі зразки волинського іконопису XVI-XVIII століть. Окрім цього, туристи можуть побачити й декілька витворів римо-католицької скульптури. Окреме місце в музеї займає ікона Холмської Богородиці, яка вважалася втраченою. А віднедавна у музеї можна натрапити на виставки, на яких представлені твори сакрального живопису, що створені руками воїнів АТО.

MUZEJ SUČASNOHO UKRAJŃSKOHO MISTECŤWA KORSAKIV

Muzej sučasnoho mistecтва Korsakiv – analog kijivського PinchukArtCentre. Він знаходиться на тери-

local sculptor. The house is located in the “Old Lutsk” national reserve over the Styř.

Mykola Golovan's House is often called the house with chimeras, although the artist admits that he doesn't like that name. In fact, the sculptures on the house do not look like chimeras. The

building resembles a mediaeval castle with Gothic and Baroque elements. The works decorate the walls, the roof and the yard. The sculptor made them mainly from stone and green sandstone. There are over 500 sculptures on and around the house, each in a different style and with a separate history.

THE VOLHYNIA ICON MUSEUM

The museum is one of a kind. It was opened in 1993 and since then it is the only museum in Ukraine presenting original regional school of Volhynia iconography. Currently the three museum rooms house the most prominent examples of Volhynia iconography of the 16th to 18th century. Furthermore, tourists will be able to see a few pieces of Roman Catholic sculpture. A special place in the

„Miasto Adrenaliny” i przyciąga wszystkich zainteresowanych sztuką współczesną. W Muzeum jest ponad 800 dzieł sztuki. Malarstwo, grafika, rzeźba, instalacja, sztuka video – to kolekcja dzieł sztuki najlepszych ukraińskich twórców XX-XXI wieku. Obszar muzeum jest imponujący: stała ekspozycja zajmuje 3000 m², a całkowita powierzchnia – około 5000 m².

торії культурно-розважального центру “Адреналін Сіті” і притягує усіх, кому цікаве сучасне мистецтво.

У музеї представлено більше 800 арт-об’єктів. Живопис, графіка, скульптура, інсталяція, відеоарт – тут зібрана колекція творів мистецтва кращих українських авторів XX-XXI століття.

collection is held by the Chelm Icon of Mother of God, which was considered lost. Recently the museum has presented exhibitions with pieces of religious painting created by ATO soldiers.

KORSAKOV MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

The Korsakov Museum of Contemporary Art is a counterpart of the Kiev Pinchuk Art Centre. It is located in the “City of Adrenalin” culture and entertainment centre and attracts all those interested in contemporary art. The museum features over 800 art pieces. Painting, graphics, sculpture, installations and video arts are a collection of the finest Ukrainian artists of the 20th and 21st century. The museum’s area is impressive: the permanent exhibition covers 3000 sq. m, and the total area – around 5000 sq. m.

Kompleks muzealny stał się nie tylko jednym z centrów turystycznych Ukrainy, ale także ośrodkiem rodzinnego wypoczynku, ulubionym miejscem na weekend, ponieważ tutaj można odpocząć, dobrać się bawić, zdobyć nową dawkę wiedzy i inspiracji estetycznych.

Площа музею вражає: постійна експозиція займає 3000 кв. м, а загальна площа – близько 5000 кв. м.

Музейний комплекс став не тільки одним із туристичних центрів України, а й осередком сімейного дозвілля, улюбленим місцем проведення вихідних, адже тут можна відпочити, розвжитися, дістати нову порцію знань та естетичної наснаги.

The museum complex has become not only one of Ukraine’s tourist centres but also a centre of family leisure, the popular place for the weekend, because there visitors can recreate, have fun, acquire new knowledge and find aesthetic inspirations.

4

INFORMACJE PRZYDATNE DLA TURYSTÓW КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ТУРИСТІВ USEFUL INFORMATION FOR TOURISTS

LUBLIN/ЛЮБЛІН

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Według Rankingu TripAdvisor w 2020 roku klienci polecają odwiedzić:

Відповідно до рейтингу TripAdvisor 2020 року туристам рекомендується відвідати наступні заклади харчування:

MANDRAGORA

Stary Rynek, ul. Rynek 9

Dla wielu kultowe miejsce w sercu Lublina. „Chcesz się przenieść w czasie? Lubisz żydowskie jedzenie? Bez wątplenia musisz wylądować w Mandragorze” Czego warto spróbować? Klienci zachwalają m.in. rosół, pierogi z czosnkiem, dania z kaczki i kawior po żydowsku. Для багатьох це культове місце в самому серці Любліна. „Ви хочете подорожувати назад у часі? Вам подобається єврейська їжа? Ви обов'язково повинні приземлитися в «MANDRAGORA» Що варто спробувати? Клієнти, серед інших, хвалять бульйон, вареники з часником, страви з качки та ікра по єврейськи. For many, a cult place in the heart of Lublin. „Do you want to travel back in time? Do you like Jewish food? You definitely have to land in Mandragora” What is worth trying? Customers praise, among others chicken soup, dumplings with garlic, duck dishes and Jewish caviar

KARDAMON

Krakowskie Przedmieście 41

Gęsia szyja, pierogi z cielęciną i kaszтанami, papardelle z poledwicą wołową, rosół z przepiórki

z kładzionymi kluskami - to tylko kilka dań, które zachwalają goście restauracji. Miejsce polecane jest zarówno na spotkania biznesowe, jak i na randki czy rodzinne obiady.

Гусяча шийка, вареники з телятини та каштана, папделле з яловичого м'яса, перепелиний бульйон з варениками - це лише деякі страви, які хвалять гості ресторану. Місце рекомендується для ділових зустрічей, сімейних вечерь та побачень.

Goose neck, veal and chestnut dumplings, beef tenderloin papardelle, quail broth with dumplings - these are just a few of the dishes that the restaurant guests praise. The place is recommended for business meetings, as well as dates and family dinners.

KAWIARNIA BOSKO

Krakowskie Przedmieście 4

Znakiem firmowym tego lokalu są lody. Latem ustawiają się po nie długie kolejki.

Знаковим фірмовим брендом цього місця є морозиво. У літку до цього закладу тягнуться довгі колійки черг.

The trademark of this place is ice cream. In the summer there are long lines for them.

MAGIA

Stare Miasto, ul. Grodzka 2

Żurek, kaczka, pielmieni, poledwiczki wieprzowe - m.in. te specjalja polecają goście tej znanej lubelskiej restauracji.

Журек, качка, пельмені, делікатне філе зі свинини - саме ці страви рекомендуються гостями цього відомого люблінського ресторану.

Sour rye soup, duck, pielmieni, pork tenderloin – these specialties are recommended by guests of this well-known Lublin restaurant.

PERŁOWA PIJALNIA PIWA
ul. Bernardyńska 15A

Nazwa lokalu może być myląca. W tym miejscu znajdziemy nie tylko piwo, ale też m.in. przekąski i burgery. To, co przyciąga uwagę to oryginalnie urządzone wnętrze. „Rewelacyjne miejsce na spotkanie ze znajomymi, bardzo przyjemna atmosfera przy nietuzinkowym wystroju” – ocenia jeden z gości.

«ПЕРЛОВА ЗАЛА ПИВА» – назва закладу може здаватися трохи заплутаною. Но тут ми знайдемо не тільки пиво, але і закуски та гамбургери. Оригінальний інтер'єр – це те, що привертає увагу. «Чудове місце для зустрічі з друзями, дуже приємна атмосфера з неординарним декором» – підкреслює один з гостей.

The name of the place can be confusing. Here we will find not only beer, but also snacks and burgers. The original interior is what attracts attention. “A great place to meet friends, a very pleasant atmosphere with an extraordinary interior” – says one of the guests.

16 STOŁÓW
Stare Miasto, ul. Rynek 16/1

Elegantna restauracja z kreatywnym podejściem do jedzenia. Dla wielu odwiedzających to faworyt wśród lubelskich restauracji. „Każde danie to nowe smaki i odkrycia. Szef kuchni ma fantazję i chwałę mu za to” – pisze jeden z gości.

Еlegantний ресторан з креативним підходом до їжі. Для багатьох відвідувачів це місце улюблене серед люблінських ресторанів. «Кожна страва – це нові смаки та відкриття. Шеф-кухар має фантазію і ми хвалимо його за це» – пише один з гостей.

An elegant restaurant with a creative approach to food. For many visitors, it is a favorite among Lublin restaurants. “Each dish has new flavors and discoveries. The chef has a fantasy and praise him for that” – writes one of the guests.

АКА
ul. Marii Curie -Skłodowskiej12

Domowa kuchnia w przystępnej cenie i przytulnej atmosferze. Pomysł na restaurację podsunęła Magda Gessler. Od jej „Kuchennych rewolucji” w tym lokalu minęło jednak już sporo czasu, a wszystko wskazuje na to, że restauracja trzyma wysoki poziom.

Домашня кулінарія за доступною ціною та в затишній атмосфері. Ідею ресторану запропонувала Магда Гесслер. Однак минуло багато часу з часу її «Кухонної революції» у цьому закладі, но все свідчить про те, що ресторан підтримує високий рівень.

Home cooking at an affordable price and in a cozy atmosphere. The idea for the restaurant was suggested by Magda Gessler. However, a lot of time has passed since her “Kitchen Revolutions” in this place, and everything indicates that the restaurant maintains a high standard.

LA TRAVIATA
ul. Chopina 16

Tutaj króluje włoska kuchnia: pizza, makarony, tiramisu. „Bardzo dobre jedzenie, miła atmosfera, kameralne miejsce i uśmiechnięta obsługa. Kuchnia włoska w prawdziwym wydaniu” – pisze jeden z klientów.

Тут панує італійська кухня: піца, макаронні вироби, тирамісу. «Дуже гарна їжа, приємна атмосфера,

інтимне місце та привітливий персонал. Італійська кухня в її реальній версії”, – пише один із клієнтів. Italian cuisine reigns here: pizza, pasta, tiramisu. „Very good food, nice atmosphere, intimate place and smiling staff. Italian cuisine in a real version” – writes one of the clients.

STÓŁ I WÓŁ

Stare Miasto, ul. Bramowa 2-6

Jeśli kochacie mięso i uznajecie je za konieczny składnik swoich posiłków, to powinniście przetestować Stół i wół. Burgery i steki przygotowywane są na grillu opalanym węglem drzewnym, dzięki czemu mięso uzyskuje niepowtarzalny smak i aromat. Doskonale miejsce aby skosztować prawdziwego burgera czy steka i pogawędzić przy shakerze. Goście chwalą też ciekawy, nowoczesny wystrój restauracji.

Якщо ви любите м'ясо і вважаєте його необхідним інгредієнтом у своїх стравах, тоді слід перевірити «STÓŁ I WÓŁ» (Stół та Віл). Гамбургери та стейки готуються на грилі з вугіллям, завдяки якому м'ясо набуває неповторний смак та аромат. Чудове місце, де можна скуштувати справжній бургер чи стейк та поспілкуватися над шейкером. Гості також хвалять цікавий, сучасний інтер'єр ресторану. If you love meat and consider it a necessary ingredient in your meals, then you should test the Table and the Ox. Burgers and steaks are prepared on a charcoal-fired grill, thanks to which the meat acquires a unique taste and aroma. A great place to taste a real burger or steak and chat over a shaker. Guests also praise the interesting, modern interior of the restaurant.

RED ROCK CITY ul. Marii Curie-Skłodowskiej 3

Lokal słynie z okazałych burgerów i pysznych żeberek. „Produkty są świeże, jedzenie smaczne, a ceny nie denerwują” – pisze jeden z klientów. „Klimatyczne miejsce ze smacznym jedzeniem. Spore porcje, tanie, bardzo smaczne. Uprzejma obsługa” – czytamy w innym komentarzu. Ci, którzy odwiedzili mieszczącą się w budynku NOT (Naczelna Organizacja Techniczna) restaurację chwalili też szybką obsługę i oferowane promocje. Pojawiła się rada, by przed przyjściem zarezerwować stolik, bo w lokalu, szczególnie w weekendy, można natknąć się na komplet gości.

Заклад славиться чудовими гамбургерами та смачними ребрами. „Продукти свіжі, їжа смачна, а ціни не дратують” – пише один замовник. „Атмосферне місце зі смачною їжею. Великі порції, дешеві, дуже смачні. Привітне обслуговування” – читаємо в іншому коментарі. Ті, хто відвідав ресторан, розташований у будівлі Вищої Технічної Організації, похвалили швидке обслуговування та запропоновані акції. Радимо зарезервувати стіл перед приходом, адже в ресторані, особливо у вихідні дні, можна натрапити на повний аншлаґ.

The restaurant is famous for its magnificent burgers and delicious ribs. „The products are fresh, the food is tasty, and the prices are not annoying,” writes one customer. „An atmospheric place with tasty food. Large portions, cheap, very tasty. Courteous service” – we read in another comment. Those who visited the restaurant located in the NOT building (Naczelna Organizacja Techniczna) praised the quick service and the promotions offered. There was advice to reserve a table before coming, because in the restaurant, especially on weekends, you can come across a full set of guests.

ZIELONY TALERZYK

ul. Królewska 3

Tak wdzięczną nazwę nosi restauracja w stylu „Slow Food” gdzie wszystko przygotowywane jest z produktów dostarczanych przez miejscowych producentów żywności. Restauracja została wyróżniona w prestiżowym przewodniku kulinarnym, stawiając na

zdrową żywność w restauracji serwowane są dania wegetariańskie wegańskie ale również mięsne. Jeżeli chcemy zjeść naprawdę zdrowo, to lokal urządzony w specyficznym klimacie prostoty i naturalności, gdzie w doniczkach rosną zioła a sok jest wyciskany ze świeżych owoców, z całą pewnością zapewni nam bycie „Eko”.

«Зелена тарілка» – таку витончену назву дають ресторану в стилі „Slow Food”, де все готується з продуктів, що постачаються місцевими виробниками продуктів харчування. Ресторан був нагороджений престижним кулінарним путівником, присвячений здоровій їжі, в ресторані подають веганські, а також м'ясні страви. Якщо ми хочемо їсти по-справжньому здорово, ресторан оформлений у специфічному кліматі простоти та природності, де в горщиках ростуть трави, а сік вичавлюється із свіжих фруктів, це неодмінно гарантує, що ми є «Еко».

Such a graceful name is the restaurant in the style of «Slow Food», where everything is prepared from products supplied by local food producers. The restaurant has been awarded in the prestigious culinary guide, focusing on healthy food, the restaurant serves vegetarian vegan as well as meat dishes. If we want to eat really healthy, the restaurant is decorated in a specific climate of simplicity and naturalness, where herbs grow in pots and the juice is squeezed from fresh fruit, it will certainly ensure that we are «Eco»

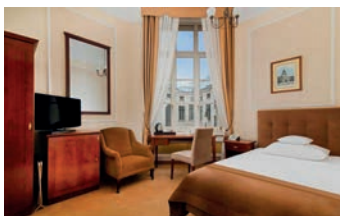
NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ ACCOMMODATION:

W Lublinie jest ponad 90 hoteli, na każdą kieszeń. Na pewno znajdziecie Państwo hotel spełniający Państwa oczekiwania. Prezentujemy poniżej tylko kilka z nich.

У Любліні знаходяться понад 90 готелів на любий бюджет. Ви обов'язково знайдете готель, який відповідає вашим очікуванням. Представляємо лише декілька з них.

There are over 90 hotels in Lublin to suit all budgets. You will surely find a hotel that meets your expectations. We present only a few of them below.

IBB GRAND HOTEL LUBLINIANKA Krakowskie Przedmieście 56

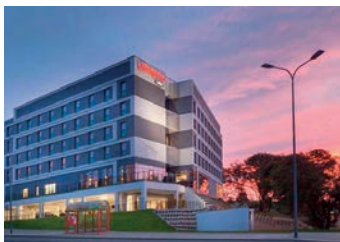

Czterogwiazdkowy hotel IBB Grand Lublinianka usytuowany jest w centrum Lublina, mieści się w pięknie odrestaurowanym budynku o stuletniej historii, 500 metrów od Starego Miasta. Obiekt oferuje zaplecze spa, bezpłatny bezprzewodowy dostęp do Internetu oraz klimatyzowane pokoje z łazienką z ogrzewaniem podłogowym.

4-зірковий готель у центрі Любліна за 500 метрів від Старого міста, розташований у чудово відреставрованій будівлі зі столітньою історією. До послуг гостей спа-центр, безкоштовний Wi-Fi та номери з кондиціонером, власною ванною кімнатою з підгрівом підлоги.

The 4-star IBB Grand Hotel Lublinianka is located in the center of Lublin, placed in a beautifully restored building with a hundred-year history, 500 meters from the Old Town. It offers spa facilities, free Wi-Fi, and air-conditioned rooms with a private bathroom with underfloor heating.

HAMPTON BY HILTON LUBLIN Aleja Kompozytorów Polskich 1

Każdy pokój wyposażony jest w łazienkę z prysznicem, telewizor z płaskim ekranem i dostępem do kanałów satelitarnych. Niektóre pokoje posiadają udogodnienia dla niepełnosprawnych. Do dyspozycji gości jest taras oraz centrum fitness. Goście mogą zjeść posiłek w eleganckiej restauracji lub wypić koktajl w barze.

Kożen номер оснащений ванною кімнатою з душем, телевізором з плоским екраном і супутниковими каналами. У деяких номерах є засоби для інвалідів. Гостям надається тераса та фітнес-центр. Гості можуть пообідати в елегантному ресторані або випити коктейль у барі

Each room is equipped with a bathroom with shower, flat-screen TV with satellite channels. Some rooms have facilities for the disabled. Guests have at their disposal a terrace and a fitness center. Guests can dine in the elegant restaurant or have a cocktail at the bar.

LUBHOTEL

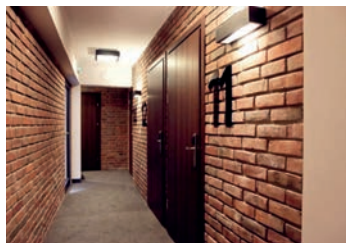
Lubhotel położony jest w Lublinie, 3,5 km od Pałacu Sobieskich przy ul. Krańcowej 107. Oferuje taras oraz bezpłatny prywatny parking. Na miejscu działa bar i restauracja. Wszystkie pokoje wyposażone są w klimatyzację, szafę, czajnik, biurko oraz telewizor z płaskim ekranem i dostępem do kanałów sate-

litarnych oraz WiFi. Każdy z nich mieści łazienkę z prysznicem i suszarką do włosów.

Готель розташований у Любліні, в 3,5 км від палацу Собеських по вул. Краńкова, 107. До послуг гостей тераса та безкоштовна приватна парковка. На території готелю є бар і ресторан. У всіх номерах є кондиціонер, шафа для одягу, чайник, письмовий стіл і телевізор з плоским екраном із супутниковими каналами та Wi-Fi. У кожному номері є власна ванна кімната з душем і феном.

Lubhotel is located in Lublin, 3.5 km from the Sobieski Palace at ul. Krańcowa 107. Offers a terrace and free private parking. There is a bar and a restaurant on site. All rooms are equipped with air conditioning, a wardrobe, a kettle, a desk and a flat-screen TV with satellite channels and WiFi. Each has a private bathroom with a shower and a hairdryer.

HOTEL GRODZKA 20

Obiekt znajduje się na Starym Mieście w Lublinie, w zabytkowej, odnowionej kamienicy. Z okien roztacza się widok na zabytkowy rynek. Na miejscu Goście mogą korzystać z parkingu. Hotel dysponuje restauracją. Na miejscu Goście mogą bezpłatnie korzystać z WiFi. Pokoje wyposażone są w klimatyzację, telewizor oraz minibar. Znajduje się w nich także prywatna łazienka z prysznicem, suszarką do włosów i bezpłatnym zestawem kosmetyków. Wyposażenie obejmuje też biurko.

Готель знаходиться в Старому місті Любліна, в історичному відремонтованому житловому будинку. Вікна виходять на історичну Ринкову площу. Доступний паркінг на території готелю. У готелі є ресторан. На території готелю є безкоштовний Wi-Fi.

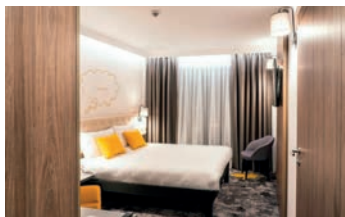

Номери оснащені кондиціонером, телевізором та міні-баром. Також є власна ванна кімната з душем, феном та безкоштовними туалетно-косметичними засобами. Також у номері є письмовий стіл.

Hotel is located in the Old Town of Lublin, in a historic, renovated tenement house. The windows overlook the historic market square. Parking is available on site. The hotel has a restaurant. Free WiFi is available on site. The rooms are equipped with air conditioning, TV and minibar. There is also a private bathroom with a shower, a hairdryer and free toiletries. There is also a desk.

IBIS STYLES LUBLIN

Stare Miasto, Aleja Solidarności 7

Hotel oferuje restaurację, bar oraz bezpłatny prywatny parking. Personel recepcji służy pomocą przez całą dobę. We wszystkich pomieszczeniach można bezpłatnie korzystać z WiFi. Hotel zapewnia klub dla dzieci. W budynku dostępny jest bankomat. Dla Gości przygotowano prasę codzienną. Wszystkie pokoje wyposażone są w biurko i telewizor z płaskim ekranem. W każdym z nich mieści się łazienka. O poranku serwowane jest śniadanie kontynentalne lub w formie bufetu.

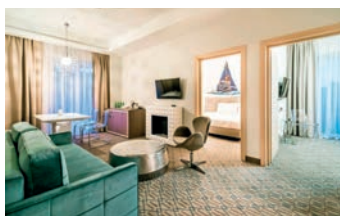
У готелі є ресторан, бар та безкоштовна приватна парковка. Персонал ресстрації працює цілодобово. Безкоштовний Wi-Fi доступний по всьому закладу. У готелі є дитячий клуб. У будівлі є банкомат. Для гостей доступні щоденні газети. У всіх номерах письмовий стіл і телевізор з плоским екраном. У кожному номері є власна ванна кімната. Вранці подається континентальний або шведський стіл.

The hotel offers a restaurant, bar and free private parking. Front desk staff is available 24 hours a

day. Free WiFi is available in all areas. The hotel has a kids club. There is an ATM in the building. Daily newspapers are available for guests. All rooms have a desk and a flat-screen TV. Each has a private bathroom. In the morning, a continental or buffet breakfast is served.

HOTEL ATELIA

Aleja Warszawska 175

Hotel jest położony w zacisznej okolicy w pobliżu dębowego lasu w Lublinie, 6 km od ulicy Krakowskie Przedmieście. Oferuje sprzęt do grillowania i plac zabaw dla dzieci. Na miejscu działa restauracja. Hotel udostępnia nowoczesne pokoje z klimatyzacją i bezpłatnym WiFi, wyposażone w 42-calowy telewizor multimedialny, zestaw powitalny, czajnik i suszarkę do włosów. Na terenie hotelu znajduje się monitorowany bezpłatny prywatny parking. Restauracja oferuje tradycyjne potrawy z nowoczesnymi akcentami. Śniadanie serwowane jest w formie bufetu, które obejmuje domowe produkty.

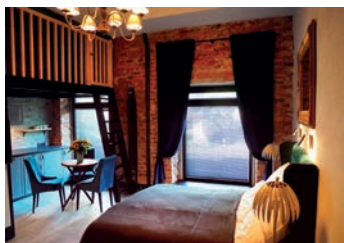
Готель розташований у тихому районі біля дубового лісу в Любліні, в 6 км від вулиці Краківське Передмістя. До послуг гостей барбекю та дитячий майданчик. На території готелю є ресторан. Готель пропонує сучасні номери з кондиціонером та безкоштовним Wi-Fi, обладнаний 42-дюймовим мультимедійним телевізором, вітальним набором, чайником та феном. На території готелю є безкоштовна приватна парковка, що відстежується. У ресторани пропонують традиційні страви із сучасним акцентом. Сніданок - шведський стіл, що включає домашні продукти.

The hotel is situated in a quiet area near an oak forest in Lublin, 6 km from Krakowskie Przedmieście Street. It offers barbecue facilities and a playground

for children. There is a restaurant on site. The hotel offers modern rooms with air conditioning and free WiFi, equipped with a 42-inch multimedia TV, welcome kit, kettle and hairdryer. Free, monitored private parking is available on the premises of the hotel. The restaurant offers traditional dishes with a modern twist. Breakfast is buffet style and includes homemade products.

APARTAMENTY CENTRUM RS SUITES

ul. Kowalska 12

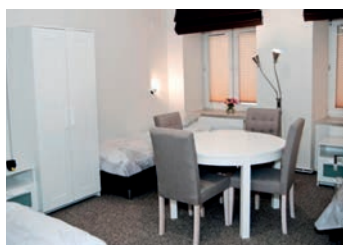
Wszystkie pokoje i apartamenty są wyposażone klimatyzację oraz telewizor z płaskim ekranem i dostępem do kanałów satelitarnych. Mieści się w nich w pełni wyposażona łazienka z prysznicem i suszarką do włosów.

У всіх номерах та апартаментах є кондиціонер і телевізор з плоским екраном із супутниковими каналами. Є повністю обладнана ванна кімната з душем і феном.

All rooms and apartments have air conditioning and a flat-screen TV with satellite channels. There is a fully equipped bathroom with a shower and a hairdryer.

RODMOS HOSTEL

ul. 3 Maja 8/4, 20-078 Lublin

Hostel Rodmos położony jest w Lublinie, 200 metrów od Krakowskiego Przedmieścia i 400 metrów od pałacu Czartoryskich. Hostel oferuje pokoje dwuosobowe i wieloosobowe z dostępem do wspólnej łazienki. Do dyspozycji gości jest w pełni wyposażona kuchnia.

Хостел Rodmos розташований у Любліні, за 200 метрів від Краківського Передмістя та за 400 метрів від палацу Чарториських. Хостел пропонує двомісні та гуртожиткові із спільною ванною кімнатою. До послуг гостей повністю обладнана кухня.

Rodmos Hostel is located in Lublin, 200 meters from Krakowskie Przedmieście and 400 meters from the Czartoryski Palace. The hostel offers double and dormitory rooms with access to shared bathroom facilities. A fully equipped kitchen is at guests' disposal.

LUBARTÓW/ЛЮБАРТОВ

 GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

STARA ŁAŻNIA

ul. Gen. Orlicz-Dreszera 17

Restauracja oferuje kuchnię polską i europejską, zadowolony też wegetarian. Cieszy się wieloma pozytywnymi opiniami klientów za kreatywność i pieczołowitość w podejściu do przygotowywania serwowanych potraw.

Заклад пропонує польську та європейську кухню, вона також задовольнить вегетаріанців. Він користується багатьма позитивними думками клієнтів за свою креативність та професіоналізм у підході до приготування поданих страв.

The restaurant offers Polish and European cuisine, it will also satisfy vegetarians. It enjoys many positive opinions from customers for his creativity and diligence in the approach to the preparation of served dishes.

RESTAURACJA W BRAMIE

ul. Rynek I 14

posiada rozbudowaną kartę dań ze specjalami kuchni amerykańskiej, polskiej i europejskiej. Weganin też znajdzie coś dla siebie. Umiarkowane ceny, smaczne jedzenie i przyjemna obsługa – to cechy, które w komentarzach podkreślają klienci. Do dyspozycji gości różne pomieszczenia, łącznie z balkonem wychodzącym na Rynek.

Заклад має широке меню з американською, польською та європейською кухнями. Вегани теж знайде щось для себе. Помірні ціни, смачна їжа та приємне обслуговування – ось ті особливості, на які підкреслюють клієнтів у коментарях. Гостям доступні різні місця, включаючи балкон з видом на Ринкову площу.

It has an extensive menu with American, Polish and European cuisine. Vegan will also find something for themselves. Moderate prices, tasty food and pleasant service – these are the features that customers emphasize in the comments. Various rooms are available to guests, including a balcony overlooking the Market Square.

RESTAURACJA ZIELONY POR

ul. Jana Pawła II 9

Za przystępną cenę zaofertuje dania sezonowe, włoskie, tradycyjnej kuchni polskiej. Klienci w opiniach zwracają uwagę na wyjątkowy smak potraw, szeroką ofertę oraz wybitne desery.

За доступною ціною заклад запропонує сезонні, італійські та традиційні польські страви. На їхню думку, клієнти звертають увагу на неповторний смак страв, широку пропозицію та видатні десерти.

At an affordable price, it offers seasonal, Italian and traditional Polish dishes. In their opinions, customers pay attention to the unique taste of the dishes, a wide offer and outstanding desserts.

RESTAURACJA WIETNAMSKA PHÚC PHÚC

ul. Lubelska 79

Zaspokoi duży apetyt za niewielkie pieniądze. Amatorom nowych smaków klienci restauracji rekomendują wołowinę z sezamem, makaron sojowy z kurczakiem lub zupę z krewetkami.

Заклад задовольнить великий апетит за невеликі гроші. Для любителів нових смаків клієнти ресторану рекомендують яловичину з кунжутом, соєву локшину з курячим або креветковим супом.

The restaurant will satisfy a big appetite for little money. For lovers of new flavors, restaurant customers recommend beef with sesame seeds, soy noodles with chicken or shrimp soup.

RESTAURACJA ŻŁOTA GROTA

ul. Lubelska 138

Nie zachwyci lokalizacją i wystrojem ale nadrabia kuchnią. Można się tu wybrać na śniadanie, obiad

i kolację. Klienci chwalą szczególnie pizzę, stek z pieprzem i dania włoskie.

Ресторан не вражає своїм розташуванням та дизайном, але вражає кухнею. Ви можете зайти сюди на сніданок, обід та вечерю. Клієнти особливо цінують піцу, стейк з перцем та італійські страви.

It does not impress with its location and decor, but it makes up for in the kitchen. You can go here for breakfast, lunch and dinner. Customers especially appreciate the pizza, steak with pepper and Italian dishes.

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ ACCOMMODATION:

STARA ŁAZNIA

ul. gen. Orlicz-Dreszera 17

Do dyspozycji gości jest 9 pokoi: 7 pokoi 2-osobowych, 2 pokoje 3-osobowe. Wszystkie pokoje są komfortowo urządzone, z łazienkami oraz TV LCD, z dostępem do bezprzewodowego Internetu.

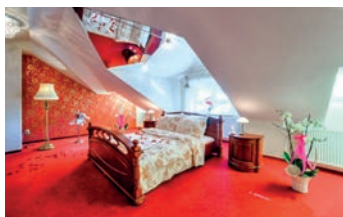
До послуг гостей 9 номерів: 7 двомісних, 2 тримісні номери. Усі номери комфортно обладнані, з ванними кімнатами, РК-телевізором та з бездротовим доступом в Інтернет;

There are 9 rooms available: 7 double rooms, 2 triple rooms. All rooms are comfortably furnished, with bathrooms and LCD TV, with wireless Internet access.

HOTEL WINCENTÓW

Wincentów 28A, przy trasie nr 19

Hotel dysponuje trzynastoma pokojami: jedno, dwu i trzyosobowymi, są też 2 luksusowe apartamenty. Każdy pokój posiada klimatyzację. Łączna liczba miejsc – 30. Czekaj tu na Państwa połączenie

nowoczesności z tradycją, m.in. internet bezprzewodowy, telewizja, łazienka o wysokim standardzie. Wykwalifikowana obsługa zadba o ciepłą, domową atmosferę.

В готелі 13 номерів: одномісні, двомісні та тримісні, також є 2 розкішні квартири. У кожному номері є кондиціонер. Загальна кількість місць – 30. Тут поєднується сучасність та традиція, в т.ч. бездротовий Інтернет, телевізор, ванна кімната високого стандарту. Кваліфікований персонал забезпечить теплу, домашню атмосферу.

The hotel has thirteen rooms: single, double and triple, there are also 2 luxurious apartments. Each room has air conditioning. Total number of seats – 30. A combination of modernity and tradition awaits you here, incl. wireless internet, TV, high standard bathroom. Qualified staff will ensure a warm, homely atmosphere.

WŁODAWA/ВЛОДАВА

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

ATMOSFERA CAFFE

ul. Partyzantów 12a

Wysoko oceniana przez gości za pyszne i syjące jedzenie. Użytkownicy sugerują wcześniejszą rezerwację.

Високо оцінена гостями за смачну і ситну їжу. Клиентам пропонують забронювати місце заздалегідь. It is highly rated by guests for delicious and filling food. Users suggest booking in advance.

KARCZMA U JĘDRKA

Suszno 12A, na trasie Włodawa – Biała Podlaska

Goście polecają dania polskiej kuchni: żeberka na kapuście, placki ziemniaczane z gulaszem, chłodnik po włodawsku.

Гостям рекомендуют стравы польської кухні: реберця з капусти, картопляні млинці з гуляшем, холодний суп по Влодавські.

Guests recommend dishes of Polish cuisine: ribs on cabbage, potato pancakes with goulash, cold soup in Włodawa.

RESTAURACJA VENUS

Aleja Józefa Piłsudskiego 16

BAR 816

ul. Rynek 18

KAWIARNIA CENTRUM

Czworobok 44

To kawiarnia i restauracja ze smacznymi obiadami. Oferta przewiduje również potrzeby wegan.

Це кафе та ресторан зі смачними обідами. Пропозиція також охоплює потреби вегетаріанців.

Is a cafe and restaurant with tasty dinners. The offer also covers the needs of vegans.

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ ACCOMMODATION:

GOŚCINIEC PODKOWA

ul. Kraszewskiego 3

Hotel oferuje restaurację, bezpłatne WiFi i parking. Wszystkie pokoje obejmują łazienkę z prysznicem i wyposażone są w telewizor oraz długie łóżko.

Готель пропонує ресторан, безкоштовний Wi-Fi та паркування. У всіх номерах є ванна кімната з душем, телевізором та додатковим ліжком.

The hotel offers a restaurant, free WiFi and parking. All rooms have a private bathroom with shower, a TV and an extra long bed.

HOTEL I RESTAURACJA „CZAR POLESIA”

ul. Sokółowa 4

„Czar Polesia” świadczy usługi hotelarskie w przytulnym, rodzinnym budynku położonym w centrum miasta, przy jednej z bocznych ulic. Do dyspozycji jest 10 pokoi, w tym dwa apartamenty.

Zakład przyjma gości u domашньому сімейному готелі, який знаходиться в самому центрі міста, на одній із бічних вулиць. Є 10 номерів, у тому числі дві квартири.

„Czar Polesia” provides hotel services in a cozy, family building located in the city center, on one of the side streets. There are 10 rooms, including two apartments.

OKUNINKA

7 km od Włodawy nad Jeziorem Białym leży Okuninka, miejscowość letniskowa na Pojezierzu

Łęczyńsko-Włodawskim. Od lat sześćdziesiątych budowano w niej ośrodki wypoczynkowe i hotele, które dziś z trzech stron zajmują brzeg Jeziora Białego, ich liczba przekracza 40. Ponadto jest tam kilka dyskotek, kilkadziesiąt restauracji i barów, a w okresie letnim – wesołe miasteczko. Sama wieś położona jest na północnym brzegu jeziora, zajmuje się głównie agroturystyką. Ośrodki wypoczynkowe, domki i pokoje do wynajęcia są zwykle wynajmowane sezonowo, są jednak hotele i spa całoroczne, dla poszukujących poza wysokim sezonem odnowy i wyciszenia.

У 7 км від Влодава на озері Біле розташований літній курорт Окунінка в Лечинсько-Влодавському озерному краї. Починаючи з 1960-х років там були побудовані бази відпочинку та готелі, які сьогодні займають берег озера Біле з трьох боків, їх кількість перевищує більше 40 закладів. Крім того, тут є кілька дискотек, кілька десятків ресторанів і барів, а влітку – парк розваг. Село розташоване на північному березі озера і займається переважно агротуризмом. Курорти, котеджі та кімнати для відпочинку зазвичай орендують сезонно, однак є готелі та курорти, які діють цілий рік для тих, хто шукає релаксу та відпочинку поза курортним сезоном.

7 km from Włodawa on Lake Białe is Okuninka, a summer resort in the Łęczyńsko-Włodawskie Lake District. Since the 1960s, recreation centers and hotels were built there, which today occupy the shore of Lake Białe on three sides, their number exceeds 40. In addition, there are several discos, several dozen restaurants and bars, and in the summer – an amusement park. The village itself is located on the northern shore of the lake, and it deals mainly with agritourism. Resorts, cottages and rooms for rent are usually rented seasonally, however, there are hotels and spas all year round for those seeking rest and relaxation outside the high season.

MIELCE/МИЛЬЦІ

Wieś Mielce, rejon starowiecki, obwód wołyński, leży nad brzegiem rzeki Turia (dopływ Prypeci), 107 km od Łucka i 27 km od Wyzwy Starej.

Село Мильці Старовижівського району Волинської області знаходиться на березі річки Турія (притока Прип'яті) за 107 км від міста Луцька та за 27 км від смт Стара Вижівка.

The village of Mielce, Starowiecki district, Volyn Oblast, is situated on the bank of the Turia River (tributary of the Pripjat), 107 km from Lutsk and 27 km from the Stara Vyzhivka.

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Кафе "Шанс" (вул. Незалежності, 48, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 22273).

Кафе «Спокуса» (вул. Вишнева, 6, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 30232).

Кафе «Скарлет» (вул. Незалежності, 31а, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 30179).

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ACCOMMODATION:

Готель «Вижівка» (проспект Молодіжний, 1, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 21153).

База відпочинку «Срібниця» (с. Кримне Старовижівського району, тел. +380 (50) 339 89 33, +380 (50) 378 36 08, e-mail: sribnytsya@gmail.com), за 52 км від с. Мильці.

KAMIEN KOSZYRSKI/КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ

Kamień Koszyrski to miasto w obwodzie wołyńskim, centrum rejonu. Do Łucka (odległość - 152 km) można dojechać autostradą M19, która zbiega się z autostradą E85, a następnie skręca w drogę T 0311.

Камінь-Каширський - місто у Волинській області, районний центр. До Луцька (відстань - 152 км) можна дістатися автомобільною дорогою М19, яка збігається із єврошосе E85 та згодом переходить в дорогу T 0311.

Kamin-Kashyrskiy is a town in Volyn Oblast. It is the administrative center of Kamin-Kashyrskiy Raion. Lutsk (distance - 152 km) can be reached by the M19 highway, which coincides with the E85 highway and later turns into the T 0311 road.

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Ресторан «Полісся» (пл. Культури, 5, м. Камінь-Каширський, тел. +380 (98) 909 70 10).

Ресторан «Застав'я» (вул. Шевченка, 12, м. Камінь-Каширський, тел. +380 (3357) 2 30 07).

Ресторан «Імпреза» та піцерія "Бон-апетит" (вул. 1-го Травня, 2, м. Камінь-Каширський, тел. + 380 (68) 208 98 95).

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ACCOMMODATION:

Готель «Лідер» (вул. Болотна, 7, м. Камінь-Каширський, тел. +380 (97) 767 62 70).

Готель «Турія» (вул. Ковельська, 21, м. Камінь-Каширський, тел. +380 (3357) 2 32 79).

JAREWISZCZE/ЯРЕВИЩЕ

Wieś Jarewiszcze, rejon starowiecki, obwód wołyński, znajduje się 140 km od miasta Łucka i 32 km od osiedla miejskiego Wyzwa Stara.

Село Яревище Старовижівського району Волинської області знаходиться за 140 км від міста Луцька та за 32 км від селища міського типу Стара Вижівка.

The village of Yarevishche, Starowiecki district, Volyn region, is located 140 km from the city of Lutsk and 32 km from the town of Stara Vyzhivka.

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Кафе "Шанс" (вул. Незалежності, 48, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 22273).

Кафе «Спокуса» (вул. Вишнева, 6, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 30232).

Кафе «Скарлет» (вул. Незалежності, 31а, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 30179).

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ACCOMMODATION:

Готель «Вижівка» (проспект Молодіжний, 1, смт Стара Вижівка, тел. +380 (3346) 21153).

База відпочинку «Срібниця» (с. Кримне Старовижівського району, тел. +380 (50) 339 89 33, +380 (50) 378 36 08, e-mail: sribnytsya@gmail.com), 13 км від с. Яревище.

WŁODZIMIERZ WOŁYŃSKI/ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ

Włodzimierz Wołyński to miasto o znaczeniu regionalnym, centrum rejonu włodzimiersko-wołyńskiego obwodu wołyńskiego. Autostrada H22 łączy miasto ze stolicą regionu - Łuckiem, odległość wynosi 76 km.

Володимир-Волинський - місто обласного значення, центр Володимир-Волинського району Волинської області. Автотраса H22 сполучає місто з обласним центром - Луцьком, відстань становить 76 км.

Volodymyr-Volynsky is a town of regional importance, the center of the Volodymyr-Volyn region of the Volyn Oblast. The H22 highway connects the city with the capital of the region - Lutsk, the distance is 76 km

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Ресторан «Маяк» (вул. Поштова, 2, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 23393).

Ресторан «Дружба» (вул. Князя Василька, 14, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 22597).

Ресторан «Торба» (вул. Ковельська, 46, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (73) 270 0808).

Ресторан-кафе «Імпреза» (вул. Драгоманова, 2, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 38210, <http://mistovechirne.in.ua/bcatalog/kafe-impresa/>).

Ресторан ТКЦ «Княгині Ольги» (вул. Княгині Ольги, 57а, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 23649, +380 (68) 505 0082).

Кафе «Veranda» (вул. Ковельська, 111, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (66) 202 5577).

Кафе «Троянда» (вул. Привокзальна, 34, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (63) 328 6710).

Кафе «Вулик» (вул. Луцька, 185, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (63) 411 6942).

Кафе «2000» (вул. Луцька, 2а, м. Володимир-Волинський, +380 (3342) 38056).

Піцерія «Каскад» (вул. Луцька, 117, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 27860).

Кафе «Лакомка» (вул. Ковельська, 12, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 20715).

Кафе «Пузата хата» (вул. Луцька, 2а, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 35155).

Ресторан «Замкова вежа» знаходиться на трасі H22, за 56 км від Володимира-Волинського.

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ACCOMMODATION:

Готель «Волинь» (вул. Князя Василька, 1, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (3342) 30011, <http://hotel-volyn.ua/ru>).

Мотель «Гостинний двір» (вул. Устилузька, 8, м. Володимир-Волинський, тел. +380 (63) 421 2260).

Готель «АВС-Інтер» (вул. Володимирська, 17, м. Устилуг, тел. +380 (3342) 93010), 13 км від міста Володимир-Волинський.

НОРОСНІВ/ГОРОХІВ

Horochońw to miasto, centrum rejonu horochowskiego w obwodzie wołyńskim, położone 50 km od Łucka.

Горохів - місто, районний центр Горохівського району Волинської області, знаходиться за 50 км від Луцька.

Horochońw is a city, the center of the Horochowski district in the Volyn Oblast, located 50 km from Lutsk.

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Ресторан «Україна» (вул. Набережна, м. Горохів, тел. +380 (97) 030 8899).

Ресторан «Беладжіо» (вул. Фецака, 1, Горохів, тел. +380 (98) 399 2656).

Кав'ярня «Золоте дерево» (вул. Шевченка, 35/1, м. Горохів, тел. +380 (96) 623 0878).

Кафе «Злагода» (вул. Центральна, 1, м. Горохів, тел. +380 (98) 529 0890).

NOCLEGI/ПРОЖИВАННЯ/ACCOMMODATION:

Готель (вул. Шевченка, 26, м. Горохів, <https://hotel-10838.business.site/>).

Мотель (вул. Шевченка, 29, м. Горохів, тел. +380 (99) 451 8625) <https://motel-414.business.site/>).

Мотель «Гостинний двір МЛин» (с. Шклин, Горохівського району, тел. +380 (95) 004 2040, +380 (68) 072 7200), 20 км від Горохова).

KOWEL/КОВЕЛЬ

Kowel to miasto o znaczeniu regionalnym w obwodzie wołyńskim, centrum rejonu kowelskiego. Położony 70 km od stolicy regionu - Łucka, 65 km - od międzynarodowego przejścia granicznego „Dorohusk-Jagodzín”.

Ковель - місто обласного значення у Волинській області, центр Ковельського району. Розташований за 70 км від обласного центру - Луцька, за 65 км - від міжнародного автомобільного пункту пропуску „Ягодин-Дорогуськ”.

Kovel is a town of regional importance in the Volyn region, the center of the Kovel region. Located 70 km from the capital of the region - Łuck, 65 km - from the international border crossing „Dorohusk-Jagodzín”.

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Ресторан «Ковель» (вул. Михайла Грушевського, 8, м. Ковель, тел. +380 (3352) 50547).

Ресторан «М'ясо і фольклор» (вул. Адама Міцкевича, 10, м. Ковель, тел. +380 (99) 075 1550).

Ресторан «Прем'єр О» (вул. Незалежності, 117, м. Ковель, тел. +380 (50) 581 2119).

Ресторан «Сорпано» (вул. Незалежності, 89, м. Ковель, тел. +380 (73) 555 0797).

Ресторан «Маєстро» (вул. Незалежності, 117, м. Ковель, тел. +380 (3352) 59241).

Сім'я ресторанів Classic (бульвар Лесі Українки, 29, м. Ковель, тел. +380 (99) 400 3707, <https://classic.com.ua/>).

НОСЛЕГІ/ПРОЖИВАННЯ/ ACCOMMODATION:

Готель River Park Лісова пісня (бул. Лесі Українки, 12., м. Ковель, тел. +380 (93) 170 7741).

Готель «Комфорт» (вул. Михайла Грушевського, 8А, м. Ковель, тел. +380 (95) 130 8188).

Готельно-розважальний комплекс «Наше місто» (вул. Залізнична 3-5, м. Ковель, тел. +380 (96) 257 7171).

ЛУСК/ЛУЦЬК

Łuck to miasto o znaczeniu regionalnym na zachodniej Ukrainie, centrum administracyjne obwodu wołyńskiego i rejonu łuckiego. Znajduje się 139 km od drogowego przejścia granicznego „Drohusk-Jagodzin”.

Луцьк – місто обласного значення на заході України, адміністративний центр Волинської області та Луцького району. Знаходиться за 139 км від міжнародного автомобільного пункту пропуску «Ягодин-Дорогуськ».

Lutsk is a city of regional importance in western Ukraine, the administrative center of the Volyn Oblast and Lutsk Region. It is located 139 km from the «Drohusk-Jagodzin» road border crossing.

GASTRONOMIA/ХАРЧУВАННЯ/FOOD:

Кафе-галерея «Виноград» (вул. Лесі Українки 49, м. Луцьк, тел. +380 (332) 72-34-50).

Ресторан „Show Basilic” („Шоу Базилик”) (вул. Словацького, 7, м. Луцьк, тел. +380 (67) 119 1199, +380 (66) 888 5665, +380 (3322) 82940).

Ресторан «Бравий Швейк» (вул. Лесі Українки 56, м. Луцьк, тел. +380 (99) 421 8298).

Ресторан «Куринь» (проспект Президента Грушевського, 26, м. Луцьк, тел. +380 (67) 334 3467).

Броварня «Карабас Барабас» (вулиця Винниченка, 4, м. Луцьк, тел. +380 (66) 600 4002, <http://karabasbarabas.com.ua/>).

Ресторан «Княжий двір» (проспект Соборності 30, м. Луцьк, тел. +380 (0332) 715 353).

Ресторан швидкого харчування «Крила» (вул. Сухомлинського 4, м. Луцьк, тел. +380 (66) 481 5790).

Піцерія «Нью-Йорк Стріт Піцца» (New York Street Pizza) (проспект Соборності, 1, м. Луцьк, тел. +380 (068) 188 4248, new.york.street.pizza_lutsk.com).

Еко-кафе «Оазис» (вул. Травнева, 2А, м. Луцьк, тел. +380 (63) 420 8888, oasis-syroedenie.com.ua)

Піцерія „Фелічита” (проспект Соборності 11, м. Луцьк, тел. +380 (67) 332 6535).

Пивний клуб «Майдан» (вул. Євгена Сверстюка 2, м. Луцьк, тел. +380 (50) 100 2751).

Паб «ЛучеСк» (вул. Крилова, 1, у, м. Луцьк, тел. +380 (99) 540 5535).

Піцерія «СолоПіцца» (SoloPizza) (проспект Молоді 7Б, м. Луцьк, тел. +380 (99) 505 5556).

Ресторан „Корона Вітовта” (вул. Плитниця 1, м. Луцьк, тел. +380 (97) 390 8688, <https://koronavitovta.com/#reservation>).

Винний бар «СкайБар» (SkyBar) (проспект Воли 42, м. Луцьк, тел. +380 (66) 241 3322, <https://skybarfamily.com/>).

Кафе-галерея «Маска» (вул. Драгоманова 11Б, м. Луцьк, тел. +380 (95) 454 3177, +380 (332) 72-44-97).

Кав'ярня «Золотий Дукат» (вул. Крилова 11А, м. Луцьк, тел. +380 (322) 721575, <http://freshcoffee.com.ua/>).

Ресторан «Чевемерето» (Chevermeto) (проспект Молоді, 12, м. Луцьк, тел. +380 (95) 438 4040, <https://chevermeto.com.ua/>).

НОСЛЕГІ/ПРОЖИВАННЯ/ ACCOMMODATION:

Гостинний дім «Corner House» (вул. Огієнка, 15, м. Луцьк, тел. +380 (95) 502 1999, www.cornerhouse.lutsk.ua).

Готель „Versailles” (проспект Президента Грушевського, 2, тел. +380 (50) 477 8898, (67) 727 2202, (332) 24-21-47, www.versailles-hotel.com).

Готель «Профспілковий» (проспект Відродження, 24, м. Луцьк, тел. +380 (332) 25-03-48).

Готель «Україна» (вул. Словацького, 2, м. Луцьк, тел. +380 (332) 788-100, 788-106, www.hotel-lutsk.com).

Готель «Світязь» (вул. Набережна, 4, м. Луцьк, тел. +380 (332) 244-172, 245-511, www.shotel.lutsk.ua).

Рекреаційний комплекс „Срібні лелеки” (вул. Чорновола, 17, м. Луцьк, тел. +380 (332) 757-100, www.leleky.com.ua).

Готель-ресторан «Рестпарк» (вул. Рівненська, 135, с. Струмівка (за 7 км від Луцька), тел. +380 (332) 705-060, 705-059, (95) 115 5979, www.restpark.com.ua).

Готельно-ресторанний комплекс «Мелодія» (вул. Електроапаратна, 4, www.melodija.com.ua).

готельно-ресторанний комплекс «Noble Boutique Hotel» (вул. Кривий Вал, 39, м. Луцьк, тел. +380 (98) 764 9773).

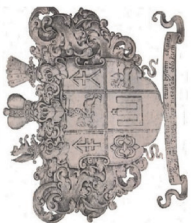
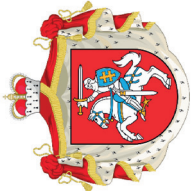
5

DRZEWO GENEALOGICZNE
РОДИННЕ ДЕРЕВО
FAMILY TREE

РОДОВІДНЕ ДЕРЕВО КНЯЗІВ САНГУШКІВ НА ВОЛИНІ ТА ЛЮБЛІНЦІНІ
 DRZEWO GENEALOGICZNE KSIĄŻĄT SANGUSZKÓW NA WOŁYNIU I LUBELSZCZYZNIE

по чоловічій лінії/ w linii męskiej

Великий Князь Литовський Ольгерд
 Olgierd Giedyminowic
 (1296–1377)

Любарт Федір Ольгердович
 Fiodor Olgierdowic
 (ca. 1324/26–1394/99)

Роман Кобринський
 Roman Kobryński
 XIV/XV

Князь Сангушко
 Sanguszko Fedkowicz
 (?–ca. 1454)

Гурко
 Hurko
 XIV/XV

Олександр
 Aleksander
 (?–post 1491)

Іван
 Iwan
 (?–1470/1475)

Василь
 Wasyl
 (?–ante 1476)

Михайло
 Michal
 (?–post 1511)

Михайло Олександрович
 Michal Sanguszko
 (?–post 1501)

Андрій Олександрович
 Andrzej Sanguszko
 (ca. 1454–1534)

КОШИРСЬКА ГІЛКА
 LINIA KOSZYRSKA

НЕСУХОЇЗЬКА ГІЛКА
 LINIA NIESUCHOJESKA

КОВЕЛЬСЬКА
 ГІЛКА
 LINIA KOWELSKA

БЕЛРСЬКО-
 ХОЛМРСЬКА
 ГІЛКА
 LINIA CHEŁMСКА

КОВЕЛЬСЬКА
ГІЛКА
LİNIA KOŃEWSKA

Михайло
Michał
(?–post 1511)

Януш Михайлович
Janusz Sanguszko
(?–ca.1516)

Василь Михайлович
Wasył Sanguszko
(?–ca. 1558)

Григорій Васильович
Hrihory Sanguszko
(post 1530–1555)

Ганна Василівна
Hanna Sanguszko
(post 1530–?)

Марина Василівна
Maryna Sanguszko
(post 1530–?)

Магдалена Василівна
Magdalena Sanguszko
(post 1530–?)

Андрій Григорович
Andrzej Sanguszko
(1553–1591)

Федора Григорівна
Fiedora Sanguszko
(post 1553–1616)

Олена Андріївна
Helena Sanguszko
(post 1570–1643)

Олександра Андріївна
Aleksandra Sanguszko
(?–?)

Семен Андрійович (Шимон–
Самуель) Szumon Samuel
(1570–1638)

Казимир Семенович
Kazimierz Sanguszko
(?–1655)

Геронім Семенович
Hieronim Sanguszko
(?–?)

Іван (Ян)–Владислав
Jan Władysław
(ca. 1612–1652)

Елизавета–Ганна, Софія, Катерина,
Христина, Єфросина
córki: Elżbieta Anna, Zofia, Katarzyna
Krzyszyna, Eufrozyna

ЛЮБАРТУВСЬКА ГІЛКА
LİNIA LUBARTOWSKA

Андрій Олександрович
Andrzej Sanguszko
(ca. 1454–1534)

Роман Андрійович
Roman
(ca. 1482–1517)

Федір Андрійович
Fiodor Sanguszko
(?–1547/48)

Софія, Ганна, Марія, Федора, Василиса,
Олена, Ганна / Zofia, Hanna, Maria,
Teodora, Wasyliia, Helena, Anna

Дмитро Федорович
Dymitr Sanguszko
(1530–1554)

Андрій Федорович
Andrzej Sanguszko
(?–1547)

Роман Федорович
Roman Sanguszko
(1537–1571)

Ярослав Федорович
Jarosław Sanguszko
(ca. 1533–ca. 1564)

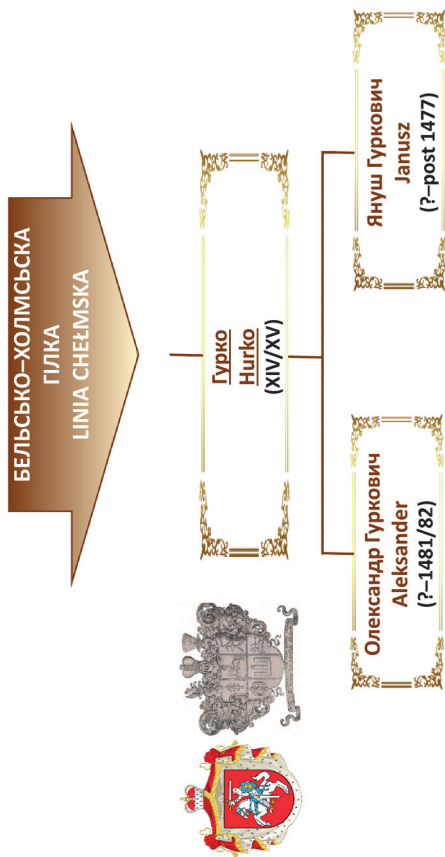
Марина Марина (?–1547),
Федора Fiodora (?–1575)

Марина (Маруґна) Романівна
Marianna Sanguszko
(?–ante 1587)

Федора Романівна
Fiodora (Teodora) Sanguszko
(1564–1598)

Олександра Романівна
Aleksandra Sanguszko
(?–1602)

Федір (Роман) Романович
Fiodor (Roman) Sanguszko
(ca. 1566–1591)

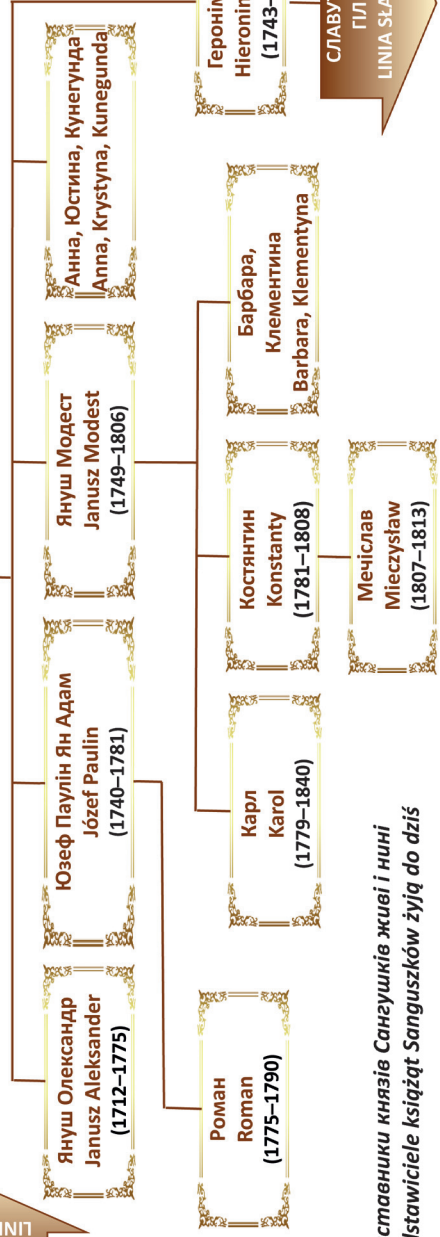

Іван (Ян)–Владислав
Jan Władysław
(ca. 1612–1652)

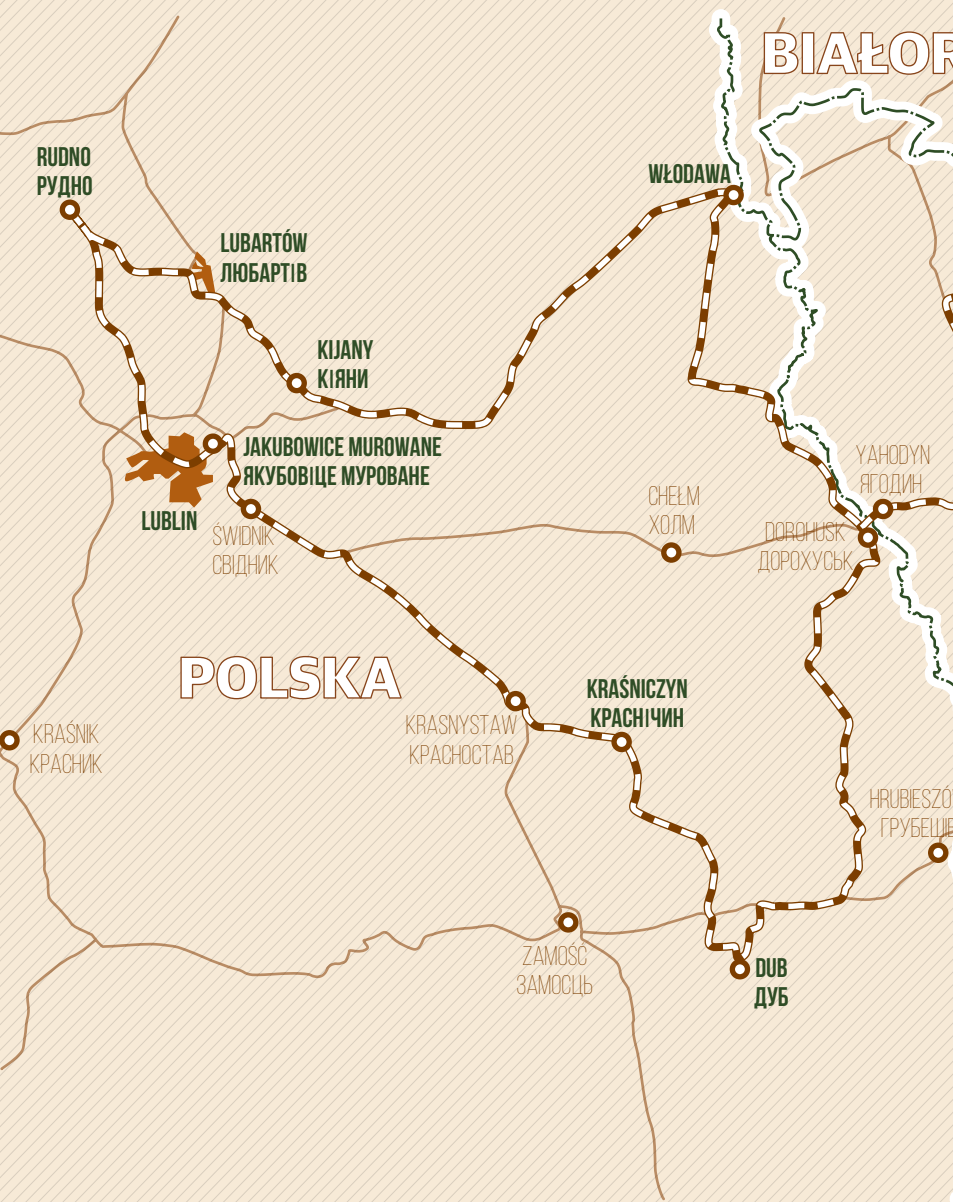
Геронім
Hieronim Sanguszko
(1651–1684/5)

Павло Карл Сангушко
Paweł Karol Sanguszko
(1680–1750)

ЛЮБАРТУВСКА
ГІЛКА
ЛІНІЯ ЦВЯРТАВІЦКА

*Представники князів Сангушків живі і нині
Przedstawiciele książąt Sanguszków żyją do dziś*

RUDNO
РУДНО

LUBARTÓW
ЛЮБАРТІВ

KIJANY
КІЯНИ

JAKUBOWICE MUROWANE
ЯКУБОВІЦЕ МУРОВАНЕ

LUBLIN

ŚWIDNIK
СВІДНИК

WŁODAWA

SHEŁM
ХОЛМ

DOROHUSK
ДОРОХУСЬК

JANODUN
ЯГОДИН

POLSKA

KRAŚNIK
КРАСНИК

KRASNYSTAW
КРАСНОСТАВ

KRAŚNICZYN
КРАСНІЧИН

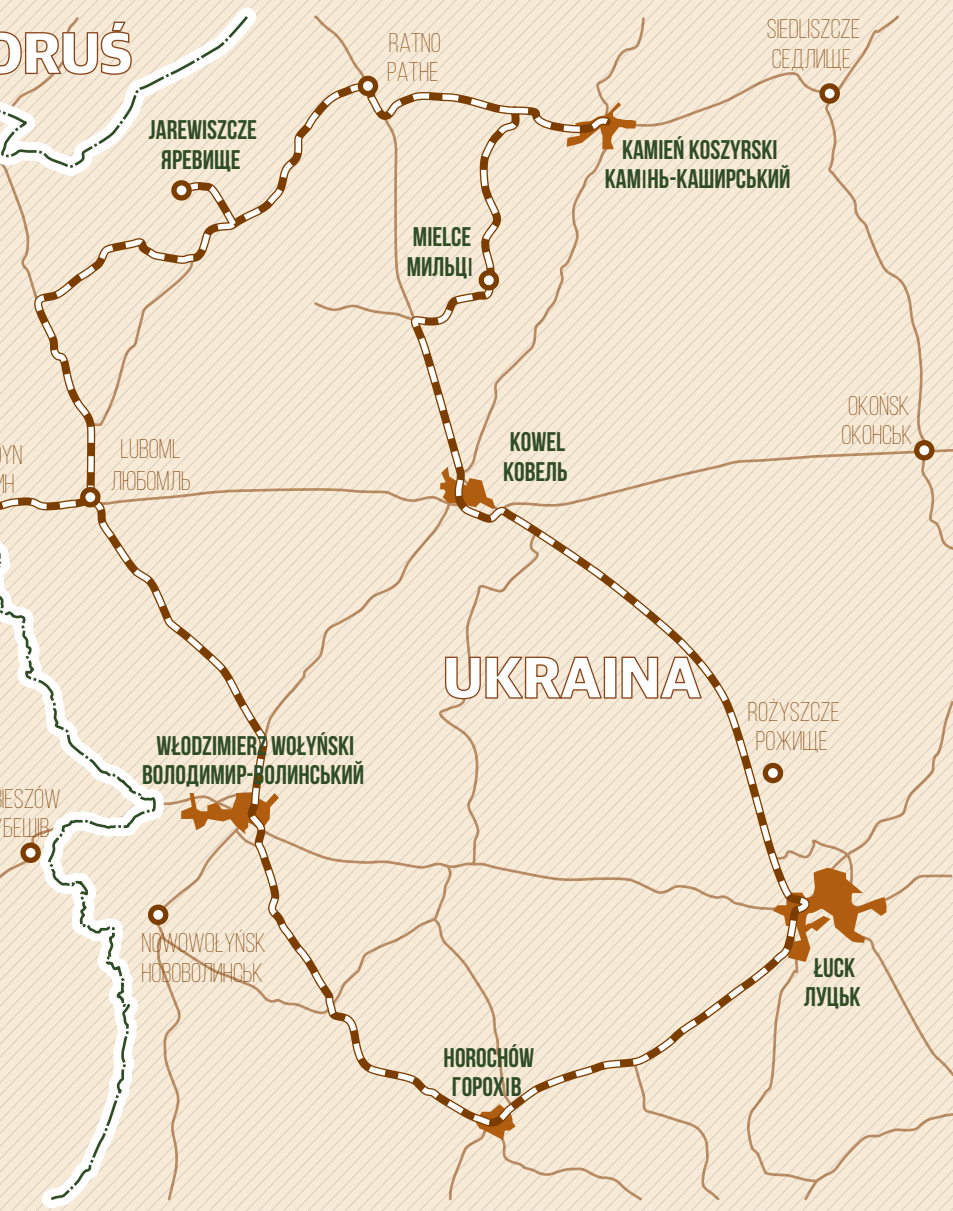
ZAMOSC
ЗАМОСЬ

DUB
ДУБ

HRUBIESZÓW
ГРУБЕШІВ

BIAŁORUŚĆ

DRUŚ

JAREWISZCZE
ЯРЕВИЦЕ

RATNO
РАТНЕ

SIEDLISZCZE
СЕДЛИЩЕ

KAMIEN KOSZYRSKI
КАМІНЬ-КАШИРСЬКИЙ

MIELCE
МИЛЬЦІ

KOWEL
КОВЕЛЬ

OKONSK
ОКОНСЬК

LUBOML
ЛЮБОМЛЬ

UKRAINA

WLODZIMIERZ WOŁYŃSKI
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ

ROZYSZCZE
РОЖИЩЕ

NOWOWOŁYŃSK
НОВОВОЛИНСЬК

ŁUCK
ЛУЦЬК

HOROSCHÓW
ГОРОХІВ